

ان من اشعر حکمتہ

اللہ شکر ان ایام فرخندہ فرجام میں یوان فصاحت بنیان بلاغت تو امان از تصانیف یار السلطان
آفتاب لدلہ ہر الملک خواجہ ارشد علیخان ہاشمی جسکے فیض آجہ تخلص قلیق میرا فیہ عشق و سحر

۴۳۱

مظہر عشق

Checked 1969.

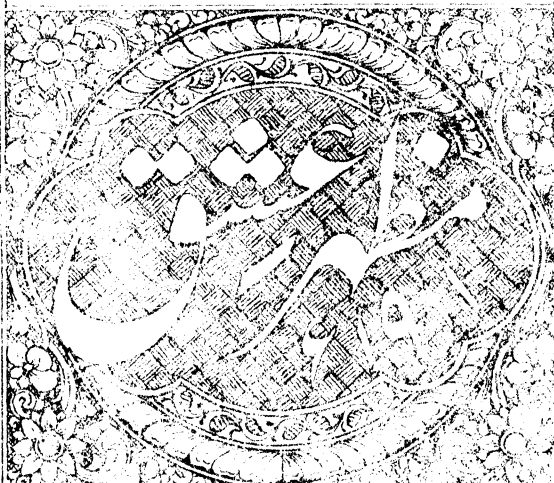
کہ ارشد تلامذہ واقربا غرہ محضر سپہر خنوری شک نھلوری انوری نکتہ سج نے نظیر
جناب خواجہ محمد زید صاحب کھنوی تخلص وزیر غفر اللہ القدر سے ہیں
مطبع ہنسی نول کشور کانپور میں جگوانیال انجیٹ چھاپا اور شائع کیا

الملاح۔ اگرچہ اس مطبع میں ہر علم و فن کی کتب کا ذخیرہ سلسلہ وار فروخت کے لیے موجود ہے جس کی فہرست بطول ہر ایک شائق کو چھاپہ خانہ سے مل سکتی ہے جسکے معائنہ و ملاحظہ سے شائقان اصلی حالات کتب کے معلوم کر سکتے ہیں قیمت بھی ارزان ہے لیکن خاص اس کتاب کے ٹیٹل پیج کے تین صفحہ جو سادہ پیریں بعض کتب کلیات و مشروبات اردو وغیرہ درج کرتے ہیں تاکہ جس فن کی یہ کتاب یا اس فن کی اور بھی کتب موجودہ کارخانہ سے قدر دانوں کو گاہی کا ذریعہ حاصل ہو

قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب
۹ روپائی	کلیات صنعت۔		کلیات و دوا دین اردو
۱۱ روپائی	دیوان شاہزاد۔	۴ روپائی	کلیات نظریہ جابر جلد کامل۔ دو جلد ہیں۔
۶ روپائی	کلیات نظیر اکبر آبادی۔	۶ روپائی	انتخاب کلیات خفہ۔
۹ روپائی	کلیات دہری۔ کاغذ سفید چمکانا۔	۳ روپائی	کلیات موسیقی۔
۳ روپائی	دیوان ذوق۔	۱۲ روپائی	دیوان ناسخ۔
۴ روپائی	دیوان فدا۔ جلد ثانی مسیہ ربیاض کفیشان۔	۸ روپائی	کلیات تہذیب۔
۶ روپائی	دیوان رند۔ مسے بگدہ عشق۔	۷ روپائی	کلیات تہذیب مجید۔ مصنف مولوی عبدالحی خان۔
۶ روپائی	دیوان غالب۔ دہری۔	۱۲ روپائی	کلیات امیر اشد تسلیم۔
۴ روپائی	دیوان حاجہ میر درد۔	۴ روپائی	کلیات میر تقی۔
۱۱ روپائی	دیوان بہار عرب۔	۴ روپائی	کلیات سعدی۔
۳ روپائی	دیوان لطف۔	۷ روپائی	کلیات انشاء اللہ خان۔
۱۱ روپائی	دیوان امیر۔ موسوم بہ مرآۃ الغیب۔	۷ روپائی	شہادہ عشرت۔
۱۲ روپائی	دیوان غافل۔ منور خان صاحب۔	۵ روپائی	سخن شعرا۔
۸ روپائی	دیوان مرغوب جوان۔ تصنیف تاج غافل۔	۶ روپائی	زبان ریختہ۔
۱۲ روپائی	دیوان نیاز۔	۱۲ روپائی	قطرہ منتخب۔

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

از قیامت ایا السطان قیام الدوله الملک فی اجاره شد علیخان با شمشیر
عزت و جاه و ستمتخدا مع قتل دیوان فصاحت بیجان و بیایه دفتر عشق مستی

[illegible]

الحمد لله رب العالمين

چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا

یہ عند ایسے کمد کوئی بنے ہوئے چمن میں گر کوئی بدیت پاکوئے دکھا رہی ہو مسکا کی طرح سے اچانک نکال سکے جو بالفرض کوئی مجرم کی ہزار نکلیں پر وبال سعی نامیہ سے کلیم میں چمن میں اگر پے گلشت جو اترتی ہو گل شرفی تو زرد رنگ یہ سعی نامیہ سے ہونے میں تیرا زبیں ہر وقت نشوونما عجب کیا پڑھوں ہر مطلع دیکھیں عاشقانہ	سواریاں ہوتی ہوتی گل بلیان وار تو تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا یقین ہر چہ وہ مکمل آئے چشم رنگ وار عجب نہیں ہر چہ وہ مکمل آئے چشم رنگ وار یقین ہر چہ وہ مکمل آئے چشم رنگ وار بنی ہر رشک چمن ہر امیر کی سرکار کہ قطرے شبنم ترسے ہیں انہماکے کہ گرمی انہماک سے پیدا ہوئی شاخ چنار ہزار جس کی کرتے صف لبیل گلزار

مطلع ثانی

ہنال قدیری اسکو کرتے فضل بہار دکھا رہی ہو تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا	بلند ہو قد آدم اگر زمین سے غبار ریاض ہر میں ایک ایک گل بنا گلزار

چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا

چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا
 چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا چمن میں تیرا

پہلے جو بادشاہی تو بیہوشوں کے لیے
 بس نے بانگو روک کر قلعہ کی دیوار
 خدا کی شان پر کیا خوب چوڑا منہ بھری بات
 ادا سے شکر کر کے کہ قنصل۔۔۔ سہا پنے
 کہ یہ اکامل فی ذی مرتبہ ملا استاد
 ہزارے سچے بھٹاکر سدا ان عالم و عادل
 ہوشا نصیب و خیر شاہ قمرت و خوشا ملائع
 اگر یوہن ہی چھبے نگاہ مسر حرم خور
 حضور میں جو ارادہ ہو عرض حاجت کا
 تو دل میں بھی تو ایسے بھی ستار و سلال
 میرا نہ ظاہر امیر میں نہ آئے گی
 اٹھاکے دست و دعا سے قہار حاجت
 رواج عشق کا جب تک سے زمانے میں

غما غمناکے تہ تیغ میں کوکب و ستار
 نہ ان تو او کہ ان سے شاہ عرش و قار
 زبانی وک و در اسن چنگے ترے اشعار
 یہ مجھے سپہ سالار کو دیا خدا نے وقار
 جہان کہ فخر ملک سخن بین باغ کو دار
 بنائیں سر سبز پارک سے شاہ ترے اشعار
 کہ جو حضور کے شاگرد و پیروں ترے شاہ
 برنگ مہر چاکہ یلین سے تھے اشعار
 تو اضطراب یہ جہان ساز اور بیکار
 جہان کہ اسخاوت ہر روز گوہر بار
 کہان تک قلع اس فیض کی بجلی
 و عین انگ یے کہ سو مرے غفار
 جہان بین گرم ہے تاکہ حسن کا بازار

3

خلیفہ شہزادہ جرات جیہ تو بہن کرے
 ایسے سرانہ ہم پائیں اگر وہ خود بھیک کرے
 خلق میں مضمرین ہر تین میں توین ہونے
 باتکا پورا ہر اساجو کے منہ سے کرے
 رنغا پور و رطبائع و مشین و دانا
 وہ طبیعت ہے کہ اس میں دھوکا کرے
 حال ہمت کا بھی موت ہر لکڑی پر بھی ہے
 ٹکٹن نظر میں جبکہ جو ذرا بلبسل کرے
 زیور معنی نگین سے عروس مخمور
 روزمرہ وہ کہانان کے اہل بان
 شہزادہ جو کوئی کی تو پر دے موتی
 طبع و شمار پسند آئے جو دشواری پر
 سہل اس کتب سے لکھا کہ ہوا کی تر

خلیفہ شہزادہ جرات جیہ تو بہن کرے
 ایسے سرانہ ہم پائیں اگر وہ خود بھیک کرے
 خلق میں مضمرین ہر تین میں دو تین ہونے
 باتکا پورا ہوا اساجو کے منہ سے کرے
 رشتہ دار و رطب و ریشہ و دانہ
 وہ طبیعت ہے کہ اس میں دھوکا کرے
 حال ہمت کا بھی موت ہر لکڑی پر بھی ہے
 ٹھکسن نظر میں جبکہ جو ذرا بے بس نظر
 زیور معنی نگین سے عروس مخمور
 روزمرہ وہ کہانان کے اہل بان
 شہزادہ جو کوئی کی تو پر دے موتی
 طبع و شمار پسند آئے جو دشواری پر
 سہل اس کتب سے لکھا کہ ہوا کل تر

10

قلم ان کو انون من
 صفا کلمہ دندن سک
 قلم ان کو انون من
 صفا کلمہ دندن سک

کیا یہ نقل نیشاں جو سے مستی میں رو کون بھی کہ سلطان عالم و عادل قوی ضعیف ہوے بسا کہ یہ سادہ و پاک اگر بزرگ کا دلو کے سے ایک پیہ بولجا برہم سے پیشہ جے بزمین تاج بخش کرن قناعہ مهر عنایت سے رتبه افزون ہوں جو آستین سے باہر نبوت گوہر بار اگر مست شد کے کہ ابھی ہو شاہ کدلا تا اٹھ کے ہاتھ دعا مانگ و قلع دے خدا کے فضل سے تاج و راجا بہت بڑ ہے زمین پر جہنم کہ آسمان قلم ہمارا شاہ شہنشاہ جنت کشور ہو	بیان ہا تو سے کہ کج ادب سے عاج حضور لکھنے چاہے خاک قمر و شمس فقور بنائے بازے کینکل میں تیشاں حضور تو سے خود کے فضل سے شمع ہو کا نور پر ہے جو سایہ سے صومٹ ہمارے غور جہان میں ذرہ ہر اک آفتاب ہو شعور وہاں غبار نمی شکر ہے ہو دور کہ پاؤں تو سے کچھ تیرا ہو گیا تیرور دکھایا سچ اجابت سے پہرہ پر نور دعا قبول کرے جہنم کہ رب غفور ہر شے ماہ کو تا افتاب شیشہ نور رکاب جوے صدر راج فیض حضور

در تہنیت عید اضحی

قلم ان کو انون من
 صفا کلمہ دندن سک
 قلم ان کو انون من
 صفا کلمہ دندن سک

قلم ان کو انون من
 صفا کلمہ دندن سک
 قلم ان کو انون من
 صفا کلمہ دندن سک

ہر دوش سے چشم مست شہ خوش نگاہ کی
 سودا فروش ہوا الفت مرکان شاہ کا
 ہر مظلوم حق ہما کی سعادت ہو وہ اگر
 حاکم کی روح کی یہ صدا ہو کہ جو کرم
 بادام چشم و سیب ز غمندان حضور کا
 اس نو بہا بلوغ مٹانے خلق کی
 یارب نہال میش شہنشاہ کامرے
 نیاں کی طرح و اس امید خلق پر
 بھرتی ہو میرے آگے ہوا خواہ و بنگاہ
 دوسرے اگر ملے لب لیکون کا آپ کے
 دوریادی رشتہ کا بڑھ روزانہ مون
 سو گئے کبھی جو نہایت لطف حضور کو
 لیں اس گل غدا سے گل دار بہک پ

دل و لبون کا صوبہ سرمد یہاں ہے
 لکھنؤ کا یہ میرے گلشن دل میں لگا ہے
 محنتان کسب سایہ نعلین کا ہے
 تابش اس سخی کا و فیض و اس ہے
 عاشق کے دروہ کی ہمیشہ دوا ہے
 ہر دم ریاض ہر مین نشو و نما ہے
 کلوارہ وزگار مین چولا پھلا ہے
 ڈر بارابر رحمت ہو و سخا ہے
 یامین ہی اس حین مین ہوں یا صبا ہے
 بہت عذاب کو ہوش نہ باقی ذرا ہے
 جوش و خروش تکریم جو و عطا ہے
 ہر دم و مل غنبل گلشن بسا ہے
 طوطی خط سبز سدا بولتا ہے

ہر دوش سے چشم مست شہ خوش نگاہ کی
 سودا فروش ہوا الفت مرکان شاہ کا
 ہر مظلوم حق ہما کی سعادت ہو وہ اگر
 حاکم کی روح کی یہ صدا ہو کہ جو کرم
 بادام چشم و سیب ز غمندان حضور کا
 اس نو بہا بلوغ مٹانے خلق کی
 یارب نہال میش شہنشاہ کامرے
 نیاں کی طرح و اس امید خلق پر
 بھرتی ہو میرے آگے ہوا خواہ و بنگاہ
 دوسرے اگر ملے لب لیکون کا آپ کے
 دوریادی رشتہ کا بڑھ روزانہ مون
 سو گئے کبھی جو نہایت لطف حضور کو
 لیں اس گل غدا سے گل دار بہک پ

۹
 ہر دوش سے چشم مست شہ خوش نگاہ کی
 سودا فروش ہوا الفت مرکان شاہ کا
 ہر مظلوم حق ہما کی سعادت ہو وہ اگر
 حاکم کی روح کی یہ صدا ہو کہ جو کرم
 بادام چشم و سیب ز غمندان حضور کا
 اس نو بہا بلوغ مٹانے خلق کی
 یارب نہال میش شہنشاہ کامرے
 نیاں کی طرح و اس امید خلق پر
 بھرتی ہو میرے آگے ہوا خواہ و بنگاہ
 دوسرے اگر ملے لب لیکون کا آپ کے
 دوریادی رشتہ کا بڑھ روزانہ مون
 سو گئے کبھی جو نہایت لطف حضور کو
 لیں اس گل غدا سے گل دار بہک پ

ہر دوش سے چشم مست شہ خوش نگاہ کی
 سودا فروش ہوا الفت مرکان شاہ کا
 ہر مظلوم حق ہما کی سعادت ہو وہ اگر
 حاکم کی روح کی یہ صدا ہو کہ جو کرم
 بادام چشم و سیب ز غمندان حضور کا
 اس نو بہا بلوغ مٹانے خلق کی
 یارب نہال میش شہنشاہ کامرے
 نیاں کی طرح و اس امید خلق پر
 بھرتی ہو میرے آگے ہوا خواہ و بنگاہ
 دوسرے اگر ملے لب لیکون کا آپ کے
 دوریادی رشتہ کا بڑھ روزانہ مون
 سو گئے کبھی جو نہایت لطف حضور کو
 لیں اس گل غدا سے گل دار بہک پ

در تہنیت بند

دینار و درویشان

بہار گلستان

چرخ دولت

چرخ دولت

چرخ دولت

چپ است چارون غلامان خاص
 کہ جن کا تہین چار حدین نظیر
 جلوریز ہر اک ہو ادا رتقا
 چنہ جو تہ سب میں و جان شہر
 وہ چارون طوف کہ گدی و حوم
 ٹھہرتی نہ تھی جس پہ ہر گر نگاہ
 وہ زیب بدن سوسنی پیران
 بہار گل سوسن آئی خلق
 وہ آنکھیں کہ بڑس بھی جسے نخل
 وہ صولت کہ تھلے افراسیاب
 سنانون سے فزون وہ تر بھی نگاہ
 حسین ہو گئے کہ بلا میں شہید
 نہ پہونچے قیامت ملک چشم بہ

اکاب سعادت میں کچھ خواص
 قلع اور برق و جہول و اسیر
 سلیمان سوار ہوا و ارتقا
 کہیں مجمع خور و یان شہر
 تاشایون کا وہ ہر سواجوم
 نہ ہے حسن سلطان عالم پناہ
 سن بوضو برتہ و گھمدن
 نیا رنگ پوشاک لائی خلق
 وہ چون کہ غارت گرجان و دل
 وہ تیر کہ شیردن کا نہرہ ہو آب
 نہ عاشقان قبلہ و کج کلاہ
 جلی تیغ ابروے سلطان کی دید
 اتنی سلامت رہیں تا اب

چرخ دولت
 چرخ دولت
 چرخ دولت

چرخ دولت
 چرخ دولت
 چرخ دولت

چرخ دولت
 چرخ دولت
 چرخ دولت

(روایت الفت)

١٢

۱۱
 کبریا و بزرگوشت بین جواهر اسرار
 بی او هر حدی که باشد عالمی که نیست
 نشان بویاری که حقین علی ملک نیست
 گمان بود تا به حق جرم بی عیب نیست
 در بنیاد سقا و حق بی عیب نیست
 خسته گلاهی بی عیب نیست
 نین و تو به واسطه افعال جرم نیست
 به کس نیست بی نشان جرم نیست
 که در آن جبر است
 است که

ہو کہ جو افلاک آسمانہ کسکا جزیرے
 بنان ہوئے اسکے یہ مزیں تانفر و
 لیا عہد ریاضات ناصح سے وقت حیات
 کرونگا زیر تیری پیری سے نفس کش کو
 کہیں ناکھینکھن نقش قدم کو آپ کے حورین
 وعے مغفرت کی اسلیے تازہ بست مرو کو
 میں کسی خاک پاک کو طہا چشم کر تابون
 خطا کس پیار سے فرمایا مروتی طالب
 زمین بوسی درگاہ ملی کا شرف دیکھو

قلوب یہ آرزو ہو چشم مشتاق زیارت کو
کہ ہو مرغ ننگہ پروانہ اُس کی شمع تربت کا

ہو آغاز و انجام سطر سے نظم خلقت کا ہو ابدیت الحرم مشرق سے نور حلاوت کا	بنی مقطع رالت کا علی مطلع است کا تو ہو مصرع اول مطلع صبح است کا

۱۰۰

[illegible]

محکمین کی آبرو بس نام کے باعث ہوتی ہے
 نوبت آفاق روشن ہو قدرت مند ملک کی
 کبھی اندام سے خورشید کے عرشہ نہیں جاتا

مقرر میباشود که در این قشربند لایه ها
قلع مجاورتین به خوف از این تربت که

کُن پُر مین طرا بتریک شمر اسل جبت ک
 بنائیں مے کھرا یو کس انی ملیوت ک
 خریداری جنس سمن پر رغبت لانا ہو
 سداے آویزا لب تم کی تجیر پیچید
 جو وقت قتل است اس شیرین چڑا پر تو
 ہو یا دل نہ بچے کو پھر کیا اور کا ہو
 زمانے کو تیرے استلن سنے چو اسی
 عبت آسودگان خاک کو خواب کرتے ہو

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

خورشید کا نور
 چرخ کا چکر
 کائنات کا نظام
 ہر شے کا راز
 ہر حال کا حال
 ہر وقت کا وقت
 ہر جگہ کا جگہ
 ہر شخص کا شخص
 ہر شے کا شے
 ہر حال کا حال
 ہر وقت کا وقت
 ہر جگہ کا جگہ
 ہر شخص کا شخص
 ہر شے کا شے

کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا	کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا

کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا	کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا

کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا
 آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا
 ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا
 قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا
 غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا
 وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا
 رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا
 بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا
 فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا
 رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا

کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا
 آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا
 ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا
 قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا
 غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا
 وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا
 رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا
 بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا
 فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا
 رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا

کہو تو اے ابنِ شکر میں تج بہت اللہ کا
 آیتوں سے نواز اے تھیں کس پیشِ خادراہ کا
 ردِ ناول سے مہرِ شعلہ پر برگ کاہ کا
 قاتلِ یلہ و رومہ قہ باؤن اللہ کا
 غلہ و اور پر چہ ہم اللہ ہم اللہ کا
 وہ ہی بنا کا شے ہیں ترخوہ کا
 رب قاتلِ سہو کا عربا درشاو کا
 بولیا محمد ایدہ پادہ کا امام اللہ کا
 فتنہ عشرہ لقیب ہو قامت کوتاہ کا
 رد و ہوتا ہو تنزل اک ترقی خواہ کا

ہر دل و گد جاں کا سر پوش ہو گیا
 شمع سحر کی طرح میں خاموش ہو گیا
 ہالہ ہمارا اسلحہ آغوش ہو گیا
 ساقی کے جامِ شہم کا سر پوش ہو گیا
 کلم طرف ایک جام میں بیوش ہو گیا
 کعبہ ہمارے دل کا سپوش ہو گیا
 خورشید ہر ستارہ پا پوش ہو گیا
 گداز سے گران میں بکدوش ہو گیا
 وہ پائون روحِ قائم پوش ہو گیا
 اُسے پہنچا لاہوش میں بیوش ہو گیا
 جھلکتے گھر میں آنہ رو پوش ہو گیا
 آئینہ جہر دن سے زہر پوش ہو گیا
 شبکو چرخِ بزم بھی خاموش ہو گیا

ہشت عیب مستی عیانی تھکے
 نصرت میں کنگارِ وصل اُسے کی
 جھک کر سہ جوعید کو اُس شکستہ
 کیونچو ملے اُکھ کہ کیفِ آبِ حُسن
 آفت میں چشمِ سر کے خود رفتل ہوا
 تاہر جودِ داغ بڑھ گئے سولے لفت کے
 خطِ شمع میں خرامِ آب کی بنی
 قاتل نے اُتار اٹا منہ سے ہوئے تنگ
 کی زیب کش فوج میں جانِ حسین آگئی
 جو بن نکالایا رنے دل غش ہوا مرا
 تر زمین کے وقت کیلئے نورِ عذار صاف
 تیغِ نگاہِ قاتلِ خدین کی سُنکے دھاگ
 باندھی ہو ایہ چرب بانی نے یار کی

ہر دل و گد جاں کا سر پوش ہو گیا
 شمع سحر کی طرح میں خاموش ہو گیا
 ہالہ ہمارا اسلحہ آغوش ہو گیا
 ساقی کے جامِ شہم کا سر پوش ہو گیا
 کلم طرف ایک جام میں بیوش ہو گیا
 کعبہ ہمارے دل کا سپوش ہو گیا
 خورشید ہر ستارہ پا پوش ہو گیا
 گداز سے گران میں بکدوش ہو گیا
 وہ پائون روحِ قائم پوش ہو گیا
 اُسے پہنچا لاہوش میں بیوش ہو گیا
 جھلکتے گھر میں آنہ رو پوش ہو گیا
 آئینہ جہر دن سے زہر پوش ہو گیا
 شبکو چرخِ بزم بھی خاموش ہو گیا

نظم عشق ۱۸

ہر دل و گد جاں کا سر پوش ہو گیا
 شمع سحر کی طرح میں خاموش ہو گیا
 ہالہ ہمارا اسلحہ آغوش ہو گیا
 ساقی کے جامِ شہم کا سر پوش ہو گیا
 کلم طرف ایک جام میں بیوش ہو گیا
 کعبہ ہمارے دل کا سپوش ہو گیا
 خورشید ہر ستارہ پا پوش ہو گیا
 گداز سے گران میں بکدوش ہو گیا
 وہ پائون روحِ قائم پوش ہو گیا
 اُسے پہنچا لاہوش میں بیوش ہو گیا
 جھلکتے گھر میں آنہ رو پوش ہو گیا
 آئینہ جہر دن سے زہر پوش ہو گیا
 شبکو چرخِ بزم بھی خاموش ہو گیا

جگہ عشق خال گوشہ ابرو نے بیانی ہر
 یہ ثابت ہر مری کی سیار کجی جنون بین
 وہ جنون بین نہں گئے وہ تو رشک کے مار
 نہ کہ حسن و ہفتہ پر غول و ساقی ہو ش

فلق ہوتی ہو کر آبی سے جانبا زد مٹی حل شکل
حقیقت میں بہت ہردم غنیمت تیغ قاتل کا

فوق بحر حسن عارض ہرے نہرہ شامل ک
نہیں کم ظلم سے لٹو اوس بھی جیقتا قتل
اٹھایا جو رب کی اُتاد عشق نے پردہ
شیخ اس کشتہ دیدار کی تو کھینچنا اسپر
وہ قتل کی بجائی نے میری بروکھلی
نہ کیونکر بازی طغیانہ قاتل دم پتر کے
بڑھ کا کمنہ لغت کا ایسی اٹھایا جو

19-10

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

پیرا دلان پر گیا ہو کسی دنگداز کا
 انداز ہے بھی ساقدان آئے ہاں کا
 دل اگر شیخ میں پردہ ہو ساز کا
 دل سے پہنچا نام پر آئے ساز کا
 آیا ہو آج وقت ہمارے ساز کا
 کوئی دعوے نہ نواز ساز کا
 دامن لی بھی کیا کوئی پردہ ہو ساز کا
 سیرنگ سے دینی جو سے رنگ ساز کا
 یہ نقش آب نام ہمارے ساز کا
 دیکھا ہے نہیں جو مختصری ششیر ساز کا
 کہتا ہو کس ساز بی خوبی ساز کا
 رنگام ہفتا ہر وقت ہر ساز کا
 دعوے پھر ایسا سہل پر عشق ساز کا

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

[illegible]

رات کا وقت کہ انسانی فطرت کا
 وقت ہے جو دنیا کا وقت نہیں ہے
 اور جو دنیا کا وقت نہیں ہے
 اور جو دنیا کا وقت نہیں ہے

یہ نسا ہو جانے بخش ہو کر کوئی تیر نہ کہ جو نے بھاگتا ہو پری میں تیر خونے تر ہوں مہار کا ہو اور خیر ظلم	لون دہان ختم ہے بوسہ سے فار کا کیا اثر دیو این ہو قہقہہ دیوار کا نہ خرم دامن در کیا دمال ہو تلوار کا

رات دن کن گرو شوین اپنی کیئے ہن قلم انقلاب دھڑ دھڑ پھر ناگاہ یا رکا	

گر پڑی تھی تو ذکر آتے خسار کا بل جو پھٹا ہے سرسرفس ہو تلوار کا سکھ جنت میں تو جانا کہ نہیں شیطا لکھ تبع عریان پر پڑا جو اس دن کا لکھ ہدیوں سے میری نفرت تھی پہلے تیغ کو اس لیے ہر دم حزن نشان جبین یا رہی او شکر لب تلخ کو وہ عارض نہیں جو خیر یاری کو کیا جلی گیا وہ حسن	چل گئی تلوار جب چپا کیا رفتار کا سٹن ہو توری سے افزون اکبر و خمدار کا کئے جانا عین ہو در بخت میں اغیار کا موجہ آب گسے ہر بنا تلوار کا تھوڑا تک پہنچی جب منہ پھر گیا تلوار کا تا بھر مکھلے نہ شعلہ آتش خسار کا پہی رہا جو اس شکر خوار اگل خسار کا آج کل شہرہ ہو تیری گری بازار کا

سہ سہ سہ

کہ جہاں سے کہیں جا کر
 کہ جہاں سے کہیں جا کر
 کہ جہاں سے کہیں جا کر
 کہ جہاں سے کہیں جا کر

کہ جہاں سے کہیں جا کر
 کہ جہاں سے کہیں جا کر
 کہ جہاں سے کہیں جا کر
 کہ جہاں سے کہیں جا کر

[illegible]

[illegible]

یرواند و ارجھتی تے گرد و زمین اگر سین کے چاک گریبان مزاج تھکاپے فکار جو وہ شہسوار ناز لے جہن پہننے وصف خطا بن بارک یار و تو بلی سنگدلی کا ہو نین شید تھیں انھیں کسی اکی جوئے مثال دیر میں چھینے جب کہ وہ مطلب پسر پر تو پے جو اس بے قائل کے چہرے کا	ہو تانہ عذر شمع کو گر پائے لنگ کا دیوانہ ہو نین حسن بتان فرائی کا بہر صید شیفہ ہوا زین خندنگ کا جو دڑہ ہر نامے سن سانہ جو بنگ کا تعوذ چاہتے مری تربت پر سنگ کا عارض تراہ نور کا آئینہ سنگ کا جام حباب جام بنا جلتہ لنگ کا عادل ہو آب تنین مٹی آب لنگ کا

دیکھنا جو ساتھ قافلہ رشک کے قلع
دھوکا ہوا مجھے دل تالان یہ زنگ کا

وہ شخص کی عاشقہ کو فخر و صبح و شام کہ
اپنی دوستی مثانی بجو دوئی سے کام کیا
خود و فرشی پر جو طرفت ہو سیر از اسلام کیا
رندہ شرب بہین ہمارا کفر کیا اسلام کا
ہو انا المحبوب لب پہ نامہ بیقیام کا
جو مستاع حسن کا منظور اُسے نیلام کا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
موسى عليه السلام في القلعة
التي فيها كان يلقى ربه
وكانت له آية عظيمة
في الدنيا والآخرة

ہو گیا شاید کہ رشتہ شکست طو کا
 کچھ سیما ہی تنگ تانی ہو بل شہ تیرگی
 چاہیے جبکہ جہاک کما سب کیو کوشش
 جو کہ دشمن دل پر نہیں عریضی تہا نہیں
 وہن نظارہ خاطر سے لہجہ ہنسنے دے
 تم نے آرزو ہو سے لیکے پچا تہن ہر
 عشق خط لے کر دیا ہو ناتون ایسا مجھے
 دست نکار کھانسی شاخین کونل میں چھپا
 نوکے جھڑنے میں طے اگ جبت تہا ہو وہ
 گرم قساری تھی او شعلہ ہو شعلہ خیز
 اور دون غم تو ہی چکیان کیسیجیے
 سچ مشل جو دیو و جھوٹ کے سچا رو کر
 تالہ سوان کردن خستل و شش کے ساتھ

وادی امین میں اٹھتا ہو گولہ نور کا
 سچ کی آنکھوں میں ہو کا جل شب ہو کر
 ٹھوکرین کھانا تہجہ ہو سر مغرور کا
 دیکھ لو دیکھا ہو کسے پور شمع طور کا
 چاہیے اوی رشک تہا چہرہ پر نور کا
 کیا لب شیرین کا بوسہ بھی ہو لہ و بور کا
 قدخم گشتہ مرا حلقہ ہو چشم مور کا
 صاف قیاد فرشی جھاڑ ہو بلور کا
 کیا نیچے میں بھی ہو قاتل کے پتھر طور کا
 نقش پاگو یا کہ فرشی کونل بلور کا
 ایک دن ہو جاؤ گے قیرہ بان گور کا
 بات حق کہنے پہ کیا وجہ ہو منظور کا
 مست گرد و زمین لگا دوں جھان میں بلور کا

ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ

ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ

ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ

ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ
 ہر ایک کی زبان پر ہے یہی بات کہ

ہوا آتش میں رب بے مسکرتے دوئی لیکر
 رکھا جیت و مدان اپنے آنکھت سین کو
 صفت لکھنا ہر کون شکر کے لئے تابا بھی
 نہ کو یا ہو مسکا طوطی خدا رب بھی ایک
 جسے عقد ثریا آسمان پر لوگ کہتے ہیں
 اسی دکنوین کو تو لکھتے مول ہون کھرو
 وہ ہر سیاہی میں بین شکاک کونکے خیریت
 ہوتے نہ کہتے ہی عشاق کے کہتے ہیں اقبال
 ستاروں کا ہر شک پر ایک لکھتے ہی ہوتا پیر
 نہ نائل کو طعلی میں بھی تھی شمع شمعکاری
 بھٹکا کر سر نہ فکر سخن میں ڈب جاتا ہون
 کیا ہر جس کے وہیلے فیل ایک عالم کو
 دہر غریب لکھتے مضامین نہ کرتے ہیں

بنی موج تبسم تنہا برن لن توانی کا
 ہو شک مج کو بسیار میں گانک نشانی کا
 سیاہی میں ہر مضمون دو دو چرخ آسانی کا
 اسی ٹھہر پر جو دعا آپ کو معجز بیانی کا
 پڑا نہ دستہ ہو انکی قبلے آسانی کا
 سنون ٹکڑہ جیسے حسن جو بلبل گزنی کا
 شکار بکھلتے ہیں و زعفران معانی کا
 تے کو پے میں کیا چھوڑو ہر خبر کے پانی کا
 گمان لکھتے ہو وہ دھڑلے آسانی کا
 معلوم سے سین پڑھتا تھا وہ شمع معانی کا
 اگر بیان فکر پر بھنور بحر معانی کا
 ہو کھیا لکھ جو ہر سے تنہا معانی کا
 صریح کاک کیا مالہ ہر مرغ بوستانی کا

اس پر
 شمع

ہونا آتش میں رب بے مسکرتے دوئی لیکر
 رکھا جیت و مدان اپنے آنکھت سین کو
 صفت لکھنا ہر کون شکر کے لئے تابا بھی
 نہ کو یا ہو مسکا طوطی خدا رب بھی ایک
 جسے عقد ثریا آسمان پر لوگ کہتے ہیں
 اسی دکنوین کو تو لکھتے مول ہون کھرو
 وہ ہر سیاہی میں بین شکاک کونکے خیریت
 ہوتے نہ کہتے ہی عشاق کے کہتے ہیں اقبال
 ستاروں کا ہر شک پر ایک لکھتے ہی ہوتا پیر
 نہ نائل کو طعلی میں بھی تھی شمع شمعکاری
 بھٹکا کر سر نہ فکر سخن میں ڈب جاتا ہون
 کیا ہر جس کے وہیلے فیل ایک عالم کو
 دہر غریب لکھتے مضامین نہ کرتے ہیں
 بنی موج تبسم تنہا برن لن توانی کا
 ہو شک مج کو بسیار میں گانک نشانی کا
 سیاہی میں ہر مضمون دو دو چرخ آسانی کا
 اسی ٹھہر پر جو دعا آپ کو معجز بیانی کا
 پڑا نہ دستہ ہو انکی قبلے آسانی کا
 سنون ٹکڑہ جیسے حسن جو بلبل گزنی کا
 شکار بکھلتے ہیں و زعفران معانی کا
 تے کو پے میں کیا چھوڑو ہر خبر کے پانی کا
 گمان لکھتے ہو وہ دھڑلے آسانی کا
 معلوم سے سین پڑھتا تھا وہ شمع معانی کا
 اگر بیان فکر پر بھنور بحر معانی کا
 ہو کھیا لکھ جو ہر سے تنہا معانی کا
 صریح کاک کیا مالہ ہر مرغ بوستانی کا
 ہونا آتش میں رب بے مسکرتے دوئی لیکر
 رکھا جیت و مدان اپنے آنکھت سین کو
 صفت لکھنا ہر کون شکر کے لئے تابا بھی
 نہ کو یا ہو مسکا طوطی خدا رب بھی ایک
 جسے عقد ثریا آسمان پر لوگ کہتے ہیں
 اسی دکنوین کو تو لکھتے مول ہون کھرو
 وہ ہر سیاہی میں بین شکاک کونکے خیریت
 ہوتے نہ کہتے ہی عشاق کے کہتے ہیں اقبال
 ستاروں کا ہر شک پر ایک لکھتے ہی ہوتا پیر
 نہ نائل کو طعلی میں بھی تھی شمع شمعکاری
 بھٹکا کر سر نہ فکر سخن میں ڈب جاتا ہون
 کیا ہر جس کے وہیلے فیل ایک عالم کو
 دہر غریب لکھتے مضامین نہ کرتے ہیں
 بنی موج تبسم تنہا برن لن توانی کا
 ہو شک مج کو بسیار میں گانک نشانی کا
 سیاہی میں ہر مضمون دو دو چرخ آسانی کا
 اسی ٹھہر پر جو دعا آپ کو معجز بیانی کا
 پڑا نہ دستہ ہو انکی قبلے آسانی کا
 سنون ٹکڑہ جیسے حسن جو بلبل گزنی کا
 شکار بکھلتے ہیں و زعفران معانی کا
 تے کو پے میں کیا چھوڑو ہر خبر کے پانی کا
 گمان لکھتے ہو وہ دھڑلے آسانی کا
 معلوم سے سین پڑھتا تھا وہ شمع معانی کا
 اگر بیان فکر پر بھنور بحر معانی کا
 ہو کھیا لکھ جو ہر سے تنہا معانی کا
 صریح کاک کیا مالہ ہر مرغ بوستانی کا

ہندی مل کر مرثیہ ستر لکھا دیا کیا اور میں عاشق کے وہ فسخ ستر ہی دیا کیا باغبان آیا گلستان میں کدھیا دیا کیا واقعہ تھے انھیں بھی پھٹنا نہ دیا کیا بے کرنے تو کیا پر مری سے جبر ہی پر ہرگز آئی سب گور فریڈ سے صدا گلشن دھرمیہ مرغ سے تہہ مہون اگلے رکھ رکھ دیے تلوار پہ جانا زدن نخت جانی کامریان جو قائل نہ تھا ہرے جاتے ہیں تم خود و آرائی ہو تھا جو قسمت میں لکھا ہو کاجو نہیں جنوں	خوشہا ہر تہ میں بیتا ہوا پتلا دیا کیا اور میں حیدر رخسار کے مہیا دیا کیا جو کوئی آیا مری جان کو ہلا دیا کیا روزیاد میں نے کدھیں بھتار دیا کیا آٹھ آٹھ سو دن بدنام و بھل دیا کیا پسین اسبہ میں مار کا تہہ نہ دیا کیا آٹھ گئی نیند اگر خواہاں میں بیتا دیا کیا استخوانا جو کسی روز وہ ہلا دیا کیا ہوں کر اگر کسی بہت خیر فلول دیا کیا تنخیر آیا ہو کہ آئیں شمس فلول دیا کیا توڑ نہیں میں بھی تسلیم کو خدا دیا کیا

کس کی جان میں یہ پری اپنی قسمت کو
 شبنم میں اک پل جھپک گئی جو آنکھ
 فراق دار میں سیلاب جوش کرے
 کیسی آتش فرقت میں یہ بھی جلتا ہو
 ریاضِ مہر میں ہفتہ بخت میں کیا رسوا
 بھوکے ادوی الفت میں کھڑے مایوس
 لگا یا سا غم جو جی نہ کھوئے سو ساقی

کسی پہ لطف کوئی موردِ عقاب یا
 تو غم سے بچے نفعِ افعالِ خوب یا
 بسانِ مروجہ آبی میانِ آب یا
 کبھی نہ تائے یہ کرام سے کیا ب یا
 ہمارے بے کاسینہ بھی مستِ غلب یا
 یہ راہ وہ ہر جہانِ خستہ بھی خراب یا
 امید و ارشاد کایہ آفتاب یا

نجات کو اڑتے چہرا اس قلین غنا سا
 یہ خاک اڑنے پہ بھی عشق بو تراب یا

صلیح ٹھہری فیصلہ ایکہ کر ہونے لگا
 دم کی آمد شد نے وقت سے یہ جو کاویا
 درخت خشک ہمارا تو کھیرا جب
 میں فقیرِ درخت چایا و شاہِ وقت ہون

کس کی جان میں یہ پری اپنی قسمت کو
 شبنم میں اک پل جھپک گئی جو آنکھ
 فراق دار میں سیلاب جوش کرے
 کیسی آتش فرقت میں یہ بھی جلتا ہو
 ریاضِ مہر میں ہفتہ بخت میں کیا رسوا
 بھوکے ادوی الفت میں کھڑے مایوس
 لگا یا سا غم جو جی نہ کھوئے سو ساقی

کس کی جان میں یہ پری اپنی قسمت کو
 شبنم میں اک پل جھپک گئی جو آنکھ
 فراق دار میں سیلاب جوش کرے
 کیسی آتش فرقت میں یہ بھی جلتا ہو
 ریاضِ مہر میں ہفتہ بخت میں کیا رسوا
 بھوکے ادوی الفت میں کھڑے مایوس
 لگا یا سا غم جو جی نہ کھوئے سو ساقی

عشق کی ہر کیفیت میں ہونے والا کوئی لکھنؤ سے
 غلبہ کے لئے ہر وقت ہر وقت ہر وقت ہر وقت
 غلبہ کے لئے ہر وقت ہر وقت ہر وقت ہر وقت
 غلبہ کے لئے ہر وقت ہر وقت ہر وقت ہر وقت

اور قلوب میں ہونے والا کوئی لکھنؤ سے
 جب کہ کمان پر ہے اور لکھنؤ سے ہر وقت ہر وقت

قلم سے لکھا گیا ہے ساغر شراب کا اس کے ہاتھ میں نہیں ساغر شراب کا ہر سال تبریز میں ہر چلھاتے ہیں انصاف پر کچھ آپس میں تو باخدا شہید کے محل کہ نہیں سکتے ہیں شہر سے صوفیوں کو جو یہ غیو مجھ پر کی شبہ سچ مرثیہ پہ دیکھتے تھے مگر مرا بچہ رہا وہ خوار سپاہ پر کیا ہو وہ جو فتنے میں تھا وہ چاک چاک بجا نہیں ہو کر یہ شہنشاہ دم سحر پیر مہاراجہ میں ہونے میں بل نہ ہر	پھینکا ہو چم بخت جرج آفتاب کا مہتاب سے مقابلہ ہو آفتاب کا شیشہ شراب کا کاؤن کا کباب کا کے قبر عند لیب میں تختہ گلاب کا عالم پر کیا خواب میں لگوئے خواب کا تصویر پر لگا یور و عن شباب کا کیا کیا جلا بھٹا ہو کچھ کباب کا صحنے میں کیے بیوی پتلا شراب کا دھوکا عبت ہو خضر کو مہر شراب کا لہریہ ہو چکا ہو یا لاکھاب کا لگا کر کے پہلے سر پہ ہو شراب کا

۲۵

عشق کی ہر کیفیت میں ہونے والا کوئی لکھنؤ سے
 غلبہ کے لئے ہر وقت ہر وقت ہر وقت ہر وقت
 غلبہ کے لئے ہر وقت ہر وقت ہر وقت ہر وقت
 غلبہ کے لئے ہر وقت ہر وقت ہر وقت ہر وقت

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

گلچین نال آنو عزیز بین	پتوہ تکو چاہیے وینا گلاب کا
دست گاہ شوق کو چاہیے	پرودہ کی نہ فاش تجھاری نقاب کا
جلت بزرگ منزل عشاق میں بہت	وہ سحر و جادو کی مرغ خوش آب کا

ایمانی که در دل او جوش و دله بر ستیان کمان
پیرای انار و جی هر نشسته شمع با سبک

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

بڑھکے دانتوں سے اسے کھل کر کیا ہو گا
 موعرفانے سے لہ نہ ہو ممکن ہی نہیں
 صوٹ افنی گنجینہ نہ بن حافظ مال
 مست ہر اُفت ساتی بن جو بل غول نہیں
 حاصل لیت یہی ہو کر تری اُفت ہو
 اُفت ناک طلائی نے کیا متغنی
 آندہ ہو گا تری تیغ کیسے دل صاف
 پیر و نفس ہو تو ہو اگر سا لاک شوق
 مانتانہ جو ہوں شعرا تو دل پر گئے چوٹ
 اپنی لفت ہو گا دل پر غمِ مہیان
 تیغِ غم نشہ صہبائے کوئی رستی ہو
 یہ وہ آہیں ہیں جگر درد کے لکھے گے
 اور اک وزو کفن کا لیا کھٹکا پہلہ

موتیا تلخ مین بہنگ گم کیا ہوگا
 کفِ گس مین حتی ساغر زر کیا ہوگا
 اپنے ہی کلم نہ کیا تو وہ زر کیا ہوگا
 کشتی محو کویم جسے خطر کیا ہوگا
 دل سے حسرت بے باغ جھوکیا ہوگا
 محو دیدار تراطاح زر کیا ہوگا
 قائل معجزہ عشق فر کیا ہوگا
 راہزن خنجرہ شست سفر کیا ہوگا
 دردناک مین ہوگا تو اثر کیا ہوگا
 بے نگہبان در گنجینہ زر کیا ہوگا
 ساغر بادہ کلرنگ سپر کیا ہوگا
 ناز بلبلی شیدا مین اثر کیا ہوگا
 منزل گور مین میخت سفر کیا ہوگا

۹۳۱
مطهر

کونسا دل پر نشا نہ جو نہیں اس تیر کا
 یہ خط عارض بھی ہو کون اٹلی نسخہ کا
 نام ہر تعمیر سے ہر صاحب تعمیر کا
 کام لیتے ہیں ہمارے خاک سے اکیر کا
 دیکھو دنیا ہی میں مٹھ کا لا ہوا گلگیر کا
 اس کو الفت و گم رنگان جانی نہیں
 اس کے قابو میں دل عالم بین حیرن نہیں
 نانا دل خیر صفت ہر گھر کو غریب
 کرتے ہیں نگ طمان کا مہوش جانچو
 اہل غفل کی زبان گھڑی کا ہر غلام پہ

کونسا دل پر نشا نہ جو نہیں اس تیر کا یہ خط عارض بھی ہو کون اٹلی نسخہ کا نام ہر تعمیر سے ہر صاحب تعمیر کا کام لیتے ہیں ہمارے خاک سے اکیر کا دیکھو دنیا ہی میں مٹھ کا لا ہوا گلگیر کا	اس کو الفت و گم رنگان جانی نہیں اس کے قابو میں دل عالم بین حیرن نہیں نانا دل خیر صفت ہر گھر کو غریب کرتے ہیں نگ طمان کا مہوش جانچو اہل غفل کی زبان گھڑی کا ہر غلام پہ

اے قلع کس مہر اور عقدہ الفت ہر حجت پا کون یان جتے نہ دیکھا ناخن نہ ہر کا

ہر دلوں اپنے شک ماض صبح گلشن کا اس کو لکے دکھا ہر گمان کے خرمن کا حقیقت نہیں ہر گھونٹ کر آب آہن کا کبھی لین نہ روٹوئی رست کیا پائے شہن کا گر ماہ نو سپرہ اڑتے تھادی شمع گردن کا اڑا ہر گنگ سی گھٹائے وے سوسن کا	ہر ہنسون میں شک چرخے دور و شکار دل چاک افدہ ہر خوار خسار روشن کا سو سے گلا کون اس کے تیغ تیز پر پھٹنا وہ نازک دل مون رخ غیر ہر سواں جان کا گائیے دیکھ کر طوط غلامی شک ہر جھک گھٹا چائی نہیں ہر دوی دی غل پر گنگ

کونسا دل پر نشا نہ جو نہیں اس تیر کا
 یہ خط عارض بھی ہو کون اٹلی نسخہ کا
 نام ہر تعمیر سے ہر صاحب تعمیر کا
 کام لیتے ہیں ہمارے خاک سے اکیر کا
 دیکھو دنیا ہی میں مٹھ کا لا ہوا گلگیر کا
 اس کو الفت و گم رنگان جانی نہیں
 اس کے قابو میں دل عالم بین حیرن نہیں
 نانا دل خیر صفت ہر گھر کو غریب
 کرتے ہیں نگ طمان کا مہوش جانچو
 اہل غفل کی زبان گھڑی کا ہر غلام پہ
 اے قلع کس مہر اور عقدہ الفت ہر حجت
 پا کون یان جتے نہ دیکھا ناخن نہ ہر کا
 ہر دلوں اپنے شک ماض صبح گلشن کا
 اس کو لکے دکھا ہر گمان کے خرمن کا
 حقیقت نہیں ہر گھونٹ کر آب آہن کا
 کبھی لین نہ روٹوئی رست کیا پائے شہن کا
 گر ماہ نو سپرہ اڑتے تھادی شمع گردن کا
 اڑا ہر گنگ سی گھٹائے وے سوسن کا
 ہر ہنسون میں شک چرخے دور و شکار
 دل چاک افدہ ہر خوار خسار روشن کا
 سو سے گلا کون اس کے تیغ تیز پر پھٹنا
 وہ نازک دل مون رخ غیر ہر سواں جان کا
 گائیے دیکھ کر طوط غلامی شک ہر جھک
 گھٹا چائی نہیں ہر دوی دی غل پر گنگ

کونسا دل پر نشا نہ جو نہیں اس تیر کا
 یہ خط عارض بھی ہو کون اٹلی نسخہ کا
 نام ہر تعمیر سے ہر صاحب تعمیر کا
 کام لیتے ہیں ہمارے خاک سے اکیر کا
 دیکھو دنیا ہی میں مٹھ کا لا ہوا گلگیر کا
 اس کو الفت و گم رنگان جانی نہیں
 اس کے قابو میں دل عالم بین حیرن نہیں
 نانا دل خیر صفت ہر گھر کو غریب
 کرتے ہیں نگ طمان کا مہوش جانچو
 اہل غفل کی زبان گھڑی کا ہر غلام پہ
 اے قلع کس مہر اور عقدہ الفت ہر حجت
 پا کون یان جتے نہ دیکھا ناخن نہ ہر کا
 ہر دلوں اپنے شک ماض صبح گلشن کا
 اس کو لکے دکھا ہر گمان کے خرمن کا
 حقیقت نہیں ہر گھونٹ کر آب آہن کا
 کبھی لین نہ روٹوئی رست کیا پائے شہن کا
 گر ماہ نو سپرہ اڑتے تھادی شمع گردن کا
 اڑا ہر گنگ سی گھٹائے وے سوسن کا
 ہر ہنسون میں شک چرخے دور و شکار
 دل چاک افدہ ہر خوار خسار روشن کا
 سو سے گلا کون اس کے تیغ تیز پر پھٹنا
 وہ نازک دل مون رخ غیر ہر سواں جان کا
 گائیے دیکھ کر طوط غلامی شک ہر جھک
 گھٹا چائی نہیں ہر دوی دی غل پر گنگ

[illegible]

گت گیا ولین خمالیت ترا دیکھے قد
و دوم نکر تر خمش ستمی کی او شکست
چشم نیکنے جو تیر کھن کی لری لکھ
غم عاشق مین کیا ترک کھر نا لے
جیسے س نوکے بے نے مجھے جھا لکا ہر
سب گھنٹے قیوس کے مشا دیتا مین
موجودی غیر کو سانی سے کر سہا لکھ

خام غویانِ جہان میں سے قلعہ اُٹھنے کا

!م بدنم کیا صبر و شکیبائی کا

شہر و بوجہ بنین زینت و زیبائی کا
 نیچے کھول ب جا بخش صنم کے ہوئے
 طول اسطول ہو رہا ہوں نہ ہوتی چرخ
 تجھے اُن کچھ کو بہشت بزرگ ملک و عشق

قطع جامہ ہو مرے یار پہ عانی کا
 خضر خط کو بھی عوی ہو مسیحائی کا
 روزِ محشر رہ لعل س شب تنائی کا
 کھلا کرتا ہوں شکارِ اہو صحرائی کا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

بیتہ بی انستے کیا ہو سبک اسی
وہ سوختہ جان ہن حملے دو در دل پنا
چھٹائی کیا اس نالے نے تجھ کا قلیا
جو بن پر شمع ہو ہوا چلتی ہو ٹھنڈی
کھنٹی لڑ بسک و ش خال لب شیرین
اب یہ فی ہو کشتہ دیدار کی حالت
پیغام زبانی بھی کوئی کھنہ پایا
اس حسین کی نیند آئی ہو کیا ہمیں سحر

خاطر پر گران بار کی نظر و نین بہن بلیکا
 دیکو صفتِ شام ہو نظر و نین نہوند بلیکا
 پوچھو جگر کوہ سے توڑ اپنی رفل کا
 ساتی کوئی ساغر نگر نگر تک کا چھلکا
 خامسبھی مریش ہرز بنو غسل کا
 امکھو نین مٹکا ہو بھر و سامنین بلیکا
 خطا پڑھتے ہی لکھو الیا فاصدے چلکا
 پوچھو ن جو مبہر ہو کوئی خواب اجل کا

ہر وقت محبت میں مرے در پہ جان ہے
پہلو میں قلع دل نہیں دشمن ہے بغل کا

دل خستہ ہو تو لطف اٹھے کچھ اپنی غزل کا
 عالم تھا پر خرم جان برق اجل کا
 اب یہ خط جام بھی سُوار ہے ساقی

مطلب کی کیا بھید کا ستون کی مثل کا
جب بچھ کا نورا دوپٹے سے وہ جھکا
قاضی نے لیا دخترِ رز کا بھی چُٹ کا

۱۳۳۳

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

گزینہ نثری فلک سے بہر تربت لکھا
 تیرسری لوبان اور تیری ہی رنگت لکھا
 پسینہ کوئی کی نیلے سے جو قیمت مانگھا
 شیر و اسب سے نرین بعد لا و مانگھا
 ساقیا دست چو غنہ سیر و مانگھا
 پھر بولے سبھی غم مان و نعت مانگھا
 ایک سحر کی مساقی جو قیمت مانگھا
 کیا میں اس غنائیں میں کیا قیمت مانگھا
 تو میرے تو دل کی پہاں اورت مانگھا
 مالک دست احباب کی حمایت مانگھا
 بہر غیر و سیر بھی خون نعت مانگھا
 شربت یاد ہی میں جلال شربت مانگھا
 خوشی میرے اگر حاکم شہاد و مانگھا

جسے کیا جانیں کیا کرنا میں تھی غریب
 اے عالم میں اک گل کے اترتی بان
 اے اے کو وہ بیجا سنین لیتے ہیں
 نیکو جان چڑھیں ہر مومن کو بانی اگر
 پیر یکس کو جو ہو جاتی اہمیت شکار
 سوئے محرومی شاعت کا فراموش اگر
 نقد ہوش و جہان بنائیں ہمیں اہمیت
 محاسب و علم کو بھی دیکھا چین سے
 مومن کو مل میں تکلیف و روتا و عطا
 وہ چرخ رہ نہیں جو خوف با و وحرا
 شیطنت کر با یہ مکن لگہو تاوین
 تشنہ یار قد ہوں کہ بوجہ وقت نزع
 شوق و لا و عیت میں گذران دیا و گواہ

دل

ہول پانکھ لافن غم میں ٹھٹھک گیا
 نظروں میں میری ترنگہ دکھٹک گیا
 ہر پایا اس قدر میں درد و فراق سے
 جلو سے نور عارض وشن کے اوپر
 تشبیہ دی جو ہر سے پر خم سے ہمارے
 قلم سے لکے ختم خوشی تو دیکھنا
 انہم میں تمہارے مراد دل سے لکھا
 تیرے ہر شکے بوقت ہمارے ہر شکے نام پر
 گرمی آتش رخ و لہار دیکھنا
 بھڑوسہ کی پہلی سیڑی کی عمل
 دن سے نہ پانی نام پہ پڑے جو میر
 وحشت میں جبہ ہمارے فریاد گیا
 ہر اسی عشق میں سے یوسف جال سے

لہو و سینے فیر ہی سے بھٹک گیا
 سینہ جو توڑ کر جگر و دل ٹاک گیا
 بستر جگہ جگہ سے ہمارا مسک گیا
 زخمی تمہاری تیغ نگہ کا چاک گیا
 طالع کا ماہ نو کے ستارہ چک گیا
 مضمون انہ طاری پڑھ کر بھڑک گیا
 ایوان یہ غزال رمیدہ چڑک گیا
 اعمال نامہ و شکستہ سے سرک گیا
 مثل سپہ سالار کا دایہ چک گیا
 جگنو سا آفتاب فیماست چک گیا
 تاثیر دیکھو جام ہی زخود بھٹک گیا
 کاٹا سائے پائے جگر میں کھٹک گیا
 میں کیا تمام قافلہ رستہ بھٹک گیا

ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا

ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا

ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا

ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا

ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا
 ہر جان سے جان بڑھ گیا

[illegible]

ارادہ فرعون کا لینے ہو اس سے قیامت
 مری مٹی میں بھی خاک و بے استیلا ہو
 پہونچا ہوا کہ اس کا پاس گنگا کا پانی
 آیا ہر قتل بھلویا کے پرستہ چاہی نے
 بابا ان حبیبین کو نہ بلوین عزیزان کو
 وہ ترک جنگجو مجھے راگھوین راہنما
 کل داغ جنون کفر سے ہے پرانہ نہیں
 رہے بگاڑی کار طلب میں مگر خضر کفر

فرخ گشتی که بر موی بیدن مدیبت خدا نکا
که من کشته آن کی سپاره اسامه زبیر کا
ہو اور جس کی خطا حال ان حبیب دامن کا
حجر بہ دہلیسے تربت مین بری شاخ جان کا
لان خان سیف لائز تیرے سے دشمن کا
کھنڈے کی تیغ ابرو کی حلب گاتیر تر کا
مرا چاک گریبان بھی سود واز گشت کا
بنامند حشر غول ہر زرد و سیا بان کا

عنایت اگر دھرم کا قلع بھگو گیا خلعت
جنون نے رکھ دیا پردہ ہمارے جبرِ عثمان کا

گر کرتا وہ نظارہ لب جان بخش جانانکا
رقم کرتا ہوں پچھنصف بڑوہ نران جانانکا
جو ہرکاسینہ پر نور دیکھا تو ستن کجھا

سکندر ایک نعلبان بنو تا آخری نعلبان
و کھاتا ہونین چہ ہرے کلک گو ہر نعلبان
ہو آخری نعلبان مشرق چاک گرمان

مفتی

کائنات کی پیدائش و ترقی کی ساری باتیں
نہیں مگر جو باب خاصہ و ذریعہ در بیان عالم
موجود و عالم اقدس و اقدس کی دل جلہ ہی پر
تفصیل و تفصیل و تفصیل و تفصیل و تفصیل
حق و حق و حق و حق و حق و حق و حق
نعم و نعم و نعم و نعم و نعم و نعم و نعم
اگر نہ جائے ہستی و ہستی و ہستی و ہستی
تو نہ ہستی و ہستی و ہستی و ہستی و ہستی
عالم اسے دیکھ جائے

کلامه درین کلام غزلین باد
 جو غزلین کلام غزلین باد
 کلامه درین کلام غزلین باد
 جو غزلین کلام غزلین باد

کیا اب آواز غلام چوین ہو گا
 رست قافل میں غصہ ہے لال چوین
 بیچتا تیار آن شاد و دل سے
 چوچین نے رکھا وہ صند سے
 چوچین نے رکھا وہ صند سے
 چوچین نے رکھا وہ صند سے
 چوچین نے رکھا وہ صند سے

فرغ و دو ہاں ہنسی لگے نہ ایسا تھا	کیا ہوا تم وشن اپنے اپنے اب جد کا
لگا جاؤں تے یو انگان عشق گیسو میں	لے آزاد نامہ جب لمبی روح مقبر کا

قلع کوئی نہیں اب دلمین و دربان بجز اسکے	
خدا دکھلائے جلدی مرقہ انور محمد کا	

ہم نعل جہوت ہے وہ گل تر ہو گیا	پیر ہن کیا جامہ تن تک مٹو ہو گیا
جس قبل ایک کے دھونے کو ہر ہو گیا	آب خجلت سے تمام سکبدن تر ہو گیا
جس کو وصل اس آئینہ رو کا میر ہو گیا	بخت اسکا غیرت بخت سکندر ہو گیا
لے نہ دکھلایا اثر اپنے طلافی رنگ	نقروی پہنا تو رب نے کا زیور ہو گیا
پر تو رخسار سے اک آسمان حسن کے	ذره ذرہ روکش خورشید عشر ہو گیا
چاہتا ہر کامین کلمہ جھون آیا کرے	ٹامے کے لائے کیا قاصد پیر ہو گیا
ہند کی خنہ اندازی خلعت آہ نے	رفتہ رفتہ یار کی دیوار میں در ہو گیا
ناکھ در باکو جو خطیر کا میں انداز ہو گیا	ولمیں اپنے خاغان میرا وکے گھر ہو گیا
ہے لکھا تھا جو خطیر کا میں اپنی بیا کھال	راستہ ہی میں تباہ اپنا کو تر ہو گیا

۴۹

صفت سزاگ علی ہر کلام سزا دیا
 کوئی کلام زنی زلف کیل سے نہ دیا
 دھیان علی اکرام کا یوں میں سزا دیا
 عجب آواز سے ہر سانس لہی سے دیا
 لاکھ دل عشق میں سزا دیا
 لاکھ دل عشق میں سزا دیا
 لاکھ دل عشق میں سزا دیا
 لاکھ دل عشق میں سزا دیا

بہن کو پہن کی لہر دھونے نہ دیا
 بہن کو پہن کی لہر دھونے نہ دیا
 بہن کو پہن کی لہر دھونے نہ دیا
 بہن کو پہن کی لہر دھونے نہ دیا

بہارِ فاخر لائے قاصد جو اب تائب
کے ہو چھوڑو اس سے بھی اس کا
نہ تو یہ کہ جسے نکلتا ہے
نہ کہ جسے کہتا ہے کہ میں
نہ کہ جسے کہتا ہے کہ میں
نہ کہ جسے کہتا ہے کہ میں
نہ کہ جسے کہتا ہے کہ میں
نہ کہ جسے کہتا ہے کہ میں
نہ کہ جسے کہتا ہے کہ میں

رضوان ہمن جو روکیا چلائیٹے ملک
کیا آفتابِ حشر کی گرمی سنائے گی
باوخرانِ ظلم سے رب غیور نے ہائے
ہوتے نابِ خلق تو ہوتا نہ کچھ بھی خلق
خود نکو باز پرس قیامت کا کچھ نہیں
وہی کہ ذاتِ حق پر اسی سے نظر نہ کی
خوشید آسمانِ نبوت حضور ہیں
کس سے مثال دیجیے ایسا وہ کون ہے
عصا سے کون بن سرنگو بیانِ حشر ہے

جائے دوان کو بہن یہ غلامان مصطفیٰ
ہم بہن گے زیر سایہ دامن مصطفیٰ
تاراج کر دیا چمنستان مصطفیٰ
دو لون جہان میں بندہ کجائی مصطفیٰ
جو امتی میں تاج فرمان مصطفیٰ
سب نعمتوں سے سیرتھے مہمان مصطفیٰ
موج شرف ہو گوشہ ایوان مصطفیٰ
ترتر ہو سب سے بعد خدائشان مصطفیٰ
ہو گا ہائے ہاتھ میں دامن مصطفیٰ

ہو گئے۔ سنا نصیب ہمارے بھی امرِ قلوب

دیکھیں گے ہم بھی مرقدِ ذیشانِ مصطفیٰ

سودا ہوا ہر جبے اس لف پرشکن کا
بازار گرم کیونکہ ہر دم نہ ہو سخن کا

ماہرِ سیہ بنا ہر سنبھلے چن کا
آتشِ زبان ہر اک کُنبے کے چن کا

[illegible]

۱۵
مظفر

ناناں محمد علی میر لیون ہوا اب میں
 فریادی بھائی کا ہوا فوس پرین کا
 لک بھین ہوا کھانڈو کو بھی دینت
 کو جذب عشق اسکا شریک نہ دوان کا
 بھین اٹھانے آئی کہوت کو کھان
 باد بیکر خان جب کہنی ہر باقی
 بھین ہوا کہوت میں آجین کا
 بھین ہوا کہوت میں آجین کا

نور محمد بن خواجه
فرید دهره درون خواجه پسر ابو زارب
محل علمین شیخ القاسم بن ابی حمزہ
شخصیتا پسران دون پسر ابی حمزہ
عازمه روستای علی ابن مسعود عکائی
الاف و اعلیٰ ابن مسعود عکائی

نوشاد باطنی ہو انین جو پیری میں
غریب کیونکہ میں پیری میں محکوم سیاہ

کمال ضعف سے یہ درو لب ہوا ٹھہر
قلقِ فدا کے جوانیِ نثارِ شباب

عاشق گدگد قہقہیے گنگ گارین سب پاس لٹیا کوہ راوی سچ ستارہ میں سب دلہ کی بھی ننیں طرز نے وقت اصلا آج صورت ہر محبت میں تجھی ای جان ظلم صیاد ہلے کیا یک کو بکھر حسن کھتاے دو عالم تڑپ ہی ہو دو ایک بھی نش دل لیکے نہا میں گے محض نہ زبانی سے ہیں محبوبین سُن لیتے نہ پڑ و فکر دہان و دگر یار میں تم	مستحق مار کے پھانسی کے سزاوار ہیں سب تھے چار محبت کے بڑا نام میں سب یہ حسنان جہان نام کو دلدہا میں سب اپنے بیگانہ مرئی شکل سے نیرا میں سب ہم سیران قفس نہ کہ گرفتار ہیں سب تیرنی حد تک مگر کافروں دلدہا میں سب یہ زبانی ہی فقط آپ کا اقرار میں سب قابل اس آبدی پائی کے مرے ظاہر میں سب کوئی خوف نہیں یہ غیب کے اسرار میں سب

ساری دنیا کی ہر چیز پر دانا ہے
 راجہ کی ہر چیز پر دانا ہے
 راجہ کی ہر چیز پر دانا ہے
 راجہ کی ہر چیز پر دانا ہے

درماندو کا جو کون بجز مجھے دستگیر مجھ پر وسیع کی ہو یہ عاقبت از پر آفت کا کیا ہی ہو نتیجہ جہان میں دل کے بے ہنگام میں ہر غم و غم	اپنے اپا جو مکروہ لیتے بنا آپ رکھنا اپنے لطف کے ہر رنگ آپ عاشق کو قتل کر تین کوڑا لگا آپ دوائے عشق کی ہنسنے لگے تھ آپ
روایت	عزم سفر تو ملک عدم کا ہو اسی وقت کچھ اپنے ساتھ لے بھی جائے زاد و آب

دشمن جان میں کے شمع پر زار و بخت کہیں شیریں ساحلین تو نظر آئے کوئی سیگتا ہی نے پس قتل اثر کھلایا دل جو دینا تو حسنیہ کو مجھ کر دینا	تشنہ خون گنگا میں جلا و بخت اب بھی سر ہونے کو موجود میں فرا و بخت فوج کے مجھے رو یا مرا جلا و بخت عشق بازی کی ہری ہوتی ہر لہر تہمت
ابھی کچھ قدر شباب کو اسی حال نہیں شجر ظلم نہیں چھوٹنے پھلنے دکھا جن میں تندی کے معشوق بہت تھیں	توڑے وزمین دن کیسے گایا و بخت جو مجھ پر نگر اسی بانی بید و بخت آدیت نہیں جنہیں دیر زاد و بخت

۵۵

میدان میں ہر اک غصہ اس آزار و بخت
 بے اختیار ہی میں رو دن و دو روز بخت
 بے اختیار ہی میں رو دن و دو روز بخت
 بے اختیار ہی میں رو دن و دو روز بخت

دل و دماغ میں ہر چیز پر دانا ہے
 دل و دماغ میں ہر چیز پر دانا ہے
 دل و دماغ میں ہر چیز پر دانا ہے
 دل و دماغ میں ہر چیز پر دانا ہے

[illegible]

اس شعلہ کے دھوکو جو اک لوگی رہی
فرقت میں غلو میندہ آئی تھے بغیر
یہ تھا یا مین تھا حال صبح تک
اندھری تاریکی کہ نہ تھا یا ایک پھول
وہ ختمہ جوت ہوں کہ کئی است حجام
میں تھے گرمیاں جو شرب وصل ہو مرقہ
تم تو تمام روز بسہ عیش میں کر دو
میر کے کھلے سونے تھے کل ہر جان ہسپہ تم
آن بڑھکے دھیا نہیں بویا نہ صبح تک
بیدار جوت ہمسے سوا ہر جانین کون

ابھی نکالیں دل کے سب بان اسے قلع

صحبت جویار سے ہوئی سترام رات

یہ بے جو ان کو کہا ہے مروت	ین کیا ہے بلی ہون سوا ہیروت

۷۵

روای

فانك من كل ما يشاء الله من غير حساب
والمسلمون هم الذين آمنوا بالله ورسوله
والذين هم على صراط مستقيم

دو گھنٹہ بھر میں نیا جو سا بچہ پائی نیا
کسا جو صل میں سوہ لپٹے پتھر پتھر
سافران عدم سطح عدم کو گئے
لپٹے سینے پر منہ کھٹکے منہ خور کھو
سوال وصل کپٹان سے خاک کے حجاب
لپٹے منہ تھے اس گل لیا تھ جس سلو
ابھی نکال ہی اٹھ جو وہ بیت کہ سن

پڑا کر دو ہر قلعہ کو نصیب ہو تب تک یہاں پر مشائشہ	روایت

کر دیا دل سے بہین مورد الزار غم عیش
 خور و یان جفا کا رے اُلفت کر کے
 چیکے ہم سنتے ہیں جو چاہتے ہو کہتے ہو
 بندے اللہ کے پامال ہے جلالتِ بین
 وہ جھلستے تنوے ہم تھے بدنام عیش
 بے زبانا نوک و دیا کہتے ہو دشنام عیش
 بے زبانا نوک و دیا کرتے ہو دشنام عیش
 اے تو فتنہ بپا کرتے ہو ہر گم نام عیش

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

مجلس ششم
در بیان احوال و معیشت مردم
و در بیان احوال و معیشت مردم

[illegible]

دیکھنا نہ خوابِ عیش بھی ہے سوائے ریخ

چونکہ دل کو کرتی ہر تیغ جھلے سنج

باقی فقط ہر اک ملک الموت کا علاج
 و در غم خزان طبیبو ہو لا علاج
 اپنا ہر اک طبیب کو کرنا چڑا علاج
 کرتا ہو کون نرگس بیمار کا علاج
 اپنے مریض عشق کا اچھا کیا علاج
 عیسیٰ کر سگئے عشق کے آئنا کا علاج
 و درم جگر ہمارا طبیبو ہو لا علاج
 ہو گا طبیب سے دل بیمار کا علاج
 ایسے جن زدہ کا کرے کوئی کیا علاج
 کوئی کر سکا کیا مرض الموت کا علاج

روایف جیم فارسی

[illegible]

جنون ہوا جو مجھ تھے صبح عارض کا
صفائے دل تھے حاصل ہو اسد مغول
ہمارے قہر حسین اس کرنے ہیں کہ حسین
وہ آفتاب بدن ہو جو جہری دیکھے
بہانہ کر کے نہ آیا اندھیری اقول کا
کلیں انگ کا بھی آج بھی کہ یہ جلے

ہمیشہ چاک گزیبان ہاسھر کی طرح
 سنان غصے چھڑے جب جگر گھر کی طرح
 کمال عشق پہ ہر ناز و ذی ہنر کی طرح
 تھے پسینوں کے قطر و کوہ بے گھر کی طرح
 وہ ماہ پر دہ شب میں چھپا سحر کی طرح
 اگر اٹھائے وہ صدمے جگر کی طرح

خیال رنگ طلائی کو بار جانی کے
جگہ دوسری میں قلوب میں حب کی طرح

چہرہ تراہو اور مغربی جواب صحیح
میش نظر جو صل میں تھا انقلاب صحیح
آر شعلہ مہربانی قہ میں تار شک
منزل ہماری غفلت پرستی کھوئی کی
تجلیں ڈوٹے کا رخ پر نور پر نہیں

مہتاب شب میں کان میں آفتاب صبح
 پوچھو نہ حال شب کا نہ کہ خطراب صبح
 گر یان ہو مے حال چہ چشم پر آب صبح
 وقت سحر گران ہو مسافر پہ خواب صبح
 تار شمع مہر بنے ہیں نقاب صبح

جنون ہوا جو مجھے تھے صبح عارض کا
 صفائے دل تھے حاصل ہوا ہمد غافل
 ہمارے قد حسین اس کرتے ہیں کہ ہمیں
 وہ آفتاب بدن ہو جو جہری دیکھ
 بہانہ کر کے نہ آیا اندھیری اوتوں کا
 کلیسا سنگ کا بھی آگے سے نہ جائے

خیال رنگ طلائی کو بار جانی کے
 جگہ دھول میں قلع میں شب کی طرح

مہتاب شب میں گان حسین آفتاب صبح
 پوچھو نہ حال شب نہ کچھ اضطراب صبح
 گر بان ہو مے حال چشم پر آب صبح
 وقت سحر گراں ہو سافر پہ خوب صبح
 تار شعاع مہربان ہیں نقاب صبح

چہرہ زار ہو اور مغربی جواب صبح
 پیش نظر جو صل میں تھا انقلاب صبح
 تار شعاع مہربانیت میں تار شک
 منزل ہمارے غفلت پر چسبی کھوئی کی
 تخیل ڈوٹے کا فنج پر نور پر نہیں

[illegible]

اگر کسی سیرت پند جانے بود بر بیان
 زینند آتی بود چگونه موت آتی هر
 بمقامت اس نال سیر حم کو چکا و گئی
 ز می گلی مین جو عاشق کمان فسر هر
 چمن کی سیر مبارک بود چمن و فسر هر
 جلا یون نه است او فروغ آتش سحر

هر کسی موت آتی بود بر بیان
 خیال نف مین هر کی ملایک جان فریاد
 ابلیسی نهین عاشق کی مهران فریاد
 پیاده روند کمانه هر پیاسان فریاد
 بهمان قفس مین بود در زندان فریاد
 هر گیسو مرغ چمن بهر اشیان فریاد

هر کسی سیرت پند جانے بود بر بیان
 زینند آتی بود چگونه موت آتی هر
 بمقامت اس نال سیر حم کو چکا و گئی
 ز می گلی مین جو عاشق کمان فسر هر
 چمن کی سیر مبارک بود چمن و فسر هر
 جلا یون نه است او فروغ آتش سحر

باد آواز قلعی لکھنؤ رب مناجاد وصل
 صورت ایسی بکون شبانت بن لکھنا باور
 بکمان در بند عطا کس هزار بار
 در قندیر پیر معان سے ہونے ہمار بلن
 کو ذی کمال بن ہزار کست و بیست
 بکین دین سے ہر شاخ سپید و دابل
 کند خون پہریش نظر بین آبی
 بین پست و صلہ دیوار خضر اربلند
 ایسی سے چال وہ ہو چال سے زیادہ
 قیامت ایسی ہو گا جو تعلق نہ لکھنا
 جبر جلاواری ہونے غنیمت کس
 نہ درود ہا ہونے غنیمت کس

چو آتش شمع آتش گھر کے	مر اہمال تمنا ہو بار و رصیا د
تعلق نصیب ہو کیا سیر باغ بے شک	
عدت تیان ہزار و ہزار خان اودھ صیار	

او مہر مج شرف بل من چو چاہا چاند آسمان پر شعلہ بد الدنجاتا ہو چاند وہی ہنسنے میں فرغے گھٹ جاتا ہو چاند کرک شتاب گھٹکے تھکے جاتا ہو چاند بکو و دشمن اتیان لکک جاتا ہو چاند آتھ انظارہ کمان چوڑیا جاتا ہو چاند چاند فی سکے چین پھیچھا جاتا ہو چاند اس نہ اک مشل مکھن لفظ آتا ہو چاند ایک مائند خود و جیدین آتا ہو چاند تیری تصویر اپنے آئینہ میں کھلا آتا ہو چاند	دیکھ کر کھارٹا انکو چہ مٹا ہوا چاند تھوین تری چکر کھار کھاتا ہو چاند تیرے تعویذ جو کتر کرکھاتا ہو چاند دیکھ کر تری سپر کے چاند کھاتا ہو چاند نام کیا کہیں کسی پوچی اپنی ہر سدا جب لکھا ہوا ہر حق میں چھپتا تھا دیکھ کر کھو خر امنہ زوس نور شید کا تیرے شہر کا کھنڈیر مہر سے خوشی در عارض کھنڈر اس ہا کی ہر کی شب و روز لکھو تپاتی ہو چاند

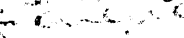
ایسی سے چال وہ ہو چال سے زیادہ
 قیامت ایسی ہو گا جو تعلق نہ لکھنا
 جبر جلاواری ہونے غنیمت کس
 نہ درود ہا ہونے غنیمت کس
 ایسی سے چال وہ ہو چال سے زیادہ
 قیامت ایسی ہو گا جو تعلق نہ لکھنا
 جبر جلاواری ہونے غنیمت کس
 نہ درود ہا ہونے غنیمت کس

باد آواز قلعی لکھنؤ رب مناجاد وصل
 صورت ایسی بکون شبانت بن لکھنا باور
 بکمان در بند عطا کس هزار بار
 در قندیر پیر معان سے ہونے ہمار بلن
 کو ذی کمال بن ہزار کست و بیست
 بکین دین سے ہر شاخ سپید و دابل
 کند خون پہریش نظر بین آبی
 بین پست و صلہ دیوار خضر اربلند
 ایسی سے چال وہ ہو چال سے زیادہ
 قیامت ایسی ہو گا جو تعلق نہ لکھنا
 جبر جلاواری ہونے غنیمت کس
 نہ درود ہا ہونے غنیمت کس

مهرمان به تری حکم تو ای بارگاه
درب هر حسن خداداد بی یار
من حاکمین آسکو به یار
کلا تواریخ قلم

بن جبرئیل بن عبد اللہ بن عبد الوہاب بن عبد المطلب بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مرہ بن کاعل بن لؤی بن غالب بن فہر بن مالک بن النضر بن کنانہ بن خزیمہ بن معدی قریظ بن عدنان بن آدم علیہ السلام

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

نخست، بانی مریبل که خالیگ ضرور
 غنیمت گر بر هر چرخه نازد باز آن در
 منور شکسته به بر آفتاب جو صندلی بخت
 بخت برین صفا، بر پیرانین بر چرخه کوز
 ای تو کبر و شکست بر خدا کو بیاید
 او درون کی نشیند بر چرخه کوز
 و این طوکر کشتی خدا کی نشیند بر چرخه کوز

بجھست یا کرتی بر قاف نامی تو او کج
 و یکدلیک ترا بر لبیل مکرر از کج
 او در و در جوید آینه خسار کج
 بجھست کرتا بهر سار و دیوار کج
 کج بر خاک است کج او سر و گردن کج
 کج کج است بهر زبان و دوار کج
 قیری است چه بر کج است کج کج کج

لے دلیف
اگر قلعہ اپنی اطاعت پہ تین بھی ہو
خائن پر اپنے جو کرتے ہیں خود ارگن

شہد و شکر میں کبھی مسرت و لذت
 و غایت و شوق کا کیوں کر محو و غور
 پونچھ نہ پاؤں نہ غم نہ تکست غم کو کون
 پس کیاں غار جو میں نے تیرے حال

بھون بوسہ لب شیرین کی ہر لذت
 ہوتا بہت ہر پہل پہل میل ملاؤ
 قابل ہو گیا ہی گیل تازی خواہ کا لذت
 شیریں سے لبت کو زید پانی سولہ لذت

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ہرگز نہ بجاؤں میں عورت سانس بٹکا
 بے اختیار اپنے زلف سیاہ پیر کی
 افسانہ بچہ چھوڑ کر خط جو غداں
 دیکھا چھوڑ کر خط جو غداں
 دیکھا چھوڑ کر خط جو غداں
 دیکھا چھوڑ کر خط جو غداں

روایف درود کو قلع آرام ہوا دیکھتے ہی
 ناسر لایا نہیں قابہ کوئی لایا تو نیر

اے خدا ہی میں جنت ظلم کو راہ پر جاؤ گی جان سر مہ چشم سیاہ پر ہر زمانہ دیکھو عباد کی جنت ہشت کچھ اسکا اعتبار میں ہو فاسوہ ہر کام دید سانس اس شکاہ کے پھر یہ بروی پر اس کی قدم مانے لگے خواہاں نقد ہوش میں وقت حوالہ کہ ہو پین ہر خطہ نگین کی تہہ آٹ عید انگنی میں ایک ہر تودہ درخت دیکھا جو پھر کے اپنے کچھ چھپا گئیں اس تر کو خطا کبھی کرتے نہ نائین	بٹھائی ہوئی زب لڑی مٹے آہ پر رکتی ہر باڑھیا اسے تیغ نگاہ پر میری زب کو اس کے کرم کی نگاہ پر نازن نہو جو زب دنیا کی چاہ پر یوسف کبھی چٹے نہ کسی کی نگاہ پر طاووس کبک لے ہین کچھ کوراہ پر خرم مانے لگتے ہوتا ہویاں دہو خواہ پر سوچ مگنی لگی ہوئی ہر مٹے آہ پر صدقے ہر مرغ دل ترے تیر نگاہ پر جلی کا شک ہو مجھے اسکی نگاہ پر عاشق اتر ہو در و رسیدہ کی آہ پر

۶۹

ہرگز نہ بجاؤں میں عورت سانس بٹکا
 بے اختیار اپنے زلف سیاہ پیر کی
 افسانہ بچہ چھوڑ کر خط جو غداں
 دیکھا چھوڑ کر خط جو غداں
 دیکھا چھوڑ کر خط جو غداں
 دیکھا چھوڑ کر خط جو غداں

ہوں برائے پتھر آسمان مزرعہ جان پر
 اگایا عطر جب ہننے لب گین جان پر
 نہیں یہ پتھر موقوف کچھ موسیٰ عمران پر
 کہی جاتی نہیں ہمارے پگلش میں
 ریاض کے جان نسل شراذکر دیکھے
 کیا قتل سے ملک وین قاتل کی آتش
 پس لڑا رہو گے کما تک شوق کما ہی
 تصویب ہلکیا وختیں کسے دے روشن کا
 ہمیشہ سحر ہوتا ہے گلستان جو خوشی کا
 ہو جائے سے باہر کھد شوق شہادت ہو
 یہ کس مہر سحر جن نے لکھے قدم اپنے
 تھا را مکرنا جانتا ہوں جان کھو گیا
 ہیں بن آجکل سلطان فیر شہادت نہ

بنائے سیرت لیکنی بیدار سلطان پر
 تو گویا تیل کھڑکا آتش سب برستان پر
 پہلے ہیں یہ بیخیا کف پر وستان پر
 وہ نسل ہیں کھارفتہ ہون گلستان پر
 صفت میں شکی لکھے دراق گلستان پر
 جلیا خون کا رکھا لب شمشیر گلستان پر
 کسے آسے چڑھا و باہر مصر جان پر
 کہ عالم وادی میں کھاپنے بیابان پر
 کبھی باو خزان چلتے تھکے باغ حسان پر
 چڑی جسم نظر قاتل تر می شمشیر حسان پر
 لٹان مہر ہر درہ خاک شہیدان پر
 کرگی ایک ن برق شرم خرم جان پر
 ہو اپنے نام کا سکھ زگر شہیدان پر

۱۰
 شمع

بارہ کھوتے ہیں سفاک جو تلواروں پر
 ہوش ہے لالہ وکل کا ہوا کُسا رنیر
 ابرینا ہو گھر دور مِ کلکون ہر
 آدنی کرنا ہر کون رستے محبتانی
 دیکھ کر ابرسی کوئے تجھیں وہ گھٹا
 خرمن ماہ پر اک روز گوئی علی
 چونک میں جب فریوسف کی ہوا کی
 کندھ چار کے کانٹے تھیں پھنا ہوا
 آپ کو مد نظر ہو اگر آرائش قصر
 آبرو یار کا سر پہ کئے سودا کوں
 لئے نیاز سے وہ اس بے باقی سر کے تہن
 جلوہ گر ہوتا ہو وہ مہر شاہ میں جب
 کچھ رٹنے ہی کے میں ہے رٹنے رحمان

کیا چڑھائی ہو جسکے گنگارون پر
 لکھ پھر آبلون کی پڑنے لگی خلائون
 کرم پیر خریات ہو میخا روں پر
 نقش حبس کے کی جا ہوتا ہریناؤں پر
 بقیصاؤں سرین بانگی دیواؤں پر
 اگر ہی نور ہو میگا ترے خساروں پر
 چڑھ گئے لاکھوں شجر کو ٹھونڈی وار خیر
 چڑھے پھرے تین جہلوں گرج ہو وار خیر
 میری آنکھوں کی سفیدی شے نے یواؤں پر
 کس کا قبضہ ہوا ان پر ہنسنے تلواروں پر
 نادرقت کیا کرتے تھے جن یاروں پر
 چاندنی دھوپ نظر آتی ہو دیواروں پر
 آتہ دل کے ہو طلب گار بھین گواؤں پر

47

[illegible]

لے تو منتوں سے وہ بابے پلنگ پر
 وہ شام ہی سہی سہلے پلنگ پر
 کپڑے جوئے اپنے آئے پلنگ پر
 گردوں سے ٹوٹے پڑے ہیں تلے پلنگ پر
 چادر کسی تھی ایسی تھکے پلنگ پر
 تکیے بنے نہنگ ہلکے پلنگ پر

قسمت ہو آگے وصل میسر ہو یا نہ ہو
ایزائین صبح ہجر کی کہنہ بھی ہم نہ پائے
باہر ہو یا میں جلمے سے اپنے تہ وصال
اُس ماہ رو کی دید کا اللہ لے لیتیاں
شکوہ نخل تھی اُنکی سفید میے چاندنی
فرقت کی آت و رو کے دریا بہا دیے

پتی کے نیچے بیٹھا رہا رات بھر قلق
رکھا قدم نہ خوف کے لئے یلنگ پر

تباہی میں جہاز آیا ہمارا اسکے ساحل پر
وہ شاہین گمان چھوٹا کر دل پر
کوئی صیغی کبھی چلتے نہ کھی تیغ قاتل
قدم ہر مرغ دلے بھی قمار بیل پر
ستاروں کی ہر نشان لفت و شمع محفل پر

و مومل سن رجا د کے آجی دل پر
مقا باوی پڑی جب کھڑکی اپنے سین
نگاہ ناز کرتی ہونہ عامل یرینہ کلن
خدا شرم کی کھلے صیدہ گاہر فی سین
شد و صل رسکا نو حسن نہیں بنا اسہ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

بجان پئی ہی جو اک بہت شعلہ عذار
 کیا سنہ ہر عندلیب کا مجھ کے جوشت
 شمع وفا پہ جو ہے پر دانہ عمر بھر
 کیونکر نہ انین پھوٹ لے ام خون
 شان سکی ویکھو بس دل شیراز انین
 دل کی شمش سے موندن یہ سبک مطیع
 منظور ہو کہ کیجیے در پردہ دیدار
 یوں ہر ہجوم غم دل شیدا پہ ہر چین
 شبنم کے قطرے دیکھ کے لاس پہ کھجے ہم
 وہ ناتوان ہوں بعد فانیے مور کی
 دوا نہیں ہر اس دل حوشی پستے آنکھ
 محو رہ وہ پھر دل حق گو کو کرے زمین
 اک طور پر قلوب نہیں ہمارا ج یار

پروانوں نے چڑھائی چراغی مزار پر
 میں نیکل س جہن میں مہین بھاری ہزار پر
 لکھی کے چراغ جلتے ہیں انکے مزار پر
 پروانے سالے آبلے ہیں شمع غلہ پر
 مجبور کرویا ہمیں اس اختیار پر
 منسل پہ منحصر ہو نہ کچھ مالدار پر
 بار نظر چڑھائیے لکے سار پر
 جسطح دوڑ آتی ہو تقصیر وار پر
 چاہے ٹپھے ہیں لکے دل داغدار پر
 زیر زمین بھی پہونچی دھک جہنم ار پر
 چھوڑا شاہ سازہرن کے شکاں پر
 منصوبہ کو دوبار چڑھتے ہیں ار پر
 دو پرین مہربان تو غصہ ہر چادر پر

٥٧

سب سے پہلے یہ کہنا چاہیے کہ اس کتاب کی تصانیف میں جو کچھ لکھا گیا ہے وہ سب
 ہی میری طرف سے ہے اور میں نے اس میں کوئی اور شخص نہیں شامل کیا ہے۔
 اگرچہ میں نے اس میں کچھ ایسے کلام بھی لکھا ہے جو میرے دوستوں اور
 شاگردوں کے لکھے ہوئے ہیں، لیکن میں نے ان کو اس کتاب میں شامل کرنے سے
 انکار کر دیا ہے۔ اس کی وجہ یہ ہے کہ میں نے اس کتاب کو صرف میرے
 دوستوں کے لیے نہیں لکھا ہے، بلکہ اس کو سب کے لیے لکھا ہے۔

از جنون جملہ مغیر ہو گیا آئی بہار واصل کی شطرنج نہ بنیہ رنگ گھر غنچہ گل ناز کو بانہ صبریں شاعر طبع جی میں تھا دیوار پیمانہ نون کہت گلشن تھا جو شوق قتل تھجا عید دیا کمال	کچھ تراوت سی گل مرغ جاوین دیکھ کر ہو گیا وہ جا جب صد گجرین دیکھ کر شان گل کی سی چاکت سی کمین دیکھ کر بدمان کیا کیا ہو فضل اسے درون دیکھ کر چاند اس غم رشید عالم کی سپرین دیکھ کر

ہمتو کیا ہرے ہنر کو صبر کیا اوستق بھیکس کا کاسہ کھلا ہل ہنرین دیکھ کر

ہست جب اس کے طاروں چھوڑ کر سخت جانی نے کیا یہ دم اچھا ساد کہہ دے لب تصور اس بت میاں کا پیاسا بھی ہو قاتل اور اک طرف کب تیغ کا جس کو اس صیاد نے تاکا نہ کی ہر خطا ہو گیا غیرتے خرم خوبان میں بگاڑا	آپڑا باز نگاہ یار کندے جوڑ کر تیغ قاتل بھٹا ہے علی منہ زور کر پردہ آنکھوں نے کیا مرگانی طین چھوڑ کر مانگتا ہے خود وہاں خرم شمن منہ چھوڑ کر تاروں نے کھان لہرو کی کائنیں جوڑ کر لگے تشریف تہو ایک شا چھوڑ کر

اس کتاب کی تصانیف میں جو کچھ لکھا گیا ہے وہ سب
 ہی میری طرف سے ہے اور میں نے اس میں کوئی اور شخص نہیں شامل کیا ہے۔
 اگرچہ میں نے اس میں کچھ ایسے کلام بھی لکھا ہے جو میرے دوستوں اور
 شاگردوں کے لکھے ہوئے ہیں، لیکن میں نے ان کو اس کتاب میں شامل کرنے سے
 انکار کر دیا ہے۔ اس کی وجہ یہ ہے کہ میں نے اس کتاب کو صرف میرے
 دوستوں کے لیے نہیں لکھا ہے، بلکہ اس کو سب کے لیے لکھا ہے۔

اس کتاب کی تصانیف میں جو کچھ لکھا گیا ہے وہ سب
 ہی میری طرف سے ہے اور میں نے اس میں کوئی اور شخص نہیں شامل کیا ہے۔

گوشتِ اُغین کیا کہ کدورتِ نہیں لگی
ہر کبھی عشقِ زلف کا چھوٹا نہ سلسلہ
گلشنِ مین چھو افسر کے ہین یادگار
چکھتا ہے جبے اُس لبِ شیرین کا دُاف
پویند خاک ہوا ہونین نالہ کش
یہ نیلگون لباسِ تانین کبھی
اُسکی گلی مین قبرِ شیدان ناز کے
گویند کہ چکا ہوں مین بارِ اُغین مگر
تیجِ نکاح ناز سے قصہ تمام کر
باغِ ہمایون ہمایونِ خانِ خراب
ہوں پیشہ رستہ شاہِ جنونِ شکرِ شکر
سے بارِ انقلابِ زمانہ ہوا اگر
لبسِ مجھے نالو کی جیسے ہوئی ہر بحث

سیری طفسے ملیں ہر گن ہنوز
ہوتے ہیں شاہ کے ستخان ہنوز
باقی جو کچھ ہر خس آشیان ہنوز
ہو تنو نہ پھینے ہیں ہر ملی زبان ہنوز
اک شور ہر زمین سے تاسمان ہنوز
کس غم کے سوگ میں ہر آسمان ہنوز
باقی برائے نام ہیں کچھ کچھ نشان ہنوز
آبادہ بجا ہے ہیں ہر سربازان ہنوز
قاتل تپ رہے ہیں تے نیچان ہنوز
یا بی جگہ کہیں نہ پڑ آشیان ہنوز
خونو ملی فوج چھوٹی ہر ارخان ہنوز
نامہربان مرا ہو امہربان ہنوز
کھلیں ہر چپکے تین ہر غبان ہنوز

٤٩

(Faint handwritten Persian script at the bottom of the page)

دو عاشق جانا نہ ہوں کج جان پہ لیلیوں
پسند و نپسند تیری لغو ہے دل تلکے تو کو کج

ہر رنگ کی صحبت میں قلوب میٹھے شبنم دہ
بدلانہ طبیعت کا مگر عسر بھرا انداز

[illegible][illegible]

نام سے سب مسنون ہے یہاں پر ایک
 نام ہی ایسی دھیرین کا ہے کہ
 شمع کی روشنی جو پیمانے سے
 چلنے کا پیمانہ ہے وہاں پر
 جان لیکھا خلق میں آفت چلا انا
 کیا

میرا دل آلائی صبا تیسہ ہر گئی بوباس
 بوسہ لے لیتے ہیں ہم باوہ کی برے
 بے پرست ہوتے ہیں ہم باوہ پرست
 صحبت گیسو مشکین کا تری ہو یہ اثر
 پھولوں کی سیج میں خوشبو کیان تھی تیر
 سٹھ پہنچو رکھتے تھے مرگے یوسف طر
 اوسہم نفس سرد کھلا دے ان کو
 گلشن کوئے منہ میں تو کھینچ لیا صدا
 ہکٹا رہے ہیں اس گل کے چوہن دی مر
 عرب جیسے کیا غل میں سیٹھے ہیں
 کم خدے نہیں گلزار تھے وقت میں
 کس گل ترکا قصور ہو کہ اس لیل زار
 جو قلم آہستہ گیسو کو پیاتے ہو عدت

کہ لباس گل نین جو دھن کی بوباس
 سست کیوتی چرسائی کچھن کی بوباس
 سا قیاد خزر دین ہو دھن کی بوباس
 مانہ خال میں ہو مشک خلق کی بوباس
 پنج گئی گول ترسیے بدنگی بوباس
 جان دی سو گئے ہی سب فن کی بوباس
 ہر گل میں ہر یک غنہ دین کی بوباس
 لیلو کے ہو دماغین چرن کی بوباس
 آئے خوش طبع بھی دھن کی بوباس
 رخت گل میں جو تھے جاسنت کی بوباس
 گل نسرین میں جو کاؤر کن کی بوباس
 بس گئی لیل سان چن کی بوباس
 کبھی چھنے کی نہیں شک خلق کی بوباس

میرا دل آلائی صبا تیسہ ہر گئی بوباس
 بوسہ لے لیتے ہیں ہم باوہ کی برے
 بے پرست ہوتے ہیں ہم باوہ پرست
 صحبت گیسو مشکین کا تری ہو یہ اثر
 پھولوں کی سیج میں خوشبو کیان تھی تیر
 سٹھ پہنچو رکھتے تھے مرگے یوسف طر
 اوسہم نفس سرد کھلا دے ان کو
 گلشن کوئے منہ میں تو کھینچ لیا صدا
 ہکٹا رہے ہیں اس گل کے چوہن دی مر
 عرب جیسے کیا غل میں سیٹھے ہیں
 کم خدے نہیں گلزار تھے وقت میں
 کس گل ترکا قصور ہو کہ اس لیل زار
 جو قلم آہستہ گیسو کو پیاتے ہو عدت

میرا دل آلائی صبا تیسہ ہر گئی بوباس
 بوسہ لے لیتے ہیں ہم باوہ کی برے
 بے پرست ہوتے ہیں ہم باوہ پرست
 صحبت گیسو مشکین کا تری ہو یہ اثر
 پھولوں کی سیج میں خوشبو کیان تھی تیر
 سٹھ پہنچو رکھتے تھے مرگے یوسف طر
 اوسہم نفس سرد کھلا دے ان کو
 گلشن کوئے منہ میں تو کھینچ لیا صدا
 ہکٹا رہے ہیں اس گل کے چوہن دی مر
 عرب جیسے کیا غل میں سیٹھے ہیں
 کم خدے نہیں گلزار تھے وقت میں
 کس گل ترکا قصور ہو کہ اس لیل زار
 جو قلم آہستہ گیسو کو پیاتے ہو عدت

میرا دل آلائی صبا تیسہ ہر گئی بوباس
 بوسہ لے لیتے ہیں ہم باوہ کی برے
 بے پرست ہوتے ہیں ہم باوہ پرست
 صحبت گیسو مشکین کا تری ہو یہ اثر
 پھولوں کی سیج میں خوشبو کیان تھی تیر
 سٹھ پہنچو رکھتے تھے مرگے یوسف طر
 اوسہم نفس سرد کھلا دے ان کو
 گلشن کوئے منہ میں تو کھینچ لیا صدا
 ہکٹا رہے ہیں اس گل کے چوہن دی مر
 عرب جیسے کیا غل میں سیٹھے ہیں
 کم خدے نہیں گلزار تھے وقت میں
 کس گل ترکا قصور ہو کہ اس لیل زار
 جو قلم آہستہ گیسو کو پیاتے ہو عدت

میرا دل آلائی صبا تیسہ ہر گئی بوباس
 بوسہ لے لیتے ہیں ہم باوہ کی برے
 بے پرست ہوتے ہیں ہم باوہ پرست
 صحبت گیسو مشکین کا تری ہو یہ اثر
 پھولوں کی سیج میں خوشبو کیان تھی تیر
 سٹھ پہنچو رکھتے تھے مرگے یوسف طر
 اوسہم نفس سرد کھلا دے ان کو
 گلشن کوئے منہ میں تو کھینچ لیا صدا
 ہکٹا رہے ہیں اس گل کے چوہن دی مر
 عرب جیسے کیا غل میں سیٹھے ہیں
 کم خدے نہیں گلزار تھے وقت میں
 کس گل ترکا قصور ہو کہ اس لیل زار
 جو قلم آہستہ گیسو کو پیاتے ہو عدت

[illegible]

دلا بہ رحم میں کین میں برہنہ اُداس
 ہو چکو قتل کر کے مرنے زن اُداس
 بوجہ کہ ہوا ہی نہ برہنہ اُداس
 کمر اٹھا رہے تھے اس کی گلاب اُداس
 مسلمان ہو کر جو کچھ نفس میں اُداس

سوئی جو نرم کا فرد دیندار ہے ترے
خوش خن بیگناہ ہے ہر بہن کوئی
ناید کے نصیب میں وصلِ صنم نہیں
سوئی عریض چھوٹکی برہم پڑاؤ میں
صیاد بعد اپنے وہ رونق نہ پھر رہی

کیا کوئی دل لگا کر کے شرم و شلوغ
ماقدری سخن سے بہن اہل سخن اُداس

جیسے بچا میں گنہگار کو جلا کرے پاس
خود ہی سر بیچید یا کاکے جنا کرے پاس
گھر کر کے کو لیا خانہ صبر کرے پاس
جہنم کی گئی نہ تھا اس تم بچا کرے پاس
مزد بارسا نشتر جو ہفتا کرے پاس
جاکے بیچ کرے گئی روزہ نہ کرے پاس

لیکنے یوں مجھے ان فی سید کے پاس
حسرتِ قبل کا ہے نہ اتفاقاً تھا
دامِ الفت کی ایر کا یہ تھا شوق مجھے
وقتِ ظہار غم و صدمہ دور قاصد
قصہ دیوانہ شہر کے بخوبی کھولے
کیسی تصویر کبھی ہاتھ سے اٹھانے فلم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

جو قافلہ کو قافلہ سالار سی ماہی جو مہر جو
 سوئے بن لئے پو گنتی پو گنتی پو گنتی پو گنتی
 زلفون کے شوق میں اور کف میں کیسی کیسی
 جو بے دل کے قافلے کو قافلہ سالار کی ماہی

یون تو حیدر اللہ بن بادشاہ بن
آک بت پڑے ہیں اس شیخ بہر بن

فرقت میں نہ ہو مٹتے ہیں لگم شدہ قلم
ہیاد میں اپنے کرتے ہیں غمخوار کی تلاش

مسل فلک ہو منبر لُٹان می فروش بمشید اسے کین تو ہر ثانیان می فروش ظاہر اگر ہو رعبہ عرفان می فروش زنگین کلا ہوئے ہو دکان می فروش ایں خار ہر بندے لب سے اب لا عظ ہو زمین صاحب کیفیت ایک ایک ہر دو خیم مست پر زمین لوگ خطبام کیا سکے آئے عقل فلاطون خرمین صحت نصیر اب تو وہ کفایتین اٹھائیں	ہر آفتاب شمسہ دیوان می فروش جام جهان نہا ہو کہ دکان می فروش دو غنا ہوں منبر و نیشا خان می فروش پچو لا پچلا ہے گلستان می فروش بنت عذب تجھے قسم جان می فروش کیا پوچھا ہوا حال مریدان می فروش ہر دم سے چاہیے کان می فروش وہ بھی تمہارا ایک فضل دستان می فروش فانی و غائب ن شانخوان می فروش

کھنڈی ہوئی بوند زائد من نقص
 چمن من جی منس کا کمن بوند نقص
 کھنڈی ہوئی بوند زائد من نقص
 چمن من جی منس کا کمن بوند نقص
 کھنڈی ہوئی بوند زائد من نقص
 چمن من جی منس کا کمن بوند نقص

کوئی مے کوئی جے پرو لائے نہیں	ہم بتلا سونج بن کر تہو یا عیش
رویف	ساتی کا لطف دیکھتے کتے ہیں جلکے غیر
بنیاد میرا اس تمام اچا سے قصاص شیرین کو چاہتے تھیں سے چھوٹی کرتا ہوں یہ جو قدرے تھا ہے برابر برسون طال دیتا ہوں دم بھر کی عیش کا سب پر وہاں خم کر کے یہ شور ہو خصلت کھاتے ہی ہمائیں گریان اوس سے میں نے اظہر واکے پھینک دے انصاف کو نہ انا تھیں سے دبا بھان اگر	بیل کا کون لیتا ہوں چھوٹے قصاص کس جرم کا لیا سر فراز سے قصاص لیتا ہوں راہ اسیلے شمشاد سے قصاص لیتا ہوں آسان دی نالہ سے قصاص کوئی نہ لے مرا کم جلا سے قصاص دینا لہو کی خون مجھے حد سے قصاص لے قاتلہ کے خون کا شمع سے قصاص لے خون عن لیب کا صبر سے قصاص
بے جھاکے کرتا ہوں مہر و فاسلح	کیا لون میں اپنے بانی میرا سے قصاص

اس قدر کہ کوئی لطف نہ دے
 اس قدر کہ کوئی لطف نہ دے
 اس قدر کہ کوئی لطف نہ دے
 اس قدر کہ کوئی لطف نہ دے
 اس قدر کہ کوئی لطف نہ دے
 اس قدر کہ کوئی لطف نہ دے

لطف سے چاہا کہ لطف سے
 لطف سے چاہا کہ لطف سے
 لطف سے چاہا کہ لطف سے
 لطف سے چاہا کہ لطف سے
 لطف سے چاہا کہ لطف سے
 لطف سے چاہا کہ لطف سے

کھنڈی ہوئی بوند زائد من نقص
 چمن من جی منس کا کمن بوند نقص
 کھنڈی ہوئی بوند زائد من نقص
 چمن من جی منس کا کمن بوند نقص
 کھنڈی ہوئی بوند زائد من نقص
 چمن من جی منس کا کمن بوند نقص

ایسا جان لیوا، دل کو شیشہ برباد
 عیسٰی کے بارے میں کوئی اسکی دوا نہیں
 اور دوا دار کا نام کہہ کر اسکا کچھ
 آؤ نہ وہ جان کوئی دیکھا جس پر
 تیرا کیا ہے کیوں کہ میں جواب
 دے رہا ہوں شوق سے، تو نے اسے طالب
 کار اور عاشق سے دل کو کال ہے
 واقف ہیں ہم تیرے آزار عشق سے
 اس کے کاغذ کی دوا جو جس پاس
 لڑا کہ تیرے کس کس کھنکھتے ہو جان آزار

سایہ پر کوئی یا کہ چھپتا ہے ہمارے
 لئے ہیں بلکہ عشق وہ ہے جو ہر مرض
 تلو بھی جھوٹ بولے گا جو کیا مرض
 اگلے ہمارے دل کو تو ایسا نہ تھا مرض
 میرے مریض عشق کا پر لادہ مرض
 عمارتوں کا ایک توبہ باد و سر مرض
 صحت سے ہی غریزہ کھجے ہوا مرض
 بے گور کے جھڑکنے تیرے جابجا مرض
 جاتے ہوئے کبھی نہیں ایسا تھا مرض
 اس عشق کا جو سب شے روا مرض

دل کو جو ہرے الفت عارض ہے عارضی
ایسے خلق راست کسی کا سدا مرض

مثل خمر شیدہ ہے ایک روزہ والی عارض

اسے تم خط سے پہنچانا نہ جمال عارض

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible]

اکتف ازین نعمت
 خداوند که عاظم
 است که این نعمت
 الهی را از حق
 الهی غفلت
 نکریم

[illegible]

لب و دندان سے یا لے میں سنا
خضر چو پٹ مقرر اک نہ ابدن
دماغ اتنا کمان ہے لے چرخان
بست سوزن ہے تیری بہتہ ابرو
جلد سے لگی جگر کو آد سوزان

جو کہتے ہیں ہم شکر و شکر بڑا
کرے نا جنس سے انسان اگر ربط
نہ صندل سے کریگا دردِ سر ربط
ہم رکھتے ہیں یہ مصراعِ تربط
کرے گا پینے سے جو نکر شر ربط

دیف

قلق کا اُن سے تھا جو رنگِ عجبت
گل و بیل من کی ہے اس قدر ربط

طائے مجرہ

ہم تو اگر نوسے یاں کبھی دم بخیز مخلوق
جیسے نڈان سے رام کو ہے یوسف شاد
صبح عیش بہی شب غم ہمیں دکھلائی گئی
شادی قتل سے جو دلیل بہانہ کشا دی گئی
آتش خورشید سے دہن خوان کو جو چین
دل و رانفس کشتی کرے ہولناک نشان

لوگ اس ننگہ میں جوتے ہیں کہو کر محظوظ
موج یوں قید بندے ہوئی جھنگر محظوظ
سرخ کے بعد جو کرتے ہیں اکثر محظوظ
نیر سے جانباں میں کھینے تہ خنجر محظوظ
آگ میں تنے سے تھاپے سمندر محظوظ
قلعہ اسے ہوا جیسے سکندر محظوظ

۷۶

[illegible]

سانی کی برائی کی کہان کتاب علی علیہ السلام
 ناز و داد و غرور و شرم و حسب خانہ
 یہ مہمان کی روح کا کہنا ہے کہ
 کیا یہ صف ترش بار کون اس کے ساتھ
 زلزلے سے محفوظ ہے اگر اچھے کا خلاف

یوں اہی عزم ہوئی باوصف غمزدگ
 جتنے سے سوز عشق میں پروا نیکہ حصول
 اُس شغلہ کی دیکھ جو عاشق اُسران
 بن جل ہا ہوں کُسخِ روضن کی امین
 جل طلب ایک اتین طم کی عدم کی آہ
 اک شک گلِ بزم میں بھرتا ہوں آہِ گم
 اس وجہ ہر عیبِ آئے تو خوف سے
 شعلہ کی طرح عاشقِ آتش بان ہو نہیں
 پروا تو نے یہ کرتی ہر ہر بار گریبان
 ایسا فروغِ آتشِ صن صنم کا ہر

محسوس جنگاں سے نقش پائے شمع
ہر تہ کو کا شنی دھڑ کو نکالے شمع
پر دلوں کو نہ اپنے کبھی من جلانے شمع
مچھو دل جلے سے سامنے کوئی خدا شمع
سیکھی خفاں یار میں فدا پرانے شمع
بادِ سموم چلتی ہر گول ہو جائے شمع
ظلمت تک یہ میرے دہن بجاک جالے شمع
میرے جو ٹھنڈے تھہرت کھائے شمع
مٹل میں بیکے نہ رہی کل کھالے شمع
چاہے تو اپنے شعلہ رخ سے جلے شمع

کرتی وہ سوز غم سے قلع کیا پر ابری

عاشق کی طرح دل دشمن تو نے لے لیا

ہاتھ سے اپنے اگر روشن کرے وہ عور شمع

روشنی پیدا کرے مثل چراغِ طور شمع

64

شعلہ کے حضور سب روشن تھا بزم پر
کرتا ہمیشہ شمع نوح یا رکویان
لالہ اکاچمن مین تو محکوب یقین ہو
اہو نے داغ و لکھو نہوتا تھا کچھ فروغ
انگشت شعلہ بہر شہادت بندہ کی
فانوس تپا کے پر نے کیے تجلو دکھ کر
اُس مہریش کے پر تو نور عذار سے
سمجھا مین و خیال فن اُس کا دکھ کر
بھڑکا یہ شعلہ حسن سراپاے یار کا
نارہ شرفشان وہ کیا تکیو تجھے لوگ
بھلے آیا تھو بھڑکی شربتون چلے پڑے
اُس شمع رو کا گرم نظارہ وہو جو مین
نور کو آفتاب سے عورتے عمری

تج فرغ حسن بسمل ہوا چراغ
پردہ کو حلائی کے قابل ہوا چراغ
روشن سر مرزا عدول ہوا چراغ
روشن ہرین گھر کا بشکل ہوا چراغ
شب کے نور حسن کا فائل ہوا چراغ
دیوانہ ایسا عمر کامل ہوا چراغ
چندین دکش مکمل ہوا چراغ
ردن کوئی سرچھ بابل ہوا چراغ
ہر رنگا فتنہ ہر اکس ہوا چراغ
روشن میان کو چہ فائل ہوا چراغ
نہ بھی حلائی کے لئے نزل ہوا چراغ
جل کر حسد بیچ مین حاصل ہوا چراغ
اُسے مقابلے کے بھی قابل ہوا چراغ

91-30

[illegible]

غور شد حشر اینا اگر دیکھ پائے داغ
 لاله نہ ٹیکے داغوںے اپنے ملائے داغ
 توبہ کا اپنی امن و سسے چھوڑے داغ
 دست چھیلے چرخ سے داغوں پہ کھائے داغ
 ابکی بہار میں تو نیا رنگ لائے داغ
 چرخستان دل نہیں کوئی سوائے داغ
 درجہ امین خزاں کوئی اوٹکا لے داغ
 مشعل جیسے خانہ دلمین دکھائے داغ

باب تیس ہوا بی فرسوتر ایسی ہے
آئین کمان یہ نہ ٹھیں یہ یہ تنگ
راہ کو جو صحبت مدد نہ کی ہو س
دوم بھر یہاں برس نہ ہوئی اپنی عیش
سینے کو میرے قحط لالہ نہا
نہوش سے اسکی جی پر سینے نہا
بھڑکا ہوا تیش فرست کو سینے میں
ہو جلوہ گر خیال رخ آئین اگر

۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳

دل میرا اور بیل دلا نہ کا احرار
پیدا ہوا ہر باغ جہانیں پر لے دلا

مرغبار اگسی ہو خاک کو بے بخت
زہری مجھ کو جان میں بھی سنبھلے بخت
ہمارا در بخت ہو گیا ہر موسم بخت

یہ انگلیتہ ہوں دعا پڑھ کر اے محمد بنجھ
چلا ہوں لیکن میں دنیا سے آڑے بنجھ
ملین ملین تصویر سبز لعل حیدر کا

ابن جابر بن عبد الله بن عمر بن الخطاب
رضي الله عنه

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

نظر سے غائب ہو گیا
 دیکھ کر دل میں
 غم و غصہ کی لہر
 اٹھ اٹھی
 دل میں
 غم و غصہ کی لہر
 اٹھ اٹھی

کیا ایک اٹھ تب غم کی طرح ایذا خیال خط نہیں آتا ہر دہن بھولے سے بھی ہنوز عارض دلبر ہو کر خط سے پاک وہ ایک ات تو مجھے لگ نہ سونیکا چٹھے کا جیسے جن جان لیکے اتر گیا وہ مست خوں ہر بل پین میں شور مگر وہ ناتوان ہونے کے م سے ناغہ کی ہر گز	کبھی مجھے نہیں فضلی بخار سے واقف خضر وہ نہیں مجھے دیار سے واقف یہ آئینہ نہیں اتنا بے غبار سے واقف ہو اوج لذت بوس نکسار سے واقف نہیں ہر نشہ الفت آتے سے واقف نہیں تو ناز کی غت یار سے واقف اہل نہیں ہر گز رحیم دار سے واقف

ہم ابتدا ہی سے دل کا کمانہ کر کے قلع
 جو ہرے عشق کے انجام کا رستہ واقف

بے گمان کون عاشق نادار کی طرف جن آنکھ سے لیا تھا دل بے رہی آنکھ وہاں کبھی جڑو کے وہ ناک مزاج ہیں ہائے ہے ہو ہو سو نکار کو بھی حساب	سزا زمانہ آج تو ہویار کی طرف حیرت سے دیکھتا ہوں رخ ہار کی طرف سٹھ کر کے سو میں ہم نہ دیار کی طرف فاضل ہو کر کچھ ہمارا ہی سرکار کی طرف

۹۳

بہارِ جوانی نہ دشت سے لگا کر کی طرف
 پہلے اڑنے کو کہی اور پھر اسے شوق
 دل میں ایک کسب و کار کی طرف
 کبھی سے غفلت سے دل آوار کی طرف
 دیکھ کر انسان حقیقت میں تو بے زور کی طرف
 غم و غصہ کا وہ عالم تو بے زور کی طرف
 دیکھ کر انسان حقیقت میں تو بے زور کی طرف

دندوان ہو کر
 غم و غصہ کی لہر
 اٹھ اٹھی
 دل میں
 غم و غصہ کی لہر
 اٹھ اٹھی

بہار

اس خُبات میں ہر جام پہ مینا عاشق
 تیرہ روزی چہری پر شب بیدار عاشق
 جام ساقی پہ پر کیا نئے صبا عاشق
 کسے دیدار کا کرتے ہیں تقاضا عاشق
 اس تلک پہ ہر بجا محسوس عاشق
 منزل این لیتے ہیں بچ کے سودا عاشق
 مالدار و نہ پر عبث ہوں ان نیا عاشق
 ہمتو کیا دیکھیں نوہون حضورِ صبا عاشق
 جو معشوق کا لیتے نہیں بدلہ عاشق
 میں نہ معشوق کیسے کہ نہ کسی کا عاشق
 سوزِ حسرت ہر لمحے دغ جو کا عاشق
 کبھی ہوتے نہیں اکودہ دینا عاشق
 کوئی معشوق مگر اپنا نہ پایا عاشق

۹۵

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

دو اہل خانہ کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا

اتھا جو رنگ لیتے ہوئے مجھ کو نام شوق صیا دے دیں ہوں ہر گز نہ نام شوق بس سے پہلے یکے کے طرز خرام شوق دیو اہل خانہ غش کو پوچھنے سلام شوق مانند مجرہ ہو جا رہا کلام شوق ہو تی جو اختیار میں مینے لکھا شوق	دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا

باقی جو عشق رخنہ کا پرستین بھی نشان
 داغ دل و جگر ہیں **شوق** نقش گام شوق

پر دے کی طرح ہوئے نعل طوق حد اساتھ بیرون کے کیوں لائے طوق تارہ کر دین جو نہیں تو گردن بائے طوق درکار اس پر کیا ہو بھلا بے طوق زیور کوئی پسند نہیں ہوا طوق	دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا

دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا

۹۶

دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا
 دیکھ کر اس کی طرف سے جو کچھ کہنا چاہتا تھا

خبر غار گر دون دون ہوتی
 ازنی بیکے ہونے سے بیکے ہونے
 بیکے ہونے سے بیکے ہونے
 بیکے ہونے سے بیکے ہونے

آخر امر چنچ تھے ہونا ہر پالہ دال لاشہ اٹھ جائے گا تو روح رسیگی باقی تھے ذرے سے عیان ہوتی ہو گئیں سرسالی صحبت نہیں لگے کے ہر عیث تو دور اجناس شمر رہی کی بھی کچھ حد ہر حضور بیاتے یہی تھے زمین سے جبر کبھی مرا ہر سخن میں ہو کر کیا یہ تو ہر اک باقیوں مزا سبز کرکشت منامری اور بد صالی اک نظر ویرین یا عینین دکھلائے حال	دیکھیں کھتا ہو بند پنی گردن کب تک کیا بتاؤں ترو چہین ہر کس کب تک جذب الایک اسکو سر مدفن کب تک باغخان سبز پر گیا وراگشتن کب تک یہیے کاغذ کے پھر کاغذ بن کب تک خم ہے تیج کے مانند یہ گردن کب تک سبزہ آغا ہر صاحب لڑکپن کب تک آتش ہجر جلائے مر خرم کب تک برکت کرے کہ ہن یہ شیخ ویرمن کب تک

اسد اللہ مد کے لیے کافی ہن	حیلہ روبرہ کی طرح ڈھونڈھینے دشمن کب تک
ہن خاکسار کو یہ ہوئی ہر پسند خاک بر باد اس مہر امین ہی روز چند خاک	ہوتی نہیں زمین سے ہر گز بلن خاک روئے سے کبھی تو آئے کھار احمد خاک

بانی کدورتوں کے ہر ذرا
 ہر طرح سے ہر وقت غائب کب ہو
 ہر طرح سے ہر وقت غائب کب ہو
 ہر طرح سے ہر وقت غائب کب ہو

۹۷

عیدہ نو قید زبانت سے چھوٹ کر خاک
 اور کبھی تو اٹھائی ہن افادین ہر خاک
 اب ہر موعدا ہر زمین سے ہر خاک
 ہر موعدا ہر زمین سے ہر خاک

ایک روز کی طرح سیاہی سے ہر خاک
 ایک روز کی طرح سیاہی سے ہر خاک
 ایک روز کی طرح سیاہی سے ہر خاک
 ایک روز کی طرح سیاہی سے ہر خاک

مدینہ کا جہاز

قدرت ایسی ہی جو حق نے لیکو گر چاہے
 صورتِ رواہ بھلے سامنے سے شیرِ نر
 مائل پرواز اگر ہو آپکا باز جلال
 جن انسان کیا میانِ عجبِ عظمِ حضور
 یہ توکلِ قلموں نے فرو فادہ آپ نے
 فاسقِ مخاجر تھا کیسا ہیچِ کاملِ ملی
 جن انسانِ ملائک سے بھی یہ مکن نہیں
 اولیائیں آپساحا جت پاتا نامہین
 بعدِ لہ کے خدا نے اپنے بزرگے لیے
 لپکے خوانِ کم سے کیا لائک کیا جن انس
 فیض اسے کہتے ہیں تھا جسے ان پکا
 غیر مکن ہو وہ بھلے منزلِ مقصد کی راہ
 جو شرفِ اندوز درگاہِ معلیٰ ہوتے ہیں

[illegible]

لاکھ بونہ دیکھئے مجکو یہ شک ہو
 ہستی کی ہم عدم میں بہت گم ہوتے تھے
 نیل سمجھو کجا ڈھلا ہونے لے دید میں
 حیرت سے غم کو چہ فاقہ ضرر ہو

لاکھی ہو میرے ایک درج وہاں گانگ
 دیکھا وہاں کے عجب کچھ یہاں گانگ
 بیٹو کچھ ہو کل سے تے بجا گانگ
 اب چند روز دیکھئے چکر وہاں گانگ

لاکھی ہو میرے ایک درج وہاں گانگ
 دیکھا وہاں کے عجب کچھ یہاں گانگ
 بیٹو کچھ ہو کل سے تے بجا گانگ
 اب چند روز دیکھئے چکر وہاں گانگ

حضرت سی دیوان عجب انداز سے کیا
 محفل میں جریا قلم خوش بیا گانگ

سوچیں کل عذار کی لباس اور لوگ
 اُس کے کرم سے تہیں ہیں اس اور لوگ
 نام جنوں کرنے ہیں سو اس اور لوگ
 ہو گئے اسیر نتھو واس اور لوگ
 ہوئے ہیں مضطرب ہم فلاں اور لوگ
 کھلتے ہیں اسے دانتہ پتہ فلاں اور لوگ
 پوچھیں یہ ہونے تو فلاں اور لوگ

ہوتو ہون دے اور میں پس اور لوگ
 عطا تہیں ڈرانہ و فور گناہ سے
 روئے عشق یان تو ہو سر میں بھر ہو
 ہو اگان عشق ہر کل خالین ہیں شاہ
 ہیں سیر ہو اپنے تو کل کے فاقہ ست
 یان جو مضطرب ہو جس درد نکلی میر کی
 ہو گانگ ایک اپنا تھار الل سے ہو

وہ پتہ فاقہ کا نہ ہو گانگ
 کہنے ہیں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 چہ کہہ جو اس شاک پر ہی غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ

اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ

اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ
 اپنے غم میں اپنے غم میں گانگ

روایت نام

۱۰

دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل

غنچے میں گلابی میں بھرا شوق میں چھول
 جزدوم کا جھڑ سے جلتا ہوا بدن چھول
 بیل لے تصدقین لٹائے لٹی میں چھول
 نبھالیں ابھی میتے کے درعدن چھول
 بیل کس کرین جبکہ جوانان میں چھول
 بھانٹنے سونج بھی اسی غنچہ دہن چھول
 خورشید ہوسا تی شوق صبح چن چھول
 چن لائے مین گھن کی طرح اہل غنچہ چھول
 سنبہ کے عوض تپے ہن دگن ہرن چھول
 سونے کے لٹاؤ گا دم کھو سن چھول
 محرم میں جبر کھتا ہوا شوک چھول
 جن گت چاہو غنچہ شاہن چھول
 کیا صبح ہنگام کانا ہر کھن چھول

گھڑا میں ہر سمت گھٹا چھائی ساقی
 خائے نیا جھکو تو یوں چھول گئے غیر
 ہر گشت چن جب وہ نہ سن
 دیکھ کر جو ترے گھر نہ تھا کس
 تیرا جی چاہا ہے پھر نکل گشتان
 سہمے نور سے جو گشتیں نقاب پہ
 جو سہمے کاش میں سبھی ہو جو دکھ
 جب کہ ہن سیر حیات مضامین
 خوش شوخی پر ہی نہیں گھن گل خیر
 کھن جو تھے ناک ٹھانی کی صفت خوب
 چڑیا زنی انجیا کی بھی خاقی ہو بیل
 ہو گی کہ کبھی اس لب لکین کے مقابل
 کیوں نہ تھا چھتا ہو رب لف میں دگل

دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل

ملاحظہ فرمائیں

دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 دیدارِ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل
 غائبانہ دل میں کرنا ہوں حسرتی نظر اقل

کائنات حکمرانی کی دوزخی داری دل
 یی معانی نہیں انوسل کا دھن دل
 فتنہ فتنہ سے رہا ہو کہین یہ طار دل
 قاتل کو یہ بر حال ایسا کہ وہ علم غدار
 جہنم دوزخ کو گناہوں خیر داری
 کھات میں رہتا ہو یہ دل
 لون برون

[A large diagonal watermark or bleed-through from the reverse side of the page contains Persian script.]

ملا علی قاری نے فرمایا ہے کہ
 میری درائے ہر پر ہیز جو اس عیسیٰ
 پاس کو کچھ نہیں جودہم دل سودا
 سے نہ کیا ہے بکھیرنے چھڑایا بکھو

ہونے سے نہ غاف و فغان داری
 موت کے پاس تو جو چاہو چاری
 سودا گشتِ ہر گر مرغِ خیر داری
 کچھ جانے جو عینِ غم کی داری

فائز و متاخر تران کما در همین
رحمت جان هر قلوب و دگر فائز

اللہ سے حسن صحبت اور قربی کے دل
 ہر لطف وصل یا جو رونق فرمائے دل
 اور ان جفا شعار حسینوں کے دل
 بھائی ازل سے اکھو دو لہر لے لے دل
 کھلانے جذب عشق میں تھکا ازل
 شاید ہر کج فائدہ عقل نہوش کا
 کہتے ہیں پیار کرنے پر خوش ہیں یہ گر

جس سے یہ خطیر تر ہے نہ کہ دل
 شہرِ مکر ہے ہی ہم سرے دل
 اپنے کیے کی آپ سزا کچھ تو اپنے دل
 کوئی مکان پسند نہیں ہوئے دل
 اس وقت میں تو کچھ نہ تھکے دل
 آتی ہو سبے کا میں بانگ دے دل
 انہی گرہ میں اور نہیں کچھ سوئے دل

[illegible][illegible]

کتب کی دکان کے لئے ایک کتب خانہ
 کی بنیاد رکھی جائے تاکہ
 اس کے ذریعہ سے لوگوں کو
 علم کی روشنی مل سکے۔

نشل زمین ہو عالم بالاکوز لولم

اشعار میرے کیوں تھون پرور و مستقر
موزون کے ہین مین نے قلم نالہ لے لے

نہ کل تک تھے وہ کھٹکے قابل
 تری بندگی اور سیہ کار مجھ سے
 سب زخم دلیر یہ ہو شور قابل
 تکلے غم پرست سے پاؤں تھے
 دل بوالوس لائق دلاغ اُلفت
 ان آئینہ روئی اُلفت نے سول
 یہاں تین کھٹکے چلو اس چمن سے
 پتنگے بن گستاخ اس شمع پیکر
 کوئی اُس کے دزد خلے یہ کہہ
 کہیں خون من یہ بھی ہاتھ زکر

مظاہر

[illegible]

همی بن آید که در ملک عدست هم
فانل ادره علی بن فکرم است هم
قنص خون سبیلان عدس بن خود غلط
با نسیله این یکسان لطف و کرم است
پستان این مهربانی گوید

دین بھلے آئے ولی قسم سے ہم
 دنی کو بھی دیکھیں کبھی حیرت کہ ہم
 اس سخن کو گوارے نہ گاہ کہ ہم
 سخن کرتے پر یوں کہ سخن نہ ہو ہم
 یہ کہہ سکیں اپنے فطرت ہم سے ہم
 است و نہ آہائے بین کے ہم سے ہم
 خوشی نہ کہ نہ خوشی نہ ہم سے ہم
 کہتے ہیں کہ ہم نہ قال کہ ہم سے ہم
 جانے نہ کہ افی گیسو کہ ہم سے ہم
 جام اپنا کہ نہ نین جام کہ ہم سے ہم
 مالش کرے جام کہ نہ جام سے ہم

بہشت گر سمجھتے تو دیتے نہ دل کبھی
 پلٹے ہیں دوسے دوسے ہیں مگر کافروں
 جاوہر بیان ہیں تو غصہ ہے میں حالے
 افرام عاشقی میں سچاں وقت ہیں
 پایا خون کا جو پایا قنادی بستر
 درجہ ہے ہوتی ہو چشم وفا کمال
 چسپا ہے ہن ترک ملاقات یا سے
 دلوں کو جالے اُلفت مرگان یا رہو
 جب کہ نہ دیکھ بوسہ تریاقِ خال لب
 کرتے ہیں نفیس باوہستہ سیرِ طلعہ نم نشہ
 عشقِ میان یا رہے مارا ہونے گناہ

روز جزا کا خون نہیں کچھ میرا قلوب
پائین گے خلد افسانہ شاہ اُمم سے ہم

Handwritten text in Urdu script, likely a manuscript or a page from a book. The text is written in a cursive style and is arranged in a single column. The page is numbered '۱۰' (10) in the top right corner. The text appears to be a continuation of a narrative or a list of items, with some lines starting with 'و' (and) or 'و' (and). The handwriting is dense and fills most of the page.

کس کو دل کا راز کس کا بند رومی
 کس کو دل کا راز کس کا بند رومی
 کس کو دل کا راز کس کا بند رومی
 کس کو دل کا راز کس کا بند رومی

دیر ہو پیغامبر کا سر نہوتن سے جدا
 بھیج کر چاہے ہین وصل کا پیغام ہم

جب کوئی نایاب بات آتا ہے مضمون دہن
 اوقل قلی بیشاک تھتے دین اے المام ہم

صاف مانوں سے ہو گیا معلوم کشتہ تیغ ملک سے کیجیے گا ابتدا اے محبت دل کی کچھ دہن ہی نہیں ہو وہ ناپید دو تاک اُس کے مری رسانی ہو جب کہا رو کے تجھ پہ مرتے ہین مہربان آج کل ہر دہنے مہر تم سخن ساز ہو بڑے اموجان جب سے مین ذکر وصل کیا بدگمان دخت رز سے وعظ ہو	ہوتے ہو مطلب آشنا معلوم چشم و ابرو سے ہو گیا معلوم یہ نہ تھی ہم کو انتہا معلوم کس دیا رہی ہو ناما معلوم تجھ سے ای نخت نارسا معلوم ہنس کے بولا وہ بت خدم معلوم اسین ہوتی ہو کچھ دغا معلوم طرز تقریر سے ہوا معلوم بولا مطلب نہ کچھ ہوا معلوم ہم کو ہوتی ہو پارسا معلوم

۱۰۰
 چوٹی

کس کو دل کا راز کس کا بند رومی
 کس کو دل کا راز کس کا بند رومی
 کس کو دل کا راز کس کا بند رومی
 کس کو دل کا راز کس کا بند رومی

[illegible]

بعضی چھان جیہڑا اولے زمانہ ہر
 اٹھو تار روز عشرت خرو گندین قاتل کے
 لڑیکہ باز ہکا اڑا دھڑا صیادیند مسکو
 ہر شہرہ قافست افان ہر جاویدانوں کا
 ہر فہ ہوں کہ اٹھارو دل انظیم کی خاطر
 بیابان گہون ہمسایہ قہر دکانوں کا
 رہ ہوں آزاد عشق قد لگا کر باغین بستر
 دل سودا زده پہر سیر اٹھائی نہیں تلی
 ہو امین بائچو گلے ہر غرابا دہبامی کا

جوانی کیا جلا کر دیتی ہر آئینہ رو دین
 حرمین مجھ کی مسند کی کئی کھٹکاسیر پہلو میں
 زکریا تو بیکلی کہیں نظر دو کئی ترار دین
 وہ انسان ہیں جیسے جیت کر آزاد ہو مقابہ میں
 جب کیا ناک قتل کا دیو میں نے پہلو میں
 مرا مرقد بنایا تربت مخون کے پہلو میں
 حقس تری کے اٹھکے گئے سر مذہب حرمین
 زرد داغ جنوں تلتا ہر نظر دو کئی ترار دین
 صدہ نصف دھڑل جہر جی جی کے گھٹکے میں

مبارک دیر و کعبہ ہون **قلعہ** شیخ و برہمن کو
 بچھائیں گے **مصلح** اہل کے ہم محراب برہمن

نخل آئے برنگ شیشہ مویشک چھوین
مے قابوین دل تھا پہلے اب ہو گئے قابوین

ایا جب مضبوط گر فیرت ساقی مہرین
ہے میں انقلاب عشق سے لے کر بیگانہ

۱۰۹
 یہ نظر آتی اور صورت یار کی حرمت زانوین
 کی گھٹائی کا ظاہر یہ دل سودا ازمہ اور
 فزنگان عادی سے جلا اور جن کی ہون
 نصیب میں جو مردان خانہ کا غنیمت آواز
 مثال اس شمع کی کچھ نہیں جیسا جلا
 یہ چونکہ یہ شہر کی اس حال کیوں نہ
 ہو کہ وہ بہت اس حال کیوں نہ ہو کہ
 ہو کہ وہ بہت اس حال کیوں نہ ہو کہ
 ہو کہ وہ بہت اس حال کیوں نہ ہو کہ

[illegible]

نور انہ سے رخسار و قاتل سے بھونکی
 کیا اور وہی ہر سہل انجان بن
 دہشت بھی لا جواب کہ ہندوستان میں
 مثال تھا کہ کسی دریک پہ پھول میں
 قاتل کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں

مطعون ہو جاؤ کمین تم جہانین
 جھار مرزا کی چاہیے تھی سائبانین
 ایو جان صاعقہ ہو کہ علی ہو کا نین
 سکا مہر ہو گئی لکنت زبا نین
 کیا سٹھ سے چول چٹنے میں کلاکتا نین
 پتی نہ تیری تیج اگر دیبا نین
 شیر شو بھی جاگ نین ملے کلاکتا نین
 چھلے پڑے ہزار قوم کی زبان میں
 کیا تیر کا ہو تو ہمار کی زبان میں
 ایو جان تم جھلے تو جان فی جان میں
 دیکھو کہ آئندہ ہو چرا حاصل نین
 مانند شمع رکھتا ہوں آتش زبان میں
 چھالائیں یہ موتیوں کا تیر کا نین

اتجا نین ہر غیر و نکاح جمع کان میں
 چلے ہا کی گھونکے کر میں نیب تھے
 مانند برن کوندتی ہو ابر زلف میں
 جس طفل کی جو دھیا میں تھی تہی زبان
 کاتا ہو جب بہار مرغیرت چمن
 قاتل ہمارا جیتے ہی ہوتا نہ فیصلہ
 بخوار دے جو سے ترنگت فروش
 لکھا جب اپنی آبدی بانی کا مہرا
 مرم گیا میں ابر و پر خم کو دیکھ کر
 افسلے وعدہ کر کے ہمیں تو جلا لیا
 خود بینی آج کل ہو یہ مد نظر اھین
 جلتے ہیں میرے شعلہ آواز سے قیاب
 ایو جان جان یہ شہر پر واز میں ہو

انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں

خبر ۱۱

نور انہ سے رخسار و قاتل سے بھونکی
 کیا اور وہی ہر سہل انجان بن
 دہشت بھی لا جواب کہ ہندوستان میں
 مثال تھا کہ کسی دریک پہ پھول میں
 قاتل کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں
 انکار کی قہر و جادو جانی میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں
 دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں	دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں	دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں	دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں
 دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں
 دین غنی سے نوازا ہو تو کل کل عالم میں
 کھانا لطافت کے عمل تر جان عالم میں

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

فاسب کے لئے سے نکالے ہیں اور مطلق
آپ نے ان کو سب بخوار فیض باغ میں

ریشہ گریزا ہوتی آفتاب میں
 دریا میں ہر جاب کہ دریا جاب میں
 وجا ہو ابھری ہر نالغ جاب میں
 مباح کون سے لطف ہر جاب میں
 انسان تو کیا فتنے پئے ہیں غالب میں
 دربان کو یہ محو یا میرے باب میں
 آسو بھرتے دیکھ کے چشم جاب میں
 جھنڈ دیکھے صبح آستہ آفتاب میں
 تضرع کمال لے جو بزم شراب میں
 تو کیا سیرت ہو انسان خواب میں
 تلواریا بچھا توئی نازل شراب میں

پندار بھی ہو دلچرخ روشن فلک بین
 ہر جوش بھر آنگہ کا چشم پر کب بین
 کس ہو شباب بحر جان غراب کو
 مستوق فرنگین پیہ کیوں نکلی جان
 ہر عشق سے جانیں کوئی نہیں کوئی
 ہے ان کوئی گھر میں ایسے کہ نہ لپٹے
 اور یا پہر غل گیا جب وہ آفتاب
 اُس کے بڑے صبح سے دعویٰ ہمسری
 جب قافل کراست پر بخانہ پہنچے
 جام حیان نلکے نہیں کہ ہر بندگی
 چھوڑ دے کہ است بہت سوانہ

۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷

[illegible]

کے ہیں دیکھتے ہیں مہر اگر ہے
یہ جس میں ہمارا جو چاہی تھا وہ ہیں
دیکھا تو اس نے کہا کہ یہ نور سے نکلا
میں نے کہا کہ یہ نور سے نکلا

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

آب به خوردن جایز است و نه بکار
گفته در فصل شکر گوشت گاوین

ہر صوفی کی زندگی کا مقصد اللہ کی رضا ہے

سبب تکلیف و آزار

آراستین ہوئی ہیں گل سرخ میں
 ہوش میں ان اک چمن خاں کی برساتی
 پوچھا جو کہ سرین نے تو شمعِ علم سے
 جگمگت کر کے سفید بسا ہوا ہو
 حیدر نے کی کی نئی طرح کی حیدر
 آفت بہت غلی کویرِ حلقہ جھکا
 ستے ہیں سرابِ سحر کی ڈوبیں گے
 دیکھا دمِ گلگشت تو فاشِ نزل نے
 بچا ایک منزل ہو کر مٹی و گچہ کہاں
 ہوشِ فرے فارت کسی انھیں تشبیہ

۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲

[illegible][illegible]

[illegible]

اس شہ حسن فہر و ن کی دعا لیتے ہیں

(۱) رشتہ جو زمین سے نور اکھین ہوگا
 وہ جسے ملائے کشی نہ فوراً بجھیں ہوگی
 وقت ساتی ہین شرکوں کی نسبت کہ ہین
 کن نشانی اچھڑاوتے ارگی گلشن میں
 کن کی کشی ختم گشتہ میرا بن گئی
 ناسان وقتہ ہین لان ہرے تارنگاہ
 ہیکھ کن گن پر غش کھائے موسیٰ کی طرح
 ٹوٹ لیتے ہین متاع دل ہر آن انسانا
 خانہ : ہے شہمین یہ سیمبر ہنے لگے
 دیکھ آکھین تری پیدا ہوا آزار دید
 جو شرکان پھری ہتی ہن ان سوست

رفوہ فیہ صوکت سورا اٹھیں ہو گئیں
دستہ بیاہکر ہرین معذرا اٹھیں ہو گئیں
آنسوؤں نے غوشہ اٹھو اٹھیں ہو گئیں
کرکس شہلا کی کیوں غم تو اٹھیں ہو گئیں
اشکو نے طوفان اٹھا تو اٹھیں ہو گئیں
دیکھ مطرب کا سہ طنز اٹھیں ہو گئیں
سیر ہی ظرا کی کہ طور اٹھیں ہو گئیں
اسلیہ بہن تھی شہور اٹھیں ہو گئیں
ہم فقیر کی تو دھڑی وار اٹھیں ہو گئیں
شکل اٹھیں سہی ہوئی تو اٹھیں ہو گئیں
حسن کی دانستے کیا معذرا اٹھیں ہو گئیں

[illegible][illegible]

[illegible]

ایکے بوسہ میں عراستہ اور کدہ قلع
کشتہ میں نہیں مذمت میں شکر ہے یہ

ستین دیوین لوانج تو اسے آٹھین
 آٹھین گھلایا میں جو دیکھیں تری سائے آٹھین
 رخ جوہر جاذبہ کرنا تو سائے آٹھین
 رات جو خیرین گنتی میں تے آٹھین
 دجی کسے آٹھین، شہرہ کے تے آٹھین
 خواہ کھین میں لگا دیکھ آٹھین
 ایسے کر سکتی میں آپ نظارے آٹھین
 میری گھوڑہ میں سے آٹھین
 چشم انصاف دیکھیں تو چھلے آٹھین
 قطبہ جو دیکھیں تری سائے آٹھین
 دیکھنے کے یہ خیال میں تے آٹھین

اور کئی پیاری نظر مانی ہیں پیچھے
 چھوکیا کرتے ہیں حسنِ حبشی کا دوا
 اکٹھان کندہ شہنشاہ بونہو
 تیرے انتو کو تیرے جوہر پیش نظر
 ہیں نظر وئے محبت دیکھتے ہیں کسی شب
 پس جلو کھی خیر و کو گناہتے ہیں
 انکھ لوں حریفش میں بے خود ہیں
 دواہ خوش چشم چہ دیدہ زکس ہنہار
 حسن و ان بخت بھسے جو کریم شہنشاہ
 بیوت سائیں میں خیر زکی آکھیں
 چاقی باوین بادہ نشان تیرے

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خدا را سپید بزمه خط سے ہمیں عیاں	وہ نہان نگار کا سسکوں پر غشت میں

میں اک پرچکا دیکھنے والا تھا اس قلق

خود و گویا انکار انکار که نه و گویا بهشت میں

کونین کے لب ہر ہی مرثیہ میں
بیغالبہ جھکاتے ہیں پیش و برہن
بہ رفا بھی یل سوان ہوئے اخ
ہر کوئی جہان میں نہیں جو المصیب
عربان و دہر جہان کے یوں لے آئیے
تاجرو و کھو عشق بتان مچ کی
طوبہ کے قدر کی دھن میں ہر عوام
دلیں کیا جو اس بخت بخش کا خیال
زادہ رختے بھگتے نہ دین کے گناہ کار
سوز و رن جو غرضیں لگا لگا بیان

۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

کس طرح تجویز بنیخ دم نقل ایضاً
سناشی کی جست بین سوک یک کمال
صد سبیل پر دالی سالی نفس زین عبیان
فخر سوزی که کین سوز زردون هویک بیس
پھر کجھی سے نفس بھولے سے جی نہ پھرا
بیرون نیشے سے سر کوہ رقابت کاٹا
جریان بھاری پھنسا ہو بہا آتی ہو
ہر گھڑی سے ہن زبان گیر کی
محو دلا دینا میں ہوں خوش شاکو کے
دل دیوانہ گفت چہ بیجا دلخا ہر خوف

اوپان حلاو کردن یا نه کردن
و کفری با شمشاد کردن یا نه کردن
خفت پرواز چمن باد کردن یا نه کردن
خجسته آتش ناشاد کردن یا نه کردن
شکو غفلت حسنا کردن یا نه کردن
سرخ بے عقبت فرهاد کردن یا نه کردن
پیشہ سے خاطر ہوا کردن یا نہ کردن
بات بھی اوستم یاد کردن یا نہ کردن
سرفتن نال نشاد کردن یا نہ کردن
کونی تفسیر پزیرا کردن یا نہ کردن

تہ خنجر بھی قلع فرست لٹا رہا نہ دسی

غم بے رحمی جلاو کروں مانہ کروں

زبان دنان عالم کا کیا ہی امتحان پر ہوں

زبان غیر کیا آتی سندھ کی پنی جان سے سون

[illegible]

[illegible]

پس کس چاہہاں بی گونہ جلتے ہیں
کسی جان بیری چو کھو ہو کس خاکش میں
تیر کو بخش اپنے سحر سے جانتے ہیں
ہو توئے محبت کے طرف سے تو یہ کجے
یہ ڈرو بیٹھے کی ہون چاہے ہر کسیر نات
نسا اچھ صلت کی شہادت جلائی نہ
خدا میں کیا اتار ہو کر ہا بھو اتار ہو
چتا ہوں چھین عشق دہن تو سنا کہ ہے
دروادہ ہو کر میں سے جا کر تو جیسے اک دن
خدا وہ جانے در و عبت ہو عزیزان کو
بھلا میں جانیر ہم کھیل کر شوق شہاد نہیں
کہاں ہو سکر بہت در کہاں کی چنگ تو
خدا اس کو سمجھ جسے جان نہ میں کی

نہیں تو سچا اٹھنے دیتے بیٹے جاتے ہیں
 دوسرے ذاتی بزدل دھڑا کر ملتے ہیں
 خدا نہیں مٹے پر جبکہ جو ذات اُٹھاتے ہیں
 ہر شان پر ان ہی ہم کوٹھنے تو بھری گئے ہیں
 جو اٹھوا سلیے ہوا میں اپنے کہ کھیلے ہیں
 سینے ہیں کہ ہونے پر جس کی اللہ کے ہیں
 انھیں ہی میں تباہی میں کھیلے جاتے ہیں
 جہاں چاہئے ان کو نکال دینی نکل جاتے ہیں
 پروردگار ہی کہ کس کو کس کو ملے ہیں
 اٹھا کیا تے یاد کسی سے چھپاتے ہیں
 نصیب ہے جس کو قاتل سے کھیلے ہیں
 وہاں اڑ لگیں لیکن غنے سو کھیلے ہیں
 بڑا رہتا ہے قاتل سے بڑا ہیں ان سے ہیں

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

10

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

این درون کیلے کے لئے ہر ایک کو اپنی طرف سے کچھ کرنا پڑے گا۔
 اگرچہ یہ ایک بڑا کام ہے، لیکن اگر ہم اسے چھوٹے چھوٹے کاموں میں
 تقسیم کر دیں، تو اسے پورا کرنا آسان ہو جائے گا۔
 ہر ایک کو اپنی طرف سے کچھ کرنا پڑے گا۔
 اگرچہ یہ ایک بڑا کام ہے، لیکن اگر ہم اسے چھوٹے چھوٹے کاموں میں
 تقسیم کر دیں، تو اسے پورا کرنا آسان ہو جائے گا۔

میں نے کہا وہ ہیں انوکھا دین آئین
 جس میں حجر کی اتھلی بلاتین آئین
 عاقبت تم کسے میری فدا نہیں آئین
 نور راہ چھٹی گرد و فیلے بلاتین آئین
 پانی رسا کینچ سے نہ می آئین
 جہنم بن نہ می آئین آئین آئین
 خواب میں سحر ڈالنے کو بلاتین آئین
 ترسے باز کو یہ داس وائین آئین
 میرے حسن ال سے تیرے میں آئین
 جبکہ گشتی نہ، ہا شی خطائیں آئین
 نشے میں میں نے یہ جان کر کھائیں آئین
 یہ مجھے گور غریبانے صا این آئین
 درخت خشک یہ تنگ اجنبی مقابلیں آئین

بیچ سے نہ حقیقت میں ہو چکا شکل
 جانکر شیفۂ ذات باکیت کو مری
 منتقل ہو چکا نہ تھے وہ جب
 ہمت ہی گیسو سے دلدار کا سونچو
 شک کے میں نہ جو دم نہ پھری نہ کسا
 ہوئے پیغامِ عدل کے درخون مجھے
 ملک کی آنکھ تصور میں جہاں نہ لٹو کے
 کیا شاعرِ عشق پرین بدین قن پر لب
 نہ تین کھاتے ہیں طبیب ابو نین عقدہ
 بے حساب ہے کرم ہمہ کیے وز نہا
 دکھ کر تو نونو طاق نہ یہ مخالف کے
 معتزم غرور و زور کو سچہ کچ کر لے
 کچ ہو میں چاک فکھ خود ہی کے کازین

[illegible]

[illegible]

جو سوکھ غنیمت کے ٹھہریں ان نہیں
 جو مہربان کھوی ہو کبھی مہربان نہیں
 میاں ہو فلک پہ لڑکے کشان نہیں
 جو کھلے رنگ جس کے یہ استخوان نہیں
 ابرمانوزلف دار کا سوداگران نہیں
 شکر مرغ بار پہ توین اگر ان نہیں
 سواہ رویہ ہو دل عاشق کسان نہیں
 جو قافلے کراست پیر معان نہیں
 حیران ہو کند رخ جانان عیان نہیں
 کج بق کبھی یا عمر آشیان نہیں
 اپنا جا فریفتہ استخوان نہیں
 وہ کونسا جن ہو جہان آشیان نہیں

۱۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۲۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۳۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۴۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۵۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۶۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۷۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۸۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۹۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔
 ۱۰۔ اگر کوئی شخص اپنے دل سے کسی اور کو برا بھلا کہے تو اسے اللہ تعالیٰ کی لعنت ہو۔

1949

ایامی که در خدمت پیر خان بنین
 کارهای بسیار در وقت کارزار و میدان بنین
 به کار می بردی و چون به کارهای بنین
 می رسیدی و در کارهای بنین
 ایامی که در خدمت پیر خان بنین
 کارهای بسیار در وقت کارزار و میدان بنین
 به کار می بردی و چون به کارهای بنین
 می رسیدی و در کارهای بنین

[illegible]

[illegible]

و داند بون کسی دیکھانہ صلی سنی
 وہ خیر بون نہ آئی جیکو جی سب جلیک
 وہ خیر بون نہ آئی جیکو جی سب جلیک
 وہ خیر بون نہ آئی جیکو جی سب جلیک

سینے تو تمام لیجے دل آئیگی نہ طالب یہ اہل قبلہ ہی نہیں کہتے تری ثنا مشہور جبکہ ماعتہ و برن نام جو ارباب غم جو کہ ہن کن کہیں کے ہون کوثر پہ چلکے دیکھے گا انکی آبرو یہ چھو نہ کچھ خرابہ نشینو نکاح حال نہ ملک سخن کو تیغ نہ بانسے کی ہر ستر بعد فنا بھی رنج غم ہجر بارہ ہو	خترے حدے ہوش مری اترتا مکے ہن ناقوس کی زبانیہیں کھلے اذکے ہن دو ایک شر مرے سوز نہلنے ہن وہ سب مقلد آج ہمارے نہ بلکے ہن جو معزن کر دت پیر معنے ہن جو خاک میں ملائے ہوئے سماکے ہن سکے پٹے ہئے کے حسن بیانکے ہن زیر نہ میں بھی جو رہی آماکے ہن

روایف داؤ	اہل زبان کو تازہ ہو میری زبان پر سب قابل افسوس مے حسن بیانکے ہن
برائیش ہوئی ہو خزان پر کی ہو کیو ہر سچ خان مانی کچھ نہ بوجھو مین جلیں ہن مے تے نکھوانا زستہ تاکا رجبون کو	جو انی روئی جاتی ہو کہیں کسے سنا کیو جگہ کہیں کے دھونڈتا ہوں آشیانہ کیو انکی جو کھل جائے ناوکا انداز اس نشانیو

چون نام نہ ہون بیان آئی میں جو
 وہ دیکھتا ہوں نہیں بدلتا جو
 یہ تیرا جو بولتا جو کہ ناوکا
 یہ تیرا جو بولتا جو کہ ناوکا
 یہ تیرا جو بولتا جو کہ ناوکا

۱۳۱

خیال کیا اردو میں یاد خال ہندو
 تیرا چہن کہنے دے دینا اس آسمان کیو
 تیرا چہن کہنے دے دینا اس آسمان کیو
 تیرا چہن کہنے دے دینا اس آسمان کیو

اب دندانی اعجاز سخن بل کی
 اب دندانی اعجاز سخن بل کی
 اب دندانی اعجاز سخن بل کی
 اب دندانی اعجاز سخن بل کی

[illegible]

۳۳

صبر لے حسن کجی ہر آن دیکھتے جلو
آرٹش عروس جن دیکھتے جلو
رفا ریا کے بھی جلین دیکھتے جلو

جہنم تان ہر کی آفت جن شوخیان
کیا کر رہا جو پتہ مشاطگی بہار
کرتی ہوا شوق میں کس کسبوا مال

آہ ہوسید گاہ جہان میں تو او قلق
طرز شمار حیرت انگیز دیکھتے جلو

غمرہ ہجرت سے او گشتہ بیدادہنو
جان نیسے میں تو ایہ غمخسواک نہیں

کون حسرت دودہ ہیا ہو کہ جہاں دہنو
پاس اتنا ہو کہ رسوائی صیادہنو
جس گرفتار نفس کی کوئی صیادہنو
اس قدر رونق کا شانہ صیادہنو
قول بہت ہو کہ منت کش جلا دہنو
مرغ دل شاکی ہیر جمی صیادہنو
بول دہ کس گم کا جو گشتہ بیدادہنو
کھو لدین قصدمری غار جو فضا دہنو

حسرت زاید کی پیچھے کوئی اسکے دلے
ہم سیرین نفس میں نہ اگر زمرہ سنج
شوق کا تو یہ قفا صا ہو کہ کٹاؤ گلا
شکر کی جاہر سزاوار جفا تو سمجھا
محضیں بیکار ہیں جبکہ نہیں حسرت
حسرت میں ہو چرچش غن سودا

فرد کا حسن بیا دامن جلا دہنو
دیکھتے حسرت کی فانی بنان میں رہ گیا
رجح کس کا کہ کھڑے تھیں اس جلا دہنو
صوت جو ہر ایڑی کے پیچھے بلبل سے افلا دہنو
آب شیریں جلیب قفا غل بیت فزا دہنو
تو دہ کے دامن کا دیوتا تھا کھنکھنایا دہنو
نار دہ کو ہوا کا کافی تر ہر اس صیاد کو

کون حسرت دودہ ہیا ہو کہ جہاں دہنو
پاس اتنا ہو کہ رسوائی صیادہنو
جس گرفتار نفس کی کوئی صیادہنو
اس قدر رونق کا شانہ صیادہنو
قول بہت ہو کہ منت کش جلا دہنو
مرغ دل شاکی ہیر جمی صیادہنو
بول دہ کس گم کا جو گشتہ بیدادہنو
کھو لدین قصدمری غار جو فضا دہنو

فرد کا حسن بیا دامن جلا دہنو
دیکھتے حسرت کی فانی بنان میں رہ گیا
رجح کس کا کہ کھڑے تھیں اس جلا دہنو
صوت جو ہر ایڑی کے پیچھے بلبل سے افلا دہنو
آب شیریں جلیب قفا غل بیت فزا دہنو
تو دہ کے دامن کا دیوتا تھا کھنکھنایا دہنو
نار دہ کو ہوا کا کافی تر ہر اس صیاد کو

بجائے مثل بستر خار اپنے وسطے
 پیار بھر و خضر نہ ہوں ابو طیب
 نالہ کروں تو کان ہوں کرو پونے کر
 سولامے نہ کو مری جلد آئیو
 دیکھے فروغ حن جوصاقی کا قباب
 لانی تعمیر اٹاکے صبا کو یار سے
 کر لین حضور کے کف پلے سے عابد
 اس غیرت جن کا اگر سو نکمے لے حرق
 سونے نہ دیگی یاد شب نثار کی
 دیب نعل ہو یار زبان پر ہر یہ دعا
 کھولے کلید شوق بھی نفل در مراد
 ٹوٹا بھی بویا نہیں کہتے ہیں ہم فخر
 کچھ جس سے دور ہو کر لہجہ کی طرح سے

فرقت میں مغللی بھی اگر فرش خواب ہو
 نئے میں مغز نغمہ کہ اسے شراب ہو
 بل جلے عاشق لکھ اگر خضر اب ہو
 مجھے لکھ میں جبکہ سوال جواب ہو
 مرغ نگاہ آتش من سے کہا اب ہو
 اور ہر نہ میری ناک کی مٹی خراب ہو
 ہر سین کوئی ہو وہ کوئی آنا ہو
 نسل تو انک زانو پھر الجھن شمشکلاب ہو
 آنکھوں میں میری کہ میری زبان نہ فخر ہو
 یارب نہ لکھنے کو نہ کہ انقلاب ہو
 گو سر راہ وصل نہ آنا حجاب ہو
 اہل دول کو نہ انداز انقلاب ہو
 اگر اس قحط بڑھ گیا ہے میں خود شہا رہا ہو

۳۳۰
 غزل

(Marginalia in Urdu script, including the word 'غزل' and various couplets and lines of poetry.)

[illegible]

ہوا احسان کرے ضیافتِ قرین آئے مری
 سوزِ الفت سے لکچرِ حلقی ہر مہمی ہدی
 تخلیقِ غیر سے جسب دود پیر ہو بلور
 یادِ دین کی سوزِ وارڈ کی جو سب شب بھر
 کر دیا ایک تری آگ کی کہ بھڑکانے
 سبقت ہو تری سب کو غلبہ بخشے

میں تو دیکھوں تھیں کیوں نہ مگر تم مجھ کو
 نہ جلا اور تو اعرابِ تنہا سے ہم کو
 تھیں نہلاؤ نہ کیوں کر ہو تو ہم مجھ کو
 خوابِ بین آئے نظرِ فی و کروم مجھ کو
 ہر نادرکِ نظارہ مردم مجھ کو
 بخشے ہر دقت ہر امید رحم مجھ کو

دھوٹے سے اپنے کو پانا نہیں میں فطیق
 کر دیا عشق کمرے یہ زخود گم محکم

کہ صبر سے دیکھو جو ذرا تم مجھ کو
 لاکھ سے یا سب مجھے بزم تہرب میں دیکھا
 ہر شاہی مروت سے نہیں کچھ ہلکا
 نشے میں عالم لاکھ بھی کچھ نکیر میں ہے
 بھائی اشد کو موسیٰ کی ہاں نکست

اہل کلمہ کا تاراج کھنے لگیں مردم مجھ کو
 سم ہوئی سُنتے ہی آواز ترسم مجھ کو
 ایسے دیدر سے اور چشم ترسم مجھ کو
 ساقیا آج نوے درود تم مجھ کو
 پڑتا ہر یار کا ہر کلام کے حکم مجھ کو

[illegible]

[illegible]

三

لے گیا ہے سے دل میں کہ نہ معلوم ہوا
 کہ یہ سناطری دوزخ نظر دیکھیں تو
 یہ تکریم چوتھی زاد سحر کے پیر
 یہ تکریم چوتھی زاد سحر کے پیر
 یہ تکریم چوتھی زاد سحر کے پیر
 یہ تکریم چوتھی زاد سحر کے پیر

شاہد سے ہونے کا حق علم نے خود آج
 کہنے او عاشق نہاں و پکار اچھا

جان دی عشق میں جس طرح کے تیرے جو قلع
 قبر میں آگے سر شون نے اُتار اچھا

کتے ہیں طالع ایک نظر دیکھیں تو دل جو بونگ تیار کہ بگڑ دیکھیں تو جان پر کیسے تھے ہیں جو بھی تھے بہتر اس میں بھی لی تھیں حاضر بے زبان کر کے رہتے سوڑی تھی بند ہونے ہم نہ کسی طرح دانتوں عید تھیں سو کوئی نہیں کسان پورے تھیں انہی نہ تھے موڑیں ایک کئی روز سے تیرے تیرے بڑول وہ پر روضہ انور سے اٹھا رہا تھا	نور ہی نظروں سے دیکھیں اور دیکھیں تو کوئی جو ہر تر اس طرح نظر دیکھیں تو آج کتبائیں جتا ہو کر دیکھیں تو شہر میں کوئی طرح دیکھیں تو چشمہ انصاف سے بہاں نظر دیکھیں تو دلیں اس خانہ پر اندازے گھر دیکھیں تو آپ پر بادے ارباب ہنر دیکھیں تو کیسے لذت کے پتے ہیں غریب دیکھیں تو کیا ان آنکھوں کو منظور نظر دیکھیں تو کس طرح ہوش میں تھے تیرے شہر دیکھیں تو

۱۳۹

عین کسے دالوں کی بی تو تیرے
 جو قوت میں اصل تھیں تیرے
 زمین دامن کر کے تیرے
 مقابل جانے کی تیرے
 دم انور سے تیرے
 عین کسے دالوں کی بی تو تیرے
 جو قوت میں اصل تھیں تیرے
 زمین دامن کر کے تیرے
 مقابل جانے کی تیرے
 دم انور سے تیرے
 عین کسے دالوں کی بی تو تیرے
 جو قوت میں اصل تھیں تیرے
 زمین دامن کر کے تیرے
 مقابل جانے کی تیرے
 دم انور سے تیرے

کالیان بھی لب شیریں کی لذت بخش
اُس قمر کے غیظ میں ہو مہربانی کا مژدہ

کیا ملی ہر لذت اسکی خوش بیاہنی ہے قیام

ہونٹ چوڑا تاہم سر شہینہ انیکا نرا

رخ روشن سے حاجب کی آنکھ
 یار کی اس نے آنکھ دیکھی ہن
 وہ نظر باز ہن کہ لاکھون ہن
 ابرو آفت کے بد بلا گیسو
 گر سہا پائین نور ہونے لگ
 آفتاب اور ماہتاب نہیں
 نظر کم سے دیکھتا جو ہمیں
 اتو پردہ نہ کروا دے دید
 دلت کو ٹوٹے نہیں تارے
 شب کو غم ہن نہ چاند تک نکلا

[illegible]

فصل گل آسنی می ریخته عینی زنده

چچ جمال مبارک پہ پابند و مستور
 کیا مال و ملت گراں گیا دوزخ کے
 عزم و جہد سے نہیں تھکتا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

بہت سے ہوسے پورے آج جاوٹ نہ پہنچا کر
 اسے جان بھٹے ہیں کیونکہ نور عالم کے
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر

یہ ہونے اس کے جہرین میں ملے ہوئے
 سمجھا میں خضر حقیقہ احیات ہون
 مانکا جو بدہ سے میں نے شہ صال
 کیا کیا صفت بنائے سوسن کی بھی نہیں
 سرخی نے نہ لہوئی کیا تھوٹھا خون
 ہو تھوٹھیں دیکر جو گوری می بارے
 بانی ہوتے مصر ہونے منہ میں وقت ید
 دم آگیا بونہ یہ ڈھکایا یار نے
 شیریں لبی تو دیکھنا وہ نیکر بنی

مازنی ما دو برگت میں جی پانی ہوئے
 ہوئے ہوئے سے آئے جو پنے ملے ہوئے
 از خود کے میں آئے کٹ کھائے ہوئے
 مگر مری حرم میں آئے دکھائے ہوئے
 لانی جی جانی دیکر نگار لائے ہوئے
 کیا دہشت سے میر میں کیا کھائے ہوئے
 شیریں کمال چپا جو دیکر پنے ہوئے
 سحر پان میں تھوٹے اگر ملے ہوئے
 خلیا کی فوسے سے جانے لگے ہوئے

روایف

ہوسے دہن کے اسے نہیں بھولنے قلیق
 کہا ہونے زنت کبھی گاہ ہوسے ہوئے

تو نے جو ہم نے تھکے لگال کے
 سنے یار وودو لکارے آسمان بنا

میر نے رفیق ہوا دل دال کے
 سناں بنائے ماہ پیالہ چہل رسم

بہت سے ہوسے پورے آج جاوٹ نہ پہنچا کر
 اسے جان بھٹے ہیں کیونکہ نور عالم کے
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر

بہت سے ہوسے پورے آج جاوٹ نہ پہنچا کر
 اسے جان بھٹے ہیں کیونکہ نور عالم کے
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر

بہت سے ہوسے پورے آج جاوٹ نہ پہنچا کر
 اسے جان بھٹے ہیں کیونکہ نور عالم کے
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر
 پورے پورے ہیں کچھ اور کچھ میں کب پر

وہاں تک کہ فرقت میں حد کے کو پڑ
 آہو سے ظہور ہو گیا خود غیبی
 دماغ ہون چلا اور کس نے دیکھ کر
 تین کو اندھ لڑتے تھے کس کو
 کھف نیکشی میں یا کہ طرف کے
 نبیوں اسطے بازہ چلا شیخ

ہر کس نے جو کچھ خورشید قیامت سے
 سب سے پہلے دیکھا ہے وہی ہے جو کچھ
 خورشید قیامت سے پہلے دیکھا ہے
 وہی ہے جو کچھ خورشید قیامت سے
 پہلے دیکھا ہے وہی ہے جو کچھ
 خورشید قیامت سے پہلے دیکھا ہے
 وہی ہے جو کچھ خورشید قیامت سے
 پہلے دیکھا ہے وہی ہے جو کچھ

فلین اس نے آرائی کا کام جو سلیقہ تھا
وزیر عناد لب ہند کی فیضانِ محبت ہو

عارضین میں غصہ ہے کیا احساہ
و نہالہ جو صبر کا بنا ہو
یار جو تیری چشم کا ہو
و لا کم فریب جنت عشق
رب کہتے ہیں جس کو ماہ نام

منہ آئینہ اپنا دیکھتا ہوں
یہ تیغ نگہ کا پر ملا ہوں
نرس پہ لب آئینہ ڈالتا ہوں
بہرہ نہ کہے گا بیت خدا ہوں
نقشہ کفِ پائے یار کا ہوں

20

خارجہ غلامانہ و دہکھل صورت دیس
چمن دہسے سہسے سونام چلے
سہسے سال نری راہ میں دن ات چلے
سہسے سال نری راہ میں دن ات چلے
سہسے سال نری راہ میں دن ات چلے
سہسے سال نری راہ میں دن ات چلے

انکھو کی راہ و میں سے آتے جاتے ہو امداد گان خلک پہنچے کسان گزند کستے ہیں وہ زبان درد نہانیہ پھیر کر آخر زمین نے سر می حزی کی کیا خوبق عاشق و شوقین ہو کسکو بجز نہ اب خوش آتا ہوا آفتاب دربانی اپنی ہو کے بنا صاف تھی جھیل	و جان ہر اس کو دند کی خبر کے نے بچ مار جاوہ راہ سفر کے جزا کے کیسے ماہی آب گھر کے لے آسان پھر آسکا اب دہبار کے طوق آہنی ملا ہو کے طوق زر کے بھاتی ہو غیر مینہ مینا سحر کے در کار بہر غسل ہر آب گھر کے

مفتش میں ہم بھی سرکب آئے ہیں اور قلع مرا ہر قتل و کھین و دہسہ راہ گھر کے	یہ حاشے کے دریا سے ہم رات چلے یا خدا آج آئینہ دکانی کی گھٹات چلے ویکیا عشق تہاں پیر کے غلط سو دیہ ساتیا نگو مبارک ہے آزر وہ نہو
خانہ آباد کہ مشا آں حلاقات پہلے بے کے ساتھ مے وہ ہستہ است پہلے طرف کمرہ جو ای قیلہ جا جاتہ چلے تیرے چاہتہ ہم نہ نہر لوات چلے	

۴۹

خون روزنی چال وید دان چلے
سازن فلک بوسے ہیں خاک رسک
کد دینے کے صفت ہو دوس نکلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک

سازن فلک بوسے ہیں خاک رسک
کد دینے کے صفت ہو دوس نکلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک
تسکین کا شہسہ کیسے غلجیلا رسک

صدور قریب بجای موسیٰ از دروازا
سار می اندازین ز می آشوب نیم پل
باد و خزان گرن کبابه خاک غلیظ
نبیسے کو نبیسے خدا کو چه پیش
جاکجا خوش بختان فگار کی باغون
کوسے حوالم کے شکر و گلشن
میں میں جگر کا دم لگنے لگے
خضر کھنکھاتے دودنوں پر
کوئی نہ تھی دل سے غم
کوئی نہ تھی غم پہن

کل نارسہ کے گنگو نے یہ کب قوف ہو پزیرت
 پھر اک جانا ہوا وصال عالم مرغ نظارہ
 دہن مری لگانے سے بنا ہر غم جو موسن
 پھر کسختوں کی آفت ہو تو سہی بھی قیامت ہر
 لیا جرح کا احسان گردین نہ ہو قاتل
 حسن خانی کے جلسے یاد دلو کر کرفانی ہر
 کمان المیہ کو گواہ کر مہو ہو کہ ناری ہن

چراغِ لالہ کو کیا حاجت ہو دشمن کی
خس کی تیلیاں کس تیلیاں بہن ہی جلن کی
ہنسو گرا کھلکھا کر تو کلی کھل جائے سو سنی
ستم بڑی جنش ہے غصہ شیخی ہے جوتون کی
گلو بند پناہی ہو گیا ہو خرم کردن کی
دکھا دیتی ہوں فرید نا توں بہن کی
قلم کھاتی ہیں زبان بھی تھلے ڈومنی بھی

وہ منصف ہوں جو اصل بار جانیکی مراد آئی
قلق پر دانیکی تربت پہ پہلے شمع روشن کی

قد ترا دیکھے طوباکو بھی، ہم بھول گئے
یاد تو لیے! انکو جو کبھی عدۂ وصل
نہ رہا بعد مرے ناز اٹھائیو لا
کبھی سر سبز مرا نخل تنہا ہوا

خوبرو مرنے کے گل باغ ارم بھول گئے
 تو وہ کس نانسے فرماتے ہیں ہم بھول گئے
 خوبرو ناز و اواد جو رستم بھول گئے
 کشت امید مری بکرم بھول گئے

۱۵۱

[illegible]

باغیان پہاڑ سے دوہان دور ہے
 خوش لاد لکڑی سے دوہان دور ہے
 بزمِ افشین جلاوطن کن ادا ہے
 کنزِ ملک سے یہ دوہان دور ہے
 بزمِ افشین جلاوطن کن ادا ہے
 کنزِ ملک سے یہ دوہان دور ہے
 بزمِ افشین جلاوطن کن ادا ہے
 کنزِ ملک سے یہ دوہان دور ہے

[illegible]

انا لفظ باغ جان میں نہ ہو کون
 جو دا لفظ نہال تھا کہ جسے میں ہو کون
 سرت جو ہم سے ہے جو وہ بزرگ
 جو دا لفظ نہال تھا کہ جسے میں ہو کون
 سرت جو ہم سے ہے جو وہ بزرگ
 جو دا لفظ نہال تھا کہ جسے میں ہو کون
 سرت جو ہم سے ہے جو وہ بزرگ

جو پہلے تانکے سے تھوڑی غمی فروش کل
عوض چو نیلے کار لائے مر کا چلیے ساقی

خریدار کیوئے مشتری بازار انجم سے
ہماری قبر اگر کی ہو تو حشت سرخم سے

بہشت خاک چھنواوے مثل قیس صحرائی
فلق کو یہ نہ تھی امید امریلی منش تے

آئیں جب مستو کی ہر ہر غزل میں ہو
 ولین جو اپنے ہر تو دل بغل میں ہو
 کتنا غور ہو تھیں حسن و جمال پر
 ہو یاد دلمین بچہ رنگین یار کی
 بہ ترخانے ہو چین اس لٹ کی بہار
 لیتے ہیں مجھے اُن لب لہو کے استان
 منعم یہ کارخانے ہیں دنیا کے کرتہ فکر
 جو بن گیا وہ بیچ گرائے ہیں دہری
 پہلو میں مجھ حزن کے پتکستا ہر ات دن

اجماعاً بڑے میں ہر تو کر امتثال میں ہر
 پھر کیون ہر غم کو صاحب خانہ محل میں ہر
 گویا دیا رحسن تھا رے عمل میں ہر
 مہندی کے چو کا گداز اپنے محل میں ہر
 مجھے نفاق قبول میں ہر بھول میں ہر
 لگم یکن سے تاخیر اپنے عمل میں ہر
 کوئی ہر چھر پڑے میں تو کوئی محل میں ہر
 رسی گل حضور کی نہ فونکے بل میں ہر
 مار تہ دل چر یا کوئی بیوڑا بغل میں ہر

۵۴۱۵

نامہ دربانہا ہو بازش نشین ہو
دست خوں نہ پھوٹے پھیکا ادر دم
و این ابرین در تو گویان از دل میں کر
فلک کے مسافروں کے فطریہ پستان
کی ہمت سے فرم کی رو میں کوئی بین
دل جلک پہاڑ گرچہ تو غول میں کر
پہلین میں ہر مسافر جو دروغ میں
ہر عشق کے میں دروغ یعنی میں تو
سین فرقی علی علی میں تو
کلیں لکھو یا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

ساقی بنو خندسه در وقت هر دو شراب می قنق کوی تشریف است بهین تو مشغول اینم ساز و آواز دلی که عظمین جوهرت را با هم دران غائب نه الا ایام بس

خزائن بس نگل کا بھی پایہ دیکھ چکے
شہید لڑکا اپنے مزار دیکھ چکے
حزان بھی دیکھ لیں جسکی بہانہ دیکھ چکے
ہم آدھے انہیں لاکھ بار دیکھ چکے
بس اب نیچے آبدار دیکھ چکے
تجھے بھی آہ دل پیوار دیکھ چکے
سر لک کرچ کر پودہ ہزار دیکھ چکے
ہزار رنگ سے سیر ہار دیکھ چکے
ترا بھی جائزہ و شہوار دیکھ چکے
ہم ابتدا ہی میں بھگم کار دیکھ چکے
فلک کے تو ستم بے شمار دیکھ چکے
رقیب اسکو ہمیں ہکسار دیکھ چکے
خسارے طور ہمارا اشعار دیکھ چکے

بہا رحمت کا لکھ ہزار دیکھ چکے
 بس اٹھو فاتح چڑھو بہت نین بڑے
 کروال حرمین کیا ترک کیجیے اُفت
 محبت اُنکو نہیں ہر فریب کرتے ہیں
 پلاؤ جام شہادت بچاؤ لہی لگی
 حیان ہونا نہ شکیں گیر کی توبہ اثری
 کمال چڑھ سہو زیادہ جاب جاب ہر
 تہران باغ کا کسکو خطر پہ کئے دو
 تجھے بھی قاتلوں میں لپٹے لیا ہے
 حضور پہلی ملاقات اونیہتا کے سہم
 زمین فیضی جو چاہے اب ہر ظلم کرے
 یقین ہوا ہے خیر کما کر جائیں
 کھلے لوگ تو کیا ہو گا دیکھنے والے

[illegible][illegible]

یہ جو توجہ نہ حال متعلق وہ تو آجکل
آوارہ کرچہ گرجاں کی غزل

ہر اک آنسو مراد شک گھر ہو سو ملک عدم اپنا سفر ہو یہ گویا ماہی بسر گھر ہو ہر اک غیرت برج فر ہو مراغل تسابار و ر ہو شبخت کی بھی یارب سحر ہو کہ تپلی بال سے بھی وہ کسر ہو مشرشتہ تو نہیں بندہ بشر ہو کہ راہ کشور راحت کدھر ہو یہی شام جوانی کی حسرت ہو مراغل بیابان راہ ہو	دگر گوشہ منم پیش نظر ہو تماش راہ مغنوں کمر ہو زبان جنت فردندان میں تم ہو وہ مہ پارہ جو شب سے جلوہ گر ہو شہادت پانی کھایا تیج کا بھل ہو نرط پتا ہون پڑا آتی نہیں نیند ہو نہ چلے رائے نہ لغوئے کیونکر ہو کمان تک حد ملے انجیر اٹھے ہو وہ غمیدہ ہون پران ہر لک سے ہو جسے کہتے ہیں صبیحان میں پیری ہو نہ اب بیکو نگارہ دشت و دشت ہو

۱۵۵

یہ جو توجہ نہ حال متعلق وہ تو آجکل
آوارہ کرچہ گرجاں کی غزل
ہر اک آنسو مراد شک گھر ہو
سو ملک عدم اپنا سفر ہو
یہ گویا ماہی بسر گھر ہو
ہر اک غیرت برج فر ہو
مراغل تسابار و ر ہو
شبخت کی بھی یارب سحر ہو
کہ تپلی بال سے بھی وہ کسر ہو
مشرشتہ تو نہیں بندہ بشر ہو
کہ راہ کشور راحت کدھر ہو
یہی شام جوانی کی حسرت ہو
مراغل بیابان راہ ہو
دگر گوشہ منم پیش نظر ہو
تماش راہ مغنوں کمر ہو
زبان جنت فردندان میں تم ہو
وہ مہ پارہ جو شب سے جلوہ گر ہو
شہادت پانی کھایا تیج کا بھل ہو
نرط پتا ہون پڑا آتی نہیں نیند ہو
نہ چلے رائے نہ لغوئے کیونکر ہو
کمان تک حد ملے انجیر اٹھے ہو
وہ غمیدہ ہون پران ہر لک سے ہو
جسے کہتے ہیں صبیحان میں پیری ہو
نہ اب بیکو نگارہ دشت و دشت ہو

[illegible]

جہان جاگر نہیں ہے یا مسافر
مستحق وہ پہلی منزل کا سفر ہر

لئے پراوتم شمار اب بھی می ہنر نہ لی
 کچھ میں بکھو لاگنی لف سیاہ بڑھ چلی
 جس میں بسے تھے ہم اسیر و بی بھر ہو چلی
 بستر خلستے سے اٹھو ہوئے سرش غلی
 ہمارے مارا غبار و دھوئے پھر گلی گلی
 راہ سفر کی فکر کر لگت ہی ہو چلا چلی
 اینٹیں سیٹے کو تاب باد بہار پھر چلی
 لیکے فلکات چرائے ڈھونڈ پھر لگی گلی
 فصل شباب ہو فدا و فراق نے چلی
 تیغ خرام نازیبا چال نئی نئی چلی
 رات دھندھو پھر دھونڈن لگی گلی

عشق میں کیر جان اریف ہو مہرے میں
کوئی با پھر آ لگی مستدین جان جا لگی
اتنے ہی نصن پذیر رہے نفس میں نصیر
اسو گل گلشن فابے ترے فیض لائے کیا
خوابش جسوئے راسخے بھی کچھ بھی نہ رہا
دانش طاقت بصر بڑھ گئے سائے غسفر
لاڈل پیا لہ نراب گھر کے پھر یا ہو خواب
او ملہ سان جاہ تجسا نیندیں سو کھلا
میں سے سرفراز کیا دھوا خضاب کالا
ایک کال دیو نکلا رونے جا کی نثار
جیو کے کوئی موتی چاہے نہ ان حسنین کو

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
موسى عليه السلام في كتابه العزيز
وآدم عليه السلام في كتابه العزيز
والنبي صلى الله عليه وآله وسلم في كتابه العزيز
والرسول صلى الله عليه وآله وسلم في كتابه العزيز
والصديقين في كتابه العزيز
والشهداء في كتابه العزيز
والقديسين في كتابه العزيز
والأوصياء في كتابه العزيز
والإمامين في كتابه العزيز
والعلماء في كتابه العزيز
والسالكين في كتابه العزيز
والطاهرين في كتابه العزيز
والزهاد في كتابه العزيز
والعباد في كتابه العزيز
والغياث في كتابه العزيز
والناصر في كتابه العزيز
والعادل في كتابه العزيز
والجبار في كتابه العزيز
والملك في كتابه العزيز
والقيوم في كتابه العزيز
والحي في كتابه العزيز
القيوم في كتابه العزيز

چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے

جب بگڑتے ہیں من نیکاو دیتے نہیں نام بیلا بائینگے سواری میں کسی گل کے یہ کیا میں وہ یوانہ ہوں جہنم کی لاتی ہر وصل کی شب مجھ پر نہیں جس کے لئے باقی دیکھنے والے سمجھتے ہیں عبث تار نظر	پہرون اپنا قدم یار پہ نہ رکھتا ہوا غنچو نمی مٹھو نہیں کسی لئے نہ رہتا ہوا میرے لئے میں پریشان گذر رہتا ہوا ہر دم آزدگی یار کا ڈر رہتا ہوا میری آنکھوں میں ترسے کر رہتا ہوا

غیر کے بس میں من قلع کون ہو وہ سیدان قابو یار میں گھیس نہ رہتا ہوا

شعلہ انگیز جو یہ سوز جگر رہتا ہوا اس لیے باز در چاک جگر رہتا ہوا بہرین بنگد میں شمع حرم کعبہ میں سانپ کے کاٹے گی سہی لڑا آجاتی ہوا خاک کو بھی مے صحنے طلب میں پیرنگ رشت عشق نے فی تیغ حوادث نجات	خانہ دلمین مجھے آگ کا ڈر رہتا ہوا دلمین اٹھ اسی ستے سے گذر رہتا ہوا جکے جویان ہیں وہ پاس آٹھ پہر رہتا ہوا زہر گیسو کا بھی تازہ بیت اثر رہتا ہوا صحت یگ وان روز سفر رہتا ہوا داغ دل آٹھ پہر سینہ سپر رہتا ہوا

۱۵۵
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے

چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے
 چونکہ ہر نین کا پیرا نہ ہوتا ہے

[illegible]

انہی نے کہا کہ میں اب اختیار کروں گا
انہی نے کہا کہ میں اب اختیار کروں گا

[illegible]

9159

[illegible]

ابن کمال اڑے ہیں بے فیض بھی بہت
دیکھو گلِ قسَمین نہ ہو ہر نہاں سر

دعویٰ تھا کہ اس **شلق** مجھے اربابِ انتم سے
اُس سے گلا نہیں جو سخنِ ناشناس جو

فرمانگستہ کچھ نہیں دیکھو ہر اس کو
شاید میرے رقیب وہ ہم بھل گئیں
مستحق سے ہنسی بھی نہیں خالی ازفاق
کہتا جو فصل گل میں بستانہ فراہ
مردانہ اس جہن آ رہا ہے یہ گر
جب بہر آب جھلکے تہیں ہم تو کہتے ہیں
گو صاحب غلط ہو پر بزم غیر میں
ایکیش یہ کہ کے پتے ہیں درخیز میں
یابی پیشانی کا ظاہر ہے تو انہی
فرقت میں بھی گھڑتی راہی تو ٹھٹھ سے

[illegible]

پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے
 پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے
 پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے
 پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے

اتنی سال سے بھی اہ جو باریک ترجمہ کی
 میں سے اس کے لیے اٹا کر جو رکھ اسکو

قلعہ کچھ اور پڑھ میں بل برم کہتے ہیں
 نہیں ہر سننے پائے شہر سب امریت کے شہر سے

عنا وال کلاون کنگی پڑتی کو بہت سے جلاقی اشیا بلبلو نکا آتش کل سے سواری آج تو کھی جو ان کی کس کھی جسے نئے جو کوئی تو میرے گلشن کے جس سے کھی کو ہے ہمسایہ پڑتی کھی کھی کل سے کوئی چوڑا کووندہ بائیں ٹریا بلبلو سے ترقی کی کہنیں امید گرہ تر تری کو کھی کھی پائی کوئی کہنیں گل سے اگر زبان شیر مراد کوئی نئی نئی سے	پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے

۱۱

پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے
 پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے
 پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے
 پہلے میں کو بیاد نکلیں اس کی کہ چوتھی ہے

[illegible]

طالوت بن یسوع ہونین تو وہ افضل دکھائیں
 یائین سنا تاسا کے مگر خون کی دل انھیں
 اس وقت آغا نور حسن خطا پر کر نہ ناز
 غبطہ آہ نیر درگاہ سے نہ کیوں م پرستے

اگر کوئی نئی چیز کو سمجھیں گے تو
 ناپ فی تہی کبھی غلط نہ آدھی بات کی
 چاندنی تہی ہر ٹھوس میسر بات کی
 ہر کیا تکلیف دہی ہر مسرت کی

یہ جتنے کہے ہی میں یاد میں کر کے مقام
میں قلع کیا مفت تھے اہل ان خوات کی

اور آسمان عقیدہ کے ذرا کچھ ملال ہے
آغاز کا نہ وحیاً نہ فکر آں سے
جتنی محبت آئے ہے ہر پاکو جنھیں ہمیں
شعاع طبع یاں ہے مگر فکر شر ہو
ایسی جفا و غصہ ہیں فاضل مری سوا
خلق آسمان زمین، مہر اگر کوے
ظانوس کیسک کہتے ہیں، دیکھ کر خزا

خاتمِ جاہلی حسرتِ نالِ فحکال ہے
 ہوسن کو ہے خدا تو بس تغایاں ہے
 کیونکر کسی ولینِ عوی و کاؤ دل ہے
 شمعِ سخن کو نور کے سبچے میں محال ہے
 یا تو مقرر ہو یا وہ جواب سوال ہے
 ناخدا بدر و رے کو اوج کمال ہے
 اللہ نے تو نیشنِ حال ٹھال ہے

175

۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱

محال کسان کبھی چھوٹے سے کبھی سپاہیوں سے
 جملے انصاف پر شکوہ نہیں کرنا انصاف
 کب میں خزانے میں سویا کر دیا تو یاد
 عرق شکوہ میں کئے نہ تھی کشتی حیرت
 کوئی نہ دن نہ بھاد میں کھینکنا گاہ
 حیرت انسان پر تقدیر کھنکھانے کا نام
 عرق گرد آفتاب تھے ہزاروں نواص
 اگر طلق تم رہو ثابت قدم نہ وفا

[illegible]

کو ہر نگاہ کیون برپا کیا ہو شور و غوغا
 ہوا جس پر گئی ہو قتل کر کے جیٹھا فکرو
 کے جسم سے کٹاں پر پرے فکے جسم و دایہ
 خلی بخش ہو اس شمع کا نور حسن الیا
 تھائے تھرا و عین جرم جان تھرا نہ
 سین ہتی سنی اس کی بیاب کو حاصل
 ہر سادہ کی پھی شفیقتیں کو فاجر
 نوادہ ساریان نامے کو ٹھہرا تا ہوا صل
 رخصتی تھی قیام کے مین تھرا نہ
 لکے دل اس ظالم سے کوئی حکم حاکم
 سین کے نہیں لب میں ہم کو تھرا نہ
 وہ کشتہ ہوں کتب خانے چٹان جو ہر
 چکر جاتا ہے غم و جب مجھے عروج کرتا ہو

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

دانشان وقت جانین کسین کیا چینی
 عندیاب محل صورت کو کسین کیا چینی
 دانیان وقت جانین کسین کیا چینی
 عندیاب محل صورت کو کسین کیا چینی

وہی فرصت آئے کہ اس نزلت میں نے
 چین ہر مین ہاتھ کیا کہ صید مراد
 بعد مردن بھی خاک پر آوار رہا
 بچو جس کی رام ہوں بیا کر شوق
 دلو غور ہش نہو کچھ اور بجز ناہ شوق
 و شرت کسارین صوم بیجا و شرت
 فرض ہے لینا بار آتی ہو غفلت بہت
 سو کے کرو نہ پر کر رہے ہر خشک
 باغ عالم میں حشر ہو چین اسو ساقی
 اپنی تربت سے اگا سنبیل تر مر کر بھی
 فیض جاری ہے عالم میں ترا و ساقی
 ایک دن کوٹھے پہ اگر نہ جھاک کھلائی
 مرنے دم کو سلام ہو سبحان اللہ

منتظر ہائے ہم صبح سے ناشام رہے
 و دوش صیاد پکے گیسو کو نکادام رہے
 ہم تہ خاک بھی کن نہ بارام رہے
 و کلو مجھے نہ مجھے دے ذرا کام رہے
 نشہ اذیت ساقی گل اندام رہے
 قیس فرزا کا باقی نہ ذرا نام رہے
 میفر و شو نے یہ مراد و سد و دام رہے
 عیش بن مرست سدا نہ کو کشام رہے
 تو نبیل میں ہے کین و کھلام رہے
 بیتہ سلسلہ زلف سیہ فام رہے
 تو رہے اور زلفے میں تر نام رہے
 نگران دید نکاہم طون بام رہے
 زندگی بھر تو قلع بندہ اصرام رہے

دانشان وقت جانین کسین کیا چینی
 عندیاب محل صورت کو کسین کیا چینی
 دانیان وقت جانین کسین کیا چینی
 عندیاب محل صورت کو کسین کیا چینی

۶۶۹

دانشان وقت جانین کسین کیا چینی
 عندیاب محل صورت کو کسین کیا چینی
 دانیان وقت جانین کسین کیا چینی
 عندیاب محل صورت کو کسین کیا چینی

[illegible]

جہان بیکار و پر آسمان ہر	وہ قائل ہیرے کوچے کی زمین ہر
ہر آخاتمہ بالآخر ہو گا	پھر اپنا ختم المسلسلین ہر

حد احباب سے مرا جان جہان ہے
کنایت دل و فراق اندوہگین ہے

بدو سہ لون چشم مست کج وقت خار ہو
 پستان یار کالجی قیامت ابھار ہو
 دل اپنا طبل چین رسے یار ہو
 سر پہ خط سے کیا چین رسے یار ہو
 چلتے ہیں ابھر رگ بھی ٹھکر کے قبر کو
 آنکھ میں ہو پہ تشہ دیدار ہوان کمال
 احو گر یہ چشم ترکی حفاظت ضرور نہ
 نیز نگہ صرست نہیں جہت زدہ و گویا
 حوثرہ سجھ کے بہن آئادہ خلش

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

سجایو حال سجایا فتنہ بڑھانے کے لئے اور
 چاہے کہ اس میں کچھ کمال ہو
 چاہے کہ اس میں کچھ کمال ہو
 چاہے کہ اس میں کچھ کمال ہو

لینے میں جس لئے تو جلت کمال ہو گرم خرم ہو گئے اگر حسن باغ میں سینہ سپر میں عاشق جانبار کیوں ابکی تو ہجر یار میں ہم گور چھانک لئے اسی شمسوار ناز یہ مٹا ہو بار بار	دینے میں نصیر کے رسول جھکاؤں گے انکار و پند وہ کلب چمن کوٹائیں گے تیغ نگاہ ناز وہ کب آزاد ہیں گے جیتے ہیں تو کسی نہ پھر دل لکائیں گے تیرے محمد حسن کو ہم خود دنیا میں گے

ہم کیون اطاعت انکی کریں فائدہ قلیق
 کیا یہ بتان دہر خدا سے ملائیں گے

جدھر سے ہوئے اور فرید کو ہم ہم نکلے نہ تھے آگاہ ہم جو سے خانہ نشینی میں غم میں تشنہ تھی نہ بارش ہوگی جی بھر کے اپنے ہم وضع کیا بن جیتے جی جو میں بھی کیا جب تھان فاصل نے اپنے سفر و شو کا سنبال کے لئے جو ہری سب سے پچھائے	ہزار دن شہادت میں ہو لاکھوں کے دم نکلے لکھ لاکھوں فون ہننے گھر سے جب باہر قدم نکلے الم لاکھوں اٹھائے ہم نے جب تک علم نکلے نہ اپنے خانہ زنجیر سے باہر قدم نکلے رہا بالاکھوں کے ہاتھ جو ثابت قدم نکلے گھر میں دوزخ و زندان بہت قیقت کے نکلے

۱۷۱

جہاں سے خیر میں ہو جہاں سے خیر میں ہو
 جہاں سے خیر میں ہو جہاں سے خیر میں ہو
 جہاں سے خیر میں ہو جہاں سے خیر میں ہو

عصا کی موت نہ جانو یوں گداز کی
 عطا کی موت نہ جانو یوں گداز کی
 عطا کی موت نہ جانو یوں گداز کی

قلم احسان کسی کا نہ کہ تین
 لاکھ ہوا تین دریاں سے نیت پر
 گون فریاد رس خستہ دلان
 زمینہ اثنا دم راض بھار
 پرستان سے نہایت عارض
 ایک ایک چمن فزون
 بول لست صحت گو سال
 لاکھ آباد کو گون
 فکر دور جو کہ تارون
 قلم احسان کسی کا نہ کہ تین

یقین ہو کر ان کو مجھے سطل کی بجی سے لگا کر سرسبز کوٹھڑی میں لے آئے۔ وہاں ایک عورت عزم فرمائی کہ میں تم سے کھانا کھائے کس کو پیسے نہ دے دوں گا۔ کوہر تھوڑا سا چھوڑ کر اس کو ان کے گھر لے آئے۔

نہ قتل اُسے کہا تو آپ کاٹنے لگا اپنا
قلعہ قاتل سے اپنے آج ہی بس درانیدار ہی

وہ ہر جان بھی لے لو گوارا کیجیے
 سخت جائز کا بھی احسان گوارا کیجیے
 جان بھونہ جو وقفہ نہ خدرا کیجیے
 چشم زخم آکھی شمشیر نگہ سے بہ دور
 بہر ہر عاشق جاننا بخشن چشم مو کی قسم
 چشم باطن اگر اعجاز تصور سے کھلے

نقد دل بھی ہو کوئی ان چہرہ را کیجیے
 آج جلا د کا جی بھر کے نظارہ کیجیے
 عیسی لب کو ذرا اپنے اشارہ کیجیے
 سر عاشق جو تصدیق میں آرا کیجیے
 سر بھی کٹ کے نکھیرن جو اشارہ کیجیے
 بند نکھین رہن اور اٹھا نظارہ کیجیے

[illegible]

[illegible]

ایک دن مجھ سے اپنے مدخوش ہو کر ملے
کیا وہ خوش قسمت ہیں جنکو وہ دوائی بسر ملے
ہفتہ نشانِ قتلِ قاتلِ عالم ہیں بہر
سجڑا جھکا عمر بھی انسا کو کرتا جو خراب
قائمِ زون جانا کا جو میں یواہر تھا
لگہ چکا جب اس پہرِ حسنِ خطِ شوق
پائی جنسیت جو صحر اگر دلا غریب تھے
کیا چکا افشاہی ہر سے سیاہ یار پر
بالے سنا تا تو دکھایا جذبہ دل نے نثر
ہر دم و منصفِ گلشنِ عالم میں ہیں ایمان
زندہ شہر ہیں کوثر پر بھی یہ چلا نینگے
وصفِ معرلے شہرِ سل کا جب طائر ہو
کھینچ کے مویں یا کی اس سے شہید

ہنگامہ جنگی سے نزاران دل غیری
 خدا کی سے صید بیا بیخ و دل غیری
 ہنگامہ از بین ناد کی سے حدود و نشانہ
 کبھی کبھی چینی میں دھڑ دھڑ کا نہ
 اور کلبان چینی میں دھڑ دھڑ کا نہ
 چینی میں دھڑ دھڑ کا نہ
 نہ نہ کی بر فرس کی طرح کر کش

۱۷۱۸

[illegible][illegible]

[illegible]

نہیں غمخیزے دل کیا مرضی میں ملک کی میں سنا ہے تین ہزار ملک جو بشر تو کیا	وگر نہ اسکی صحت کو تو درکارا کہ بہانہ ہے مدد و تسکینے یار کا وہ آستانہ ہے

عناوول کی صد کیا بوم بھی ہر جس جگہ عفا
میں گلشن ویدان میں اپنا آشیانہ ہر

پر آگنہ دماغ نازک صیاد کیا کیجیے
 ول شام کو دم بھر کی خاطر شلو کیا کیجیے
 قضا اپنی نور تو گلوہ جلا دیا کیجیے
 کسی خاکوہ بقدر می صیاد کیا کیجیے
 گلے لگائیے بوسہ فطامہ یاد کیا کیجیے
 تحریر علاج و حشہ فساد کیا کیجیے
 مگر مجبورین ادبانی پیدا کیا کیجیے
 گرفتار کے جو فد ہوئے سزا کیا کیجیے
 روانہ خود فرموشی کا اپنے یاد کیا کیجیے

نفس میں دوسے نالہ و فزاو کیا کیجے
 نفس میں مصیبتانِ حین کو کیا کیا کیجے
 ہزاروں قتل کر کے یہ جن کیا عداوت ہو
 غنیمتِ دم نہ بھجا بھج اسیرِ غمہ پر کا
 تو مگر کہے عاشقِ پڑہ بت میں سے کتا
 تھے محبوب کی قصد میں کھولتا ہر اکسود ہر
 دکھاتے ہمارے بھی لبریس اگر جلنا
 دمِ عرضِ الٰہی ہنسے وہ صیاد کتا ہو
 طغیانی تھا عجب ایک وقت پیری

[illegible]

دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو

غاظر یہ مغان توڑے ہسر و عطا باز گشت آنکے سواہر کمان تھی میری خوشت میں تیس سٹویدہ سری لکھتی جہاں ہو ٹھونپہ تو آگئی دم گھٹ گھگر کونسا خاک دیکھ نہ لطف نہ تھا	تو ہر موی کی نہ کھاتے جو قسم کیا کرتے مجھے جہرم پہنہ کرنے جو کر کیا کرتے مسرکہ تھا جو چڑھا نہ قدم کیا کرتے اور تو اس سے سواناں میں م کیا کرتے ہم فریاد بات نشین مسد ج کیا کرتے

جان ہی عشق میں اُس شوخ کے تنگ کے قلوب یہ نہ کرتے تو تلو تھیں ہسم کیا کرتے

ادھر سے جاتے ہیں دوزا لکھ جو چلے ہو ہزارا کاٹ کے سر دہ کمال نام ہیں عنبر و عنبر و مشک و بقیہ و ریحان سر کے دہر یہ دم لینے کا مقام نہیں ہماری خاک کی حشر بھی دیدنی اس وقت تھا اس کا شہر مہرگان کوئی نہیں بچتا	انھیں کا تیر نگہ میں مین لپکھائے ہوئے لکھتے ہیں یہ سے مقتل میں بھجکے ہوئے تمھارے سبزہ خط پر ہیں ہر کھائے ہوئے عدم کے قافلہ والو قدم بڑھائے ہوئے چلے جو تازے وہ بیلے اٹھائے ہوئے یہ تیر ظلم میں کس ہر میں بھجکے ہوئے

دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو

دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو

ادب
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو
 دین پاؤں کے غیب سے کسی جانے جو

کس جہن سے گذرتی ہو زندگانی کی
 خون خرابے سے سوکھے خار کی طرح
 وہ زخمی ہو کر کشمکش میں کہ جسے بربادی
 جتنے وہ بات بات پہ جسے بگڑنے میں
 سینہ سپر وہ ہم جن کس قاتل نے بار بار
 سب کلفت میں دیکھے ہو کون سرخرو
 چشمان بار جو میں سستی میں کس قدر
 لایا نہ کچھ جواب پیام ادیا میرا
 ہوا کی ہوائیں جلوے پر آکھڑے بار بار
 بچائے چھوڑ کر میرا بازو ہر ہاتھ میں
 بوسہ یا کبھی تو جلائے کے واسطے
 گرم عشق دیکھو جسے ترغیر غفل
 خالی ہو میں اس طفلان جو ہر جنم

سو نے جن خشتِ تم کو مٹا دھڑکتے ہوئے
 جب ہم ہمارے کچھ ہم ہرے ہوئے
 خالی کیے ہیں غم کے غم آکر بھر رہے ہوئے
 کھوٹے اتنے وہ نہ کنی ٹان گھرے ہوئے
 خالی کیے ہیں ہم پہ منجے بھرے ہوئے
 قبضے پہ اٹھ ہو وہ سنگدھڑکتے ہوئے
 کیا یہ ہر جن سب کو مٹا دھڑکتے ہوئے
 کیا گھنگھریاں تھے میں نے چھوئے ہوئے
 جن جامنی لاکھت یہ آہو جسے ہوئے
 وہ کھوٹیاں مٹا میں وہ ایسے کھرے ہوئے
 وہ چار گھنگھریاں ہو میں کچھ غم کے ہوئے
 حمام دل کے ایسے بلند انحرے ہوئے
 وہ ان کوہ میں تو میں بھر بھرے ہوئے

کس جہن سے گذرتی ہو زندگانی کی
 خون خرابے سے سوکھے خار کی طرح
 وہ زخمی ہو کر کشمکش میں کہ جسے بربادی
 جتنے وہ بات بات پہ جسے بگڑنے میں
 سینہ سپر وہ ہم جن کس قاتل نے بار بار
 سب کلفت میں دیکھے ہو کون سرخرو
 چشمان بار جو میں سستی میں کس قدر
 لایا نہ کچھ جواب پیام ادیا میرا
 ہوا کی ہوائیں جلوے پر آکھڑے بار بار
 بچائے چھوڑ کر میرا بازو ہر ہاتھ میں
 بوسہ یا کبھی تو جلائے کے واسطے
 گرم عشق دیکھو جسے ترغیر غفل
 خالی ہو میں اس طفلان جو ہر جنم

۱۶

کس جہن سے گذرتی ہو زندگانی کی
 خون خرابے سے سوکھے خار کی طرح
 وہ زخمی ہو کر کشمکش میں کہ جسے بربادی
 جتنے وہ بات بات پہ جسے بگڑنے میں
 سینہ سپر وہ ہم جن کس قاتل نے بار بار
 سب کلفت میں دیکھے ہو کون سرخرو
 چشمان بار جو میں سستی میں کس قدر
 لایا نہ کچھ جواب پیام ادیا میرا
 ہوا کی ہوائیں جلوے پر آکھڑے بار بار
 بچائے چھوڑ کر میرا بازو ہر ہاتھ میں
 بوسہ یا کبھی تو جلائے کے واسطے
 گرم عشق دیکھو جسے ترغیر غفل
 خالی ہو میں اس طفلان جو ہر جنم

ہمارا گل سونو دلی ہوا ہوا دیکھی زلفوں کا
 میں نے دیکھتا ہوں کہ کبھی کبھی میرا
 بگو کہ بٹکے خاک میں فرما دے کہ بہت کو
 غبار کو چاکل مٹی ہی بعد مرنے کے
 فتح انجام کو آئینہ آغا زمین دیکھے
 جو میں نے بہت مٹی حیرت مٹی تو فرمایا
 غم شادی صلیت میں ہو ہو مٹی عجب کیا ہو
 ہزاروں کے بچ جانے تیرے پار اتر جائیں
 دل بیتا رہے آزاد دیکھ کے کھیر وں سے
 پڑ گیا ساتھ جس دن تو کھلیا رنگا حال اٹھا
 وہ خط دیکھے کیونکہ پیغام اس حیر پر پڑے

بجا ہو عشق چنانچہ سر مشکین اگر باندھے
 نشانہ طائر دیکھا جو وہ ناوک نظر باندھے
 تراویاں کو وہ دشت میں یہ لگا لگا رہے
 ہوا پوئی میری گل کیونکہ تم تقدیر باندھے
 تصور دم کا دانیسے طوطی شہر باندھے
 نہیں بیجا جو ہر کائناتی انسان کو باندھے
 جو سہرا آئندہ دیکھا وہ سر تاپت پاندھے
 سر بحر فنا تیغ جہا زریں اگر باندھے
 جہا نہیں طائر قید کے کس نے باندھے
 رزق اپنے پناہ پر پتے ہیں تیغ و سپر باندھے
 زبان پر تو چڑھائی چاہت بہت سہرا باندھے

ہمارا گل سونو دلی ہوا ہوا دیکھی زلفوں کا
 میں نے دیکھتا ہوں کہ کبھی کبھی میرا
 بگو کہ بٹکے خاک میں فرما دے کہ بہت کو
 غبار کو چاکل مٹی ہی بعد مرنے کے
 فتح انجام کو آئینہ آغا زمین دیکھے
 جو میں نے بہت مٹی حیرت مٹی تو فرمایا
 غم شادی صلیت میں ہو ہو مٹی عجب کیا ہو
 ہزاروں کے بچ جانے تیرے پار اتر جائیں
 دل بیتا رہے آزاد دیکھ کے کھیر وں سے
 پڑ گیا ساتھ جس دن تو کھلیا رنگا حال اٹھا
 وہ خط دیکھے کیونکہ پیغام اس حیر پر پڑے

ہمین چاندنی کے بھول پہ صدر برگ کا شک ہو
 قلوب زردی رخ عاشق کی رنگ اپنا اگر باندھے

۱۷۷
 ہمارا گل سونو دلی ہوا ہوا دیکھی زلفوں کا
 میں نے دیکھتا ہوں کہ کبھی کبھی میرا
 بگو کہ بٹکے خاک میں فرما دے کہ بہت کو
 غبار کو چاکل مٹی ہی بعد مرنے کے
 فتح انجام کو آئینہ آغا زمین دیکھے
 جو میں نے بہت مٹی حیرت مٹی تو فرمایا
 غم شادی صلیت میں ہو ہو مٹی عجب کیا ہو
 ہزاروں کے بچ جانے تیرے پار اتر جائیں
 دل بیتا رہے آزاد دیکھ کے کھیر وں سے
 پڑ گیا ساتھ جس دن تو کھلیا رنگا حال اٹھا
 وہ خط دیکھے کیونکہ پیغام اس حیر پر پڑے

ہمارا گل سونو دلی ہوا ہوا دیکھی زلفوں کا
 میں نے دیکھتا ہوں کہ کبھی کبھی میرا
 بگو کہ بٹکے خاک میں فرما دے کہ بہت کو
 غبار کو چاکل مٹی ہی بعد مرنے کے
 فتح انجام کو آئینہ آغا زمین دیکھے
 جو میں نے بہت مٹی حیرت مٹی تو فرمایا
 غم شادی صلیت میں ہو ہو مٹی عجب کیا ہو
 ہزاروں کے بچ جانے تیرے پار اتر جائیں
 دل بیتا رہے آزاد دیکھ کے کھیر وں سے
 پڑ گیا ساتھ جس دن تو کھلیا رنگا حال اٹھا
 وہ خط دیکھے کیونکہ پیغام اس حیر پر پڑے

ادب کی جو سوخت جاتا ہو غبارِ ارباب
نہنما سچا غافلین کے جو عاشق ہیں سب پر
ہمین بھائی نہیں جھینٹیں شیخ و سرہن کی
جو پامالی سے بچتا ہے تو پا لاجاتا ہے
تو وہ جو شمع بزمِ گلِ رخاں اوقافِ عالم
دلِ وارفتہ پر آچلا ہو کت الِ اسبت کا
جلو میں بشرِ طفلان تماشا فی ہر کائنات
گندہ کمر اس کی گلی میں پھٹکھا نیکو
وہان بستی پائے میں سرِ کدو لاندہ آفت

جلالے کو فقط ان واعظان خود فضیلت ہے :

قلق کہے سے اٹھ کر جانبِ تہخانہ آتا ہے

انکی خرام ناز نے کیا مجھے چال کی
جو برباد ہے بہار ریاض جمال کی پٹا

کس کس کو اسے نعش مری پاٹمال کی
کیا کی صفی بیان ہو اُس نے نہال کی

۱۹۱

ہندوؤں کی نظر غلط ہے کہ اس خطہ خالی ہے
 ہندو دراصل ہمارے بہت بڑے بھائی ہیں
 ہمیں ان سے کچھ نہیں ڈرنا چاہیے
 ہندوؤں کی طبیعت کھلی ہے
 ان کے دل میں ہماری بات کو قبول کرنے کی
 صلاحیت ہے
 ان کے دل میں ہماری بات کو قبول کرنے کی
 صلاحیت ہے

[illegible]

مصحح دم
کند و دل جو
کار بیل نامشاد و لا
نوز نرفت چو که اوصاف نر نین
حسن انداز چو نماید کوفی مشاطه جو
آوی کوی که بر باد بستی اوقت نین جان را و دنیا جو
آن جفا کار بود که خن جان را و دنیا جو
دل جو دنیا جو که کسے حال دل زار اینا
بغیان گل مغنون که حقیقت میں
جب نزل بد خدا برک باغ کلا دنیا جو

عشق عشاق کو تعلیم و فادیتا ہو
 پہلی منزل ہو کڑی قافلو بہا ہشتیار
 کوئی آئینہ فائدہ نہیں بہتا اس سے
 قتل کر ڈالیں آتش قاتل اک رود
 خضر شوق ہلے دل سودا کی کو
 جب شام تھی ہو تو باوہ گلگونے بہن
 گرم بازاری خونریزی شاگ رہے
 اور تو زدن سے چلتا نہیں بس خط کا
 سچ ہو خورشید قیامت میں غصہ بکری یک
 کار آب گ سے لیتا ہو جو وہ چاہتا ہو
 کسی نعمت میں نہیں پاتے ہیں ایسی لذت
 ہلے بھی سو کوئی شکار نہیں
 دل غم کو جو چھڑو تو وہ کیا نالان ہو

طرز پیدا حیفون کو سکھا دیتا ہو
 پھر جس قافلہ والوں کو صلا دیتا ہو
 کون دلواد عشق سکھا دیتا ہو
 رے خون کی دہریگ خادیتا ہو
 راستہ کو چھ گیسو کا ہتا دیتا ہو
 کرم بیر خرابات جھکا دیتا ہو
 شیر اجان باختہ یہ دلے دعا دیتا ہو
 دختر رد کا گر عیب لگا دیتا ہو
 شاہی یار کا نقش کھن پادیتا ہو
 دانہ سوختہ کونشو دمنادیتا ہو
 بوسہ آن لب شیرین کا حد دیتا ہو
 حیرتین خاک میں سب لگی لادیتا ہو
 جام خالی کو بجاؤ تو صدا دیتا ہو

۱۸۱

عشق عشاق کو تعلیم و فادیتا ہو
 پہلی منزل ہو کڑی قافلو بہا ہشتیار
 کوئی آئینہ فائدہ نہیں بہتا اس سے
 قتل کر ڈالیں آتش قاتل اک رود
 خضر شوق ہلے دل سودا کی کو
 جب شام تھی ہو تو باوہ گلگونے بہن
 گرم بازاری خونریزی شاگ رہے
 اور تو زدن سے چلتا نہیں بس خط کا
 سچ ہو خورشید قیامت میں غصہ بکری یک
 کار آب گ سے لیتا ہو جو وہ چاہتا ہو
 کسی نعمت میں نہیں پاتے ہیں ایسی لذت
 ہلے بھی سو کوئی شکار نہیں
 دل غم کو جو چھڑو تو وہ کیا نالان ہو

عشق عشاق کو تعلیم و فادیتا ہو
 پہلی منزل ہو کڑی قافلو بہا ہشتیار
 کوئی آئینہ فائدہ نہیں بہتا اس سے
 قتل کر ڈالیں آتش قاتل اک رود
 خضر شوق ہلے دل سودا کی کو
 جب شام تھی ہو تو باوہ گلگونے بہن
 گرم بازاری خونریزی شاگ رہے
 اور تو زدن سے چلتا نہیں بس خط کا
 سچ ہو خورشید قیامت میں غصہ بکری یک
 کار آب گ سے لیتا ہو جو وہ چاہتا ہو
 کسی نعمت میں نہیں پاتے ہیں ایسی لذت
 ہلے بھی سو کوئی شکار نہیں
 دل غم کو جو چھڑو تو وہ کیا نالان ہو

عشق عشاق کو تعلیم و فادیتا ہو
 پہلی منزل ہو کڑی قافلو بہا ہشتیار
 کوئی آئینہ فائدہ نہیں بہتا اس سے
 قتل کر ڈالیں آتش قاتل اک رود
 خضر شوق ہلے دل سودا کی کو
 جب شام تھی ہو تو باوہ گلگونے بہن
 گرم بازاری خونریزی شاگ رہے
 اور تو زدن سے چلتا نہیں بس خط کا
 سچ ہو خورشید قیامت میں غصہ بکری یک
 کار آب گ سے لیتا ہو جو وہ چاہتا ہو
 کسی نعمت میں نہیں پاتے ہیں ایسی لذت
 ہلے بھی سو کوئی شکار نہیں
 دل غم کو جو چھڑو تو وہ کیا نالان ہو

[illegible]

ولین ٹھکانے خوشی سے کہنے لگا وہ شوق
مزدانے کی نے کیے مور تور
کی ہمسری جو گوہر دندان یار سے
ساقی کا حسن دیکھے میکش تھے یہ مرست
اس شعلہ وے پر بے لاد جو نہیں نقاب
مندر کا جنین جمع اکھڑا تھا مل عواج
سمار مسجد میں قوس سے زندون کی
ہر لہر لہر زدہ ہونے سے شش یک حال

افسردہ ہو کر دونوں کے شانے بہ گئے
 ہمسے جوتے امیر و دیوانے بہ گئے
 محبوب ہونے موتیوں کے دانے رہ گئے
 ہاتھو نین سب کے ہوس چلے رہ گئے
 حیران شمع حسن کے پودانے بہ گئے
 دیوانے رہنے کو دہری خانے رہ گئے
 بقی خراب ہوئے مینا کے رہ گئے
 اپنے تو کیا نہ وقت یہ بہر گئے رہ گئے

وہابی

الفن کے اعلیٰ حلق میں فسانے کے

تصور رخ و زلف سیاه کسا هر
دل امیر ستم داد خواه کسا هر
آلشی کو نشاد دل سوخته کرا هر

خیال آپ کو شام و بچہ کسکای
یہ میدان نئی تیسرنگاہ کسکای
فلک پہ چھایا ہوا دود آہ کسکای

سید

[illegible][illegible]

[illegible]

کئے رنڈوں کے سوا اس کو قبول اساقی مسجد بن میں جو نظر جمع رہا د آیا کبھی بھیجا بھی تو بھیجا مجھے گلدستہ بلخ مدبر دلف کو طبل کو دیے زر گل کو بر کسیر مارا گلگون کی لند حلقے تو بھی	دختر رنڈ کی کسین سے نہ کبھی اتائی یا دیکھا صحبت رندان خرابات آئی یا کہ پاس سے آئی تو یہ موفات آئی زلف گل باغین کرتی ہوئی خیرات آئی ساقیا اکی ٹیڑھی ٹھوسے برسات آئی

مطلب دل کوئی ایسا کبھی نکلا نہ قلوب
ان تون کی نہ کسی کام ملاقات آئی

دفعہ جو گھومنے کو وہ صدمہ کھول رہا ہو
آئنا رہائی میں یہ دل بول رہا ہو
غیر منے سے واسطہ جو بول رہا ہو
کس کا نہیں طائر دل ام میں اس کے
جلے سے ہوا تھا جو ہر جہر پر گل
لش ہو کٹھن کی پشیمت جنوں میں

مجلس

[illegible]

جہاں صورت داروں عدم کی نگاہ پہلے
 انہیں پہنچے کہ فکر کی گزراہ پہلے
 انہیں پہنچے کہ فکر کی گزراہ پہلے
 انہیں پہنچے کہ فکر کی گزراہ پہلے

جیسے فاسق کی کبھی یاد نہ ہوگی قاتل
 وہ نہ ہو سولی پر نہ ہو قیدوں کے خون میں
 جیسے فاسق کی کبھی یاد نہ ہوگی قاتل
 وہ نہ ہو سولی پر نہ ہو قیدوں کے خون میں

یہ کہ لاہور منتر ہی نہیں ہے جس کا کلاں کا
 نہ پوچھو کچھ جو تھا اس کی بتائی گا حال قوت
 ذرا ناک نامی قوت گلگشت جن دیکھو
 حقیقت میں ہلاکی یہ ہے چٹا سکی اہلین ہن
 دم دیکھو سخن لکھو اگر پوچھنا سکی لکھو کے
 نہیں تیری ہی جڑ ہٹا دیکھو زخم جگر ہر دم
 ہلاکت تو نرسا زور چو سن کہ اگدن
 اگر منظور حیرت اس دل سودا زہ کی ہر
 وہ بلبل جن جو یاد آئیں مجھے حیا کی نصین
 ہرین کس کسی آلودہ لب کی جتنی بڑا لال

حباب آسا ہمارے ہر جلی لے ہو گلگان	
حلق آواز آتی ہو یہ گلشن میں لب جیسے	
چاہتا ہوں شش دہلی یہ ادا ہو	کہ مرلیط مدام میں حیا ہو

کبھی جانیر کوئی موتی نہ دیکھا لکھو سے
 کہ بزم غیر میں جہاں تھکے وہ میرے پہلو سے
 دماغ بکار بشتان ہو گیا پوچھو کی خوشبو سے
 کسی کو سلامت پھرنے دیکھا کوئی لکھو سے
 قلم کو شاخ زگر سے سیاہی چشم کہہ سے
 ہوا دیتا ہر قاتل اس شمشیر سے
 انفا دل یہ لیا ہر پتھر سے مصحف سے
 ہوا دیتا ہر قاتل اس شمشیر سے
 دم گرے گلے میں ہو گیا ایک پھندا چو سے
 زبان گسوسن کیون نہیں گتی ہر تلو سے

۸۹

کہ وہ اندویش کا اس راغین ہر دلا سے
 کہ وہ اندویش کا اس راغین ہر دلا سے
 کہ وہ اندویش کا اس راغین ہر دلا سے

کہ وہ اندویش کا اس راغین ہر دلا سے
 کہ وہ اندویش کا اس راغین ہر دلا سے
 کہ وہ اندویش کا اس راغین ہر دلا سے

جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں

چند غزلین اور باعیات اور مفردات جو حال میں تصنیف ہوئی ہیں درج ذیل ہوتی ہیں

غزل اول

خف نازد لہری جو صنم رکھتے نہیں	اگر پر و تیرے دیوانے ہیں بازہ وضع
بیکرچی ہلکا سارا شوق غریزی نہیں	اک حکا کہ مہر تو کر دیتی ہر دم میں سال
شریشہ کو کی طرح سے ہم بھی ہیں ڈاک کا لچ	نفع ہوا لکے شوہرین کہ لکھنا صبح
سات کتے غیر تیرے کچھیں تھیں اور بن طرح	ساقیا ایسے ہیں مستغنی کد کو مسکندہ
ایک غرہ صحن پر ہر دم خاک پر جو مرغ	

جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں

۱۹۱

غزل دوم

جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں

جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں
 جنگ کے لئے کاؤنٹر بھی آج ہوں جنگ کے لئے نہیں

نہال سوم

کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار

تھے بڑھ کر کوئی مستحق اور کہتے نہیں شادمان سب طرح سے کوئی غم کھتے نہیں نہ تھکتے تھے کی طاقت وقار کھتے نہیں تو کہیں اپنے کچھ دام نہ مہر رکھتے نہیں وہ مکر وہ لہجہ وہ ناف و نگر کھتے نہیں مہر و کتب ہیں سخت جبر نہ رکھتے نہیں دوسرا کوئی دلیل اور ہر کھتے نہیں ہاتھ سے اپنے کچھ غلام رکھتے نہیں مٹوٹ ویر و میل نرا جسم کھتے نہیں خصلت بندہ لہذا ہی تو ختم کھتے نہیں سرکشان و ہر کو اس قسم کھتے نہیں	واوہ نانی نراجی جی سب نجات پیش کرتے تھے ہیں عدا جنون عشق میں بڑے تامل کھتے سر کے بھل پر کیا کر یہ صلہ کو خریداری پرست کا ہوا آج پرست شہی پٹن میں آگاہ ہو گیا خوش ہونی ہو کہ سن میفر و شہر کی بنیاد یا شمع المذہب کو نہیں بن کیے سوا لکھتے ہیں جہاں شوق شکو نہیں مٹا نام جتنو دے لے ہیں لکے جو ہار و مہینہ کرتے ہیں عمری خدائی کا یہ پھر کوئی بات پر ٹوکر یہ کھانا جو ہر تقدیر میں لکھا ہوا

اگر قلم والہ وہ لیاں ہیں بے اعتبار
 دے جو لوگ اکتفا و اہم رکھتے نہیں

کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار

۱۹۲

کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار

کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار
 کون تو کہے کہ وقت کا نہیں کام دو سدا کے
 لہلہ قامت دکن میں لکے بار

دھرا نہیں بگڑو ورنہ عشق پہ ہاتھ
بڑھائے کہ نکاح طلب تھا کچھ اور مگر
کے ساتھ تو کتابی بار بار وہ شوخ
غزوہ حسن کیا خاک چھپانے پھر بے کامنہ
کرو نکاح عرض یہ عشرتِ جب طلبِ محکا
جناہِ معاف کا رنگِ دھوم سے دوس

حضور گورہہ حاتم کی لات مار آئے
 برائے سیر تماشا نے روزگار آئے
 کہ کوئی جا کے خزاو کھینا کھار آئے
 بوجہ بی بی بن خود بھی ہو نکار آئے
 کیرے آگے ترا کیا گن ہمار آئے
 ہم لینے آپ میں اسودن چکی بار آئے

مستاجر پر قسٹ گزار نقد دل اپنا
نار خانہ اُلفت میں جلے نہ آئے

نچے جو لوگ کر دیکھتے ہیں یہ بستر پر
 رہاے قتل کی نالیش نہ کرناں سنگر پر
 عزیز و جان می جو پہنچے چشم مست لبو
 نمین جلتا کی کلچ اُس ان مضمر پر
 اولسے تیز رفتار سی بلا جان عالم پر

کسان تارنگہ کار کے نہیں اس جسم الفرب
 اٹھار کھا پئے دئے خون اور محشر پر
 جبار افانہ دینا و کنگ کے ساعہ
 اتر کرنے نہ کھیا سحر کو جنہ منوگر پر
 گلے نشے بہن لکھئے مے قاتل نے خضر پر

نہایت کی جو دنیا کی وقت میں
 اٹھایا جو سر ہادی کی
 وہ مینش میں کھارے کھانے کے
 نہایت کی جو دنیا کی وقت میں
 اٹھایا جو سر ہادی کی
 وہ مینش میں کھارے کھانے کے

جہاں میں جو ذات اور
خلق کے بعد اپنے ذات
جوت کیا کہ اس خیر
جو نامہ لکھنے اس
پہا دون تاج ہو
بہت ملتی اجڑا
لہنے دو چکے کو تم

[illegible][illegible]

پانچویں دن وہ قذیر لڑکے
 سب سے زیادہ تڑپا رہا تھا
 وہ دیکھ کر کہتا تھا
 اے بھائی! میں نے
 کچھ نہیں کھایا
 اب تو میری
 پیٹ بھر دے
 میں نے
 کچھ نہیں کھایا
 اب تو میری
 پیٹ بھر دے
 میں نے
 کچھ نہیں کھایا
 اب تو میری
 پیٹ بھر دے

دماغ اتنا لکڑیاں جو اٹھ کے در و دروشت وہ چہرہ ہی گہرا و زہرہ ہر سیکہ والے جب لکڑی ہو تو اگر مٹی چھٹائے چھٹائے شیش بے بین ہو گئی کی روز کیفیت	کیا بالافضر اگر سائے چلتے ہی سر پر نماز اگر چہین قدسی طے دان تیرے کوئی پسند تھوڑا سا چھڑک دیکھ بستر پر اگر میں گلابی ساقیا ہوں غرر پر

یہ خود ہی کو دوکان گناہ لے چھپ کر تاجر قلعہ پھر پڑیں ایسے جہنم فتنہ پرور پر

غزل چہارم

منہ سے مچھ پیا میں کردہ ملائیے میں جنس دل ہتھوڑیں غٹ گائیے میں جب لب سنا نور وہ اٹھاویے میں بہت لڑاں فاصدق الاقرار میں سب مائل قتل ہو جاتے ہیں اُسے قہر عذر ہتھوڑی کو بھی تھکیت نہیں تھکوا	کشیدہ حسرت و صلت کو جڑا دیتے ہیں اسپر بھی دیکھتے ہیں حکو وہ کیا تھیے میں جلوہ تیرے اندر دکھا دیتے ہیں منہ سے چھٹکتے ہیں کہ لکھا دیتے ہیں بیش فاقی سر تسلیم جھکا دیتے ہیں کوئی لوگ میں جو دکھو دکھا دیتے ہیں

مضمون نمبر ۱۹

پانچویں دن وہ قذیر لڑکے
 سب سے زیادہ تڑپا رہا تھا
 وہ دیکھ کر کہتا تھا
 اے بھائی! میں نے
 کچھ نہیں کھایا
 اب تو میری
 پیٹ بھر دے
 میں نے
 کچھ نہیں کھایا
 اب تو میری
 پیٹ بھر دے
 میں نے
 کچھ نہیں کھایا
 اب تو میری
 پیٹ بھر دے

اگر میں گلابی ساقیا ہوں غرر پر
 کوئی پسند تھوڑا سا چھڑک دیکھ بستر پر
 نماز اگر چہین قدسی طے دان تیرے
 کیا بالافضر اگر سائے چلتے ہی سر پر

لبالب وہ گل رنگ سے دلکا پیا لاج
 لیا پوچھتے ہو مجھے کہ کیوں آبدیدہ ہوں
 چمن میں اوجھسا پوچھیں کبھی اہم ویر کو
 کیا عذر نصیحت کے کر دین حضور سے
 ہجوم اپنے مکان میں ہر جو شوق پیدا
 فائن کا پنجہ جو کئی بار چٹ گیا
 لیا کیا امتحان میں ہم سرخرو رہے
 وطن جہڑو لکے دو چرخ آئی نہ ایسے زعفرین
 پائل کرنا سے پاٹال کرنے ہیں

۱۹۵۵

[illegible]

۱۹۰

رباعی

دل نہ توجہ گویم کہ چہائے خواہد	نہ منصب و شاہی نہ لوامیخواہد
پردائے و گریہ نزار و آلا	از تو دل مشتاق ترا میخواہد

رباعی

چون من نشوم گرم شنائے احمد	کس نیست شفیعم سوائے احمد
بیند بروز حشر انشاء اللہ	باشم تیر و امان لولائے احمد

رباعی

دشمن مدینہ چو بود مسکن ما	ترین بہر بجان نیست و گر امن ما
دائیم کہ یا بیم مراد کونین	گر قرب و در پاک شود مدفن ما

رباعی

ای باوشہ نمک قناعت مدے	مے خسرو قلیم کرامت مدے
بدور کہ تو بہائے لنگ آمدہ ام	اے شیرستان ولایت مدے

تمام شد

تقریظ مطبوعہ سابق ریختہ قلم اعجاز نگار منشی غلام محمد خان صاحب فیضیہ اور ودھ اخبار

حسن پرستان سخن کو صلا اور یاران فن کو فرودہ ہو کہ پرستان معنی کی پری آتی ہو جو صورت
پرستان زمان بلکہ اہل پرستان کو شرمانی ہو حسن و جمال سے پر پردیوں کے ہوش بھلائی ہو
نصرت برستون سے کہو کہ صورت پرستی چھوڑیں معنی آشنا بین معاشرہ سے کہو کہ بادہ مستی
چھوڑیں پارسا بنین ذوق صوبی سر تا سر تھکامی اور کہ ورت کی نشانی ہو حلاوت رومی
شوق معانی ہو جس سے عقل کو افزائش فہم کو گنجائش ہوش کو درستی حواس کو چستی
آتوان کو توانائی ننگیب کو شکلیابی حصول ہوتی ہو کیفیت شراب طبائع مردان بد مشرب کو
قبول ہوتی ہو صفائی طینت پاک طبعیتوں کے لیے دختر زحرام ہو الحمد للہ کہ مین مسلمان ہوں

۱۹۹ جگر تقلید شاعری منظور نہیں پاس اسلام ہو ان یہ ہو سکتا ہو کہ شراب بطور کا ایک جام اور

موران غلہ کا پیام سنوں تو اس کے خیال سے ہی بے بادہ مرت ہو جاؤں اور پھر کچھ تر با ست
فرماؤں لا حول و لا قوۃ ای ہرزہ درایہ کیا ہرزہ درائی ہو کیا تو نے یہ فوشجری نہیں پائی کہ
حضرت یار السلطان آفتاب الدوز مہر الملک خواجہ ارشد علی خان بہادر شمس جنگ عرف
خواجہ اسمٰعیل متخلص قلع کا دیوان پچھا ہو اور اس سے یہ سب مدعا حاصل ہوتا ہو کیسے
اب تو ہم بے پر اڑے جاتے ہیں اور قلم سخن میں پہونچ کر وہاں کی سیر اور سنا ہر دون کا
مشاہدہ کرتے ہیں اسے میان کیا کہتے ہو چپ بنین رہتے ہو بیان آؤ ہم بتائیں اور کلید
امید وصال جاوید کی نوید سنائیں۔ سنو مینو سوا د شہر لطافت بہر لکھنؤ میں ایک مقام حضرت گنج
ہو سمن ایک مطبع غلینو کا غم غلام کرینوالا اور دافع لہج ہو اور اگر وہاں جاؤ گے ضرور نا فورہ
مراد پاؤ گے یہ سنکر جگو ہوش آیا اور اپنے تئیں بھبت آگین مسرت قرین پایا دیکھتا کیا ہوں

کہ نیز پر جلد دیوان خلق موجود ہو اور بچ و خلق مفقود ہو آنے لگا ایک مدت دراز سے ذوق
 کو انہما شوق کو ابتدا حق بنیابی دل حد سے سوائی آرزو کار و زنگا کھنٹا کھنٹا کھنٹا کھنٹا کا ہمیشہ
 خون ہوتا تھا دیکھتے ہی جان میں جان آئی خواہش قلبی نے شکل مراد و کھلائی دیدہ دل
 نے نور و سرور ہا یاروح پر فتوح نے لطف نازہ اٹھایا ع ایسکے سے بینم بہ بیداریست
 یار کھا خواب + اُس وقت حالت وجدانی میں یہ حسب حال مصرع یاد آیا ع یار در
 خانہ دمن گرد جهان ہی گردم + اڈیٹر صاحب آپ نے تو بڑی لمبی چوڑی تقریر تو صیغ
 کی اور کلام خلق کی کمال تعریف کی مگر آپ کیا سمجھے کہ اس میں کیا ہو اور اسکا ہر شعر کس
 رحمہ کا ہو تاکہ آپ وقائع نگاری میں ہوشیار یا منتخب روزگار میں مگر یہ کیونکر تسلیم کریں کہ
 مداحی آوری میں بھی کامل العیار ہیں ان بعض بعض شخصوں سے سنتے ہیں کہ آپ بھی
 ۲۰۰ کبھی اس دریا میں غواصی کھچے ہیں دامن خیال کو ہر قصود سے بھر چکے ہیں مگر تارک لذات
 کے لیے کیا مزاحش مشہور ہو کہ سادھون کو کیا سواد آئی قیاس پر ہم کہتے ہیں کہ افسر وہ
 مدح کی کیا دوقول فوق ع افسر وہ دل کے واسطے کیا چاندنی کا لطف + ان صاحب
 ہر سب سے ہم اس گورشا ہوار کی قدر کو نہیں پہچان سکتے ہرگز نہیں جان سکتے اس واسطے
 کچھ بھی اسکی تعریف میں تو عمل نہیں ہوا مگر خاندانی خیالات درائی میں بلا شک تا مل نہیں
 ہو انکو یا یہ تقریظ سب تقریظوں سے زلی ہو فخری شعر اور صفات شاعر کا اظہار ایسے فضول
 متصور ہو کہ انکی ذات اس سے مستغنی اور کمال فن سے بالگاہ عالی جو نصف مزاج بہب
 پڑھیں خود دیکھ لیں گے کہ یہ گرامی منش مستودہ روش کھسا روشن بیان سخن زبان
 نازک خیال شیریں مقال اور با کمال ہوا اہل لکھنؤ تو ان کی قابلیت کے پہلے ہی سے
 خال بن اس میں کیا قیل و قال ہو آئینہ اخلاق خاص اور فیض حار جناب منشی نو لکھنؤ صاحب

والامقام نیکنام قابل ستائش ہو کہ ان کے مطبع نے ایسی کتاب چھاپی اور
 شباب چھاپی یا اتنی خوب تک نظم و سخن رہے اور امتیاز لطف نو کوکن رہے
 ناعروسان بچن منی کا جو بن بصد تکین دناز اور کمال کلام کا اعجاز رہے یہ مطبع
 دنیا میں نیک نام و سر فراز ہے اور اخبار مضامین عالی سے شاخ سدرہ تک
 بلند پرواز ہے یا خدا مقبول این گستاخ باد و تاہان باشد اودھ اخبار باد

قطعہ خانہ دیوان قلم مطبوعہ سابق ریختہ قلم جو اہر رقم محمد الواحسین تسلیم مسوانی

قلم کو لکھو نہیں خدائے سخن	شہرین گرشح والے گناہ	وہ ہر مہر ایچ سپہر کلام	وہ اقلیم منی کا ہر بادشاہ
زمین زمین استہر ہر ہند	کیر فک کی پیچھے نگاہ	بلکے ہن مضون جتنے ہوے	ہر اک نقطہ غیرت مہربانہ
جو حسن ہو انا بواجیری	پرستان گویان پہ ہر شہادہ	وہ باریک منی بین نام خدایا	کہ عاجز ہو ویرانہ انبیاہ
ہر ایک صفی عسود باغ و بہار	عزیز قلم کبک کا قادیانہ	مگر غولٹ کھا مٹکا غولٹ فکر	جو غزل کی تپاں کا گناہ
کے کوئی اس سے نہ فرعونان	وہ موسیٰ جو خامہ پہ باریانہ	عدو گرسے شعر ہو دلمین درد	کے واہ والی جگہ آہ آہ
چھپا ہوا دیوان اسانہ	گھین دیکھ کر جسکو شہادہ	نہوت اگر لفظ اچھے ہیں	نہ نہار کا غدہ پہ جتنی نگاہ
یہ مطبع کے حسنا کا فیض غلام	کہ جو خاصہ لطف فاضل آگاہ	وہ ہر مالک ملک و بشوری	وہ ہوشاہ قلم توقیر و جاہ
وہ ہر ہر موانع بغض و کرم	ایسے نڈرن کے پیش آب پیادہ	کرم من غلامتہ بر افلاک بین	وہ شہر رہو ہن سے تافرو
مراقول ہر فاضل اسکے کبھی	ہو ہر ہو کا کوئی خانہ خواہ	بچھنے ہن سنجہ راجی اسے	جگہ سر پہ دیتے ہر صاحب کلام
شاکستری اسکی دان کرسے	کہ ہر ظلم کی جھکوچہ دستگاہ	نہ مجھسا کہ جو جاننا ایک ہو	حساب عیسے سپہر پیادہ
ہر اک اک کا شام ہر شریکان	ہر اک اک کا نشی عطار و پیانہ	اسے باکلی اپنے پنج ہر طرح	اسے عہد کا اپنے کرتا نہا
ہریشہ تہ دلے منظور ہو	بذیہ و ملا دم کی اسکور قادیانہ	پڑھوں ایک نظامہ ہر عاشرین	وہ طے مری ہر حاجت کی راہ
خدیو جیا گیر انجمن سپاہ	نئے نئے تانے پہ ہون واد خواہ	سہ جہت تک چہرہ گاہ درد	رہے جہت تک سیر گر گیاہ

۱۰۰

خط
۲۰۲
نقش

زمین پر ہے آسمان جھنک	ہے جھنک دے معنی گدہ	سلامت ہے توفیق دے ملک	ہے گدہ بخش زری یاد گاہ
ہے روز و شب یہ جو غفر	ہے بخش جو د شام و گاہ	ہے بخش خوش نشاد مند	ہے تیرا دشمن خراب و تباہ
ترنی نم عشرت میں نظر کوس	ہے ہر غفلت میں سرگرداں	ہے صدیق ہونے زری عمر کے	گھٹیں ہٹنے حسد کے سال گاہ
جو برخواہ ہو تیرا کسے کبھی	نہو کفر میں نہ سر پر کلاہ	ہو طبع دیوانہ معن میں	کہ رضوان فتنہ نشان ہو گدہ
لکھا حال یہ شعر تاریخ میں	جو تسلیم سال سب کی تھی چاہ	قلق کے سخن کا لکھون نصف وہ	سخن خج سنا کہ جسکو واہ
قطعہ تالیف مطبوعہ سابق تصنیف مولوی محمد فصیح اللہ مختار وفات گرو میر وزیر علی صبا			
گشت جو مطبوعہ کلام قلن	از بے ہنگام کرم صفت ام	کرد و فانیے سالتش رفت	نثار مشہور بگلام کحو
خاتمۃ الطبع از کار پروان مطبع			
الحمد للہ علی احسانہ کہ یہ دیوان نادر زمان تصنیف جناب آفتاب ادرولہ خواجہ رشید علیا صاحب دہ مختار بہ قلم			
مطبع نشی نو لکھنؤ کا پوزمین بہ سرپرستی رسلے بہادر جناب علی آفتاب منشی براگ نہ این صاحب ایک مطبع ہذا			
دام قیام قیام کا نام کامل منشی بھگوان دیال صاحب مائل بحیثیت بیادہ تمبر اللہ جو بھی مرتبہ بیکر کامل بشیر نام دیوان			
تاریخ طبع از مومن کامل منشی بھگوان دیال صاحب مائل بحیثیت طبع			
جو دیوان قلم مطبوعہ گڑھ	کہ دہلاؤ حسن خویش واد	ہے تاریخ سال ہجری واد	رتنہ رنگ مائل - نظر شاہ
تاریخ طبع از اسوۂ شہنشاہ مولانا محمد حامد علی خان حامد شاہ آبادی محافظ علیہ السلام			
کلام قلم شد جو طبع اید واد	بصدق خوبی بصدق بین	و م طبع و سال تاریخ ہجری	نہ کر واد - چاقا نظم نہیں
ایضاً			
ہر کہ دیوان قلم دید بگفت از اصناف		ہست سر تا قدم نظم سلق و چپے	
خاتمۃ حامد وارفتمہ ببال ہجری		کرد فی الفور رستم - نظم قلم و کلمہ	
		۹ ہر ہزار	

نام کتاب	قسمت	نام کتاب	قسمت
دیوان نعت سمرقندی -	۱۳۲ ہجری	مشنویات اردو	
بہارستان اشعار -	۱۳		
دیوان جرار - کلام میرزا حسین جرار -	۱۳۶ ہجری	مثنوی طلسم جہان -	۱۳۲
بہارستان سخن - مجموعہ کلام استاد ناسخ آتش آبادی -	۱۳۶ ہجری	مثنوی بہارستان نادان - ترجمہ مثنوی غنیمت -	۱۳۶ ہجری
ترجمہ قصائد عرفی - موسوم بحکیمیت غریب -	۱۳۶ ہجری	مثنوی موبہدہ غم - مع مثنوی نالہ خیزین -	۱۳۶ ہجری
ازمولانا عبدالمجید خان -	۱۳۶ ہجری	مثنوی مسحورین -	۱۳۶ ہجری
دیوان عاشق -	۱۳۶ ہجری	مثنوی خورشید روشن -	۱۳۶ ہجری
دیوان ضامن -	۱۳۶ ہجری	مثنوی حیرات افزا - مع غزلیات خمس -	۱۳۶ ہجری
دیوان شایستگیہ پاشا -	۱۳۶ ہجری	مثنوی در صفت کشمیر -	۱۳۶ ہجری
دیوان چمنستان جوش -	۱۳۶ ہجری	مثنوی کرم -	۱۳۶ ہجری
دیوان حمد ایزدی -	۱۳۶ ہجری	مثنوی یوسف زلیخا منظوم - از استاد نگار -	۱۳۶ ہجری
دیوان نعتیہ - از مولوی احمد علی -	۱۳۶ ہجری	ترجمہ اردو شرح یوسف زلیخا جامی -	۱۳۶ ہجری
مجمع الاشعار -	۱۳۶ ہجری	مثنوی گلزار نسیم -	۱۳۶ ہجری
چمن پے نظر -	۱۳۶ ہجری	مثنوی میر حسن دہلوی بالتصویر -	۱۳۶ ہجری
گلدستہ امانت -	۱۳۶ ہجری	مثنوی دلاویز -	۱۳۶ ہجری
دیوان حیرت -	۱۳۶ ہجری	مثنوی روزگار عاشقین -	۱۳۶ ہجری
گلدستہ حقیقت اللہ خان معروف بہ شعار دہلوی -	۱۳۶ ہجری	مثنوی حوچنان -	۱۳۶ ہجری
شرح ترجمہ قصائد عرفی از مولانا ابوالحسن -	۱۳۶ ہجری	مثنوی گلشن عشق -	۱۳۶ ہجری
دیوان مناجات ہندی -	۱۳۶ ہجری	مثنوی دریائے تمشق -	۱۳۶ ہجری
نوشہ آخرت منتخب قصائد غزلیات محمد نعتیہ -	۱۳۶ ہجری	مثنوی بلبل چتر -	۱۳۶ ہجری

نیم کتاب	بیمت	نام کتاب	قیمت
بارہ ماسہ برہ مارلیس	۶ پائی	سنگاسن پتیس منظوم۔	۴۲
بارہ ماسہ سند رکلی۔	۶ پائی	مکوار ابرار ایم قصہ ہایم او ہم۔	۳۲ پائی
مجموعہ بارہ ماسہ نہا پینی ماد صغیر شاہ مقصود	۱	پنجویشمین قصہ شریں و فریاد۔	۱۳۰ پائی
بارہ ماسگہ جدید۔	۶ پائی	جوگون نامہ	۶ پائی
اندلس ہا امانت۔ ہدی لال یکمائی۔	۱	ایجاد رنگین۔ حکایات لطیف	۱
قصہ جات شر اردو		مجموعہ چوبہر نامہ دہلی نامہ دانیوئی نامہ	
الف لیلہ بالتصویر مرتبہ بروی حامد مظہران		از نشی پینی رام۔	۱
تقطیع کلان۔	۴۲	پداوت ہما کھا اردو از ملک محمد جالبسی	
فسانہ عجائب۔ جلی قلم بالتصویر۔	۹ پ	جدید الطبع۔	۱۲
سروش سخن۔ بجواب فسانہ عجائب۔	۵۲ پائی	پداوت اردو ترجمہ از فارسی شعریہ شعر	
طلم جبرت۔	۵	ملک محمد جالبسی۔	۵۵
طلم فصاحت قصہ عجیبہ عرب فسانہ عجیب	۱۲	پداوت اردو۔ از جبرت و عشرت	۱۳
آرائش محفل۔ قصہ حاتم طائی بالتصویر۔	۵۲ پائی	فسانہ عجائب منظوم۔	۱
زیا ض محقق نادرسر جدید سکندر تادری۔	۴۲	تلم من اردو۔	۱۳۰ پائی
داستان امیر حمزہ۔ بالتصویر مسلسل ہر چار دفتر۔		۴۲ پائی نظارہ۔	۶ پائی
قصہ جات نظم اردو		قصہ حاتم طائی منظوم۔	۸
قصہ شاہ روم		قصہ عابد و شیطان۔	۳۵ پائی
قصہ شیخ منصور۔		شرین خسرو بالتصویر	۲۲۰ پائی
		پنجارہ نامہ۔	۳۵ پائی
		۶ پائی	۶ پائی

ج-۵

سال اول ۱۳۱۵ھ ۸۹۱ھ

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
صورت میں ایک آنہ یوہیہ دیرانہ لیا جائے گا۔

۵۰/۴/۲۰
۳۰/۴/۲۰

۱۳۱۴ھ

